

Fra klumpspil til samspil.

Midtvejsevaluering af Broboldprojektets metoder, udfordringer og potentialer som organisering af foreningsidræt på lokalsamfundets præmisser

Af Aske Tybirk Kvist
erhvervsph.d.-stipendiat ved Nørrebro United og Roskilde Universitet, Institut for mennesker og teknologi

UNDER UDGIVELSE

RESUME	4
Kapitel 1 Indledning	4
1.1 Problemformulering og læsevejledning	5
1.2. TEORETISKE ORIENTERING	6
1.2.1 STØTTESYSTEMER OG -BEHOV	7
1.2.3 FORENINGEN OG LOKALSAMFUND SOM FÆLLES RESSOURCE (udfoldet i Kvist 2023)	8
FORENINGSLIVETS INFRASTRUKTUR	9
1.3 METODE OG SITUERING	11
1.3.1 Situationsanalyse - udvidet casestudietilgang	12
1.3.2 Aktionsforskning	13
1.3.3 Situering og roller	14
1.3.4 Baggrundscase: Nørrebro Uniteds Baggårdsbold som forløber	17
1.4 Hvad er Broboldevalueringens bidrag til eksisterende viden?	21
1.4.1 Evalueringens sammenhæng med ph.d.-projekt	22
KAPITEL 2 BAGGRUND	24
2.1 Hvad er Brobold	24
2.2 Situation: facilitetsmangel samt lav og ulige foreningsdeltagelse	25
2.3 håndteringsforslag: Minibaner som skalerbar infrastruktur for kapacitetsforøgelse	28
KAPITEL 3. BROBOLDS ORGANISERING OG MIDTVEJSRESULTATER	31
3.1 Brobolds formål og tilgang	31
3.1.1 Aktører omkring Brobold	32
3.2 Midtvejsresultater	37
3.2.1 Anlagte byrumsfaciliteter	37
3.2.2 Nye medlemmer, målgrupper og metoder	38

3.2.2.1 Nørrebro United	39
3.2.2.1.1 Den bemandede Legeplads i Wesselsgade, Indre Nørrebro	39
3.2.2.1.2 Baner i almene boligområder	44
3.2.2.2 BK Skjold	47
3.2.2.2.1 Den bemandede Tårnlegepladsen	48
3.2.2.2.2 Den Bemandede Legeplads i Kildevældsparken	49
3.2.2.3 BK Vestia	50
3.2.2.3.1 Skydebaneparkens Bemandede legeplads	50
3.2.2.3.2 Bavnehøj Skole	52
3.2.2.3.3 Taget på DGI-Byen	53
3.2.3 Sammenfatning	53
4.0 SITUATIONSANALYSE: DEN TÆTTE BYS BETINGELSER FOR FORENINGSIDRÆT	
54	
4.1 Foreningsfodboldens rumlige betingelser i byen	55
4.1.1 Få faciliteter, langt fra hverdagslivet	55
4.1.2 Nærhed - social ulighed og mobilitet i hverdagslivet	56
4.1.3 Lokalsamfundets konfliktende rumlige interesser.	60
4.1.3 Børn, banestørrelse og -kvalitet	61
4.1.2 Alternative faciliteter, alternative målgrupper	62
Eksempel Nørrebro Samles På Banen (se Kvist & Schütt 2021).	62
Anbefaling: Lav baner, der passer til lokalsamfundet og (eksisterende og nye) brugergrupper	62
4.2 Fodboldens sociale forhold i byen	65
4.2.1 Teoretisk perspektiv: Lokalsamfund og skæbnefællesskab	65
4.2.1 Klumpspil	66
4.2.2 Midlertidige projekter og puljer	67
4.2.3 Ufleksible kommunale støtteordninger og armlængde	68
4.2.3.1 Kultur- og Fritidsforvaltningens idrætssociale fødekæde	68
4.2.3.2 Det sociale partnerskab	70
Anbefaling:	73
4.2.3 Behov for en systematisk taksonomi for social lokalsamfundsidræt	74
Inspirationscase: DBUs stjernesystem	75
Anbefaling:	79
4.2.4 Infrastruktur for samspil omkring lokalsamfundsorienteret idrætsudvikling	80
4.2.5 Brobold som et sted for brobygning	80
Konklusion	81
Bymæssige faciliteter	81
Aktørmæssigt samspil	82
Den rummelige forening	82
Kapitel 5 Videnskabeligt modelarbejde omkring deltagelsens samspil og støttebetingelsers økologi	84
5.0 Mangelfuld fælles forståelse af og samspil om grupper med støttebehovs tilknytning til foreningsliv	84
5.1 State of the art - En fælles forståelsesramme	87
5.2 Deltagelsens støttesystem	89

5.3 Foreningsrejsen	91
5.4 Systemrejsen - støttesystemet for socialt udsattes foreningsrejse	95
5.5 Lokalsamfundsstjernen	100
EKSEMPEL 5.5.1. FACILITETSKRITERIER	104
Kapitel 6 DISKUSSION OG KONKLUSION	108
Hvad siger forskellige aktører, som er direkte involveret	108
6.2 Broboldkonferencen	112
6.2.1 Rummelige foreninger	112
6.2.2 Samspil på tværs af aktører	114
6.2.3 Bymæssige faciliteter og betingelser	115
6.2.4 Politisk debat	118
Konklusion	126
Den rummelige forening	127
Samarbejde på tværs	127
Bymæssige faciliteter	127
Samspilsunderstøttende rammebetingelser.	127

RESUME

Kapitel 1 Indledning

Brobold er en af de mest ambitiøse indsætter og organiseringer i nyere dansk foreningsidræt, som går til almene samfundsproblemer med konkrete, forhåndenværende greb. Brobold tager på en gang livtag med både den voksende trivselskrise, ulighed i sundhed og indgår i diskussionen om den gode by ved at stille skarpt på facilitetsknapthed i København, ulighed i foreningsdeltagelse og mobilitet, en projektvirkelighed med dårligt sam-koordinerede projekter, en forvaltningsstruktur præget af silotænkning og frivillige folkeoplysende foreningers manglende kapacitet og evne til at rumme personer med støttebehov. Af disse grunde er Brobold et interessant initiativ at følge og evaluere. Brobold er et initiativ taget af de tre københavnske breddefodboldklubber, BK Skjold, BK Vestia og Nørrebro United fra hhv. Østerbro, Vesterbro og Nørrebro. Foreningerne er store (tilsammen over 7000 medlemmer), succesfulde og sociale, men vil gerne udvikle en praksisramme, hvor de kan blive mere end det. På forskellige måder arbejder foreningerne på at skubbe til grænserne for, hvordan den folkeoplysende foreningsidræt kan stille sig til rådighed, gøre sig tilgængelig og relevant for flere i storbyen. Det kan dreje sig om at udvikle og bruge nye facilitetstyper, at skabe mere åbne formater, deltagelsesformer, nye sammenhænge med andre aktører uden for idrætsverdenen, at tilgængeliggøre sig for børn, unge og voksne i udsatte positioner med støttebehov, at gå foran ift. mangfoldighed og diversitet ift. færdigheder, køn, seksualitet, identitet, etnicitet, mv. Brobold vil slet og ret være drivende i at udvikle en ny urban, lokal og social infrastruktur for foreningsliv. Brobold er altså et livtag med foreningernes fælles vilkår, og Brobold er et initiativ, som retter blikket både mod, hvordan fodbold kan organiseres anderledes og tilgås i foreningerne, og hvordan det er muligt at ændre på foreningsidrættens betingelser, så de spiller bedre sammen med byen; så lokalsamfundet får bedre brug af foreningsidrætten, og foreningsidrætten bliver bedre til at bruge lokalsamfundet. Samtidig er Brobold et eksperiment, og Brobold bliver derfor også et spejl på de rammer, der tilbydes foreningsidrætten. Brobold viser, hvor rammebetingelserne gør det svært for foreninger at blive for flere og at spille en mere central rolle i sit lokalsamfund. Brobolds projektleder Flemming Jensen har beskrevet det således:

“Brobold handler om at få mennesker, som ellers traditionelt har stået udenfor, ind i et lokalt fællesskab. Vi opfinder ikke noget nyt, men vi indfører systematik og metodik i arbejdet. Brobold arbejder med eksisterende ressourcer for at opnå yderligere effekt, for at få den gruppe yderligere ind og for at få større effekt ud af det arbejde, der bliver lavet i forvejen. Der er en masse mennesker, som gerne vil redde verden, men der er ikke mange, som går i vejs med det eksisterende”.

Rapporten er navngivet efter Brobolds ambition, som er at få storbyens mange eksisterende aktører til at forholde sig til hinanden og indgå i en formation, som understøtter målet om at flere skal trives i idrætsforeningslivet. Brobolds engagement i at få eksisterende aktører, som har samme mål, til at samarbejde er interessant, og en væsentlig del af denne evaluering handler også om at artikulere denne usammenhængende infrastruktur for

foreningsdeltagelse med et fokus, som retter sig mod støttesystemerne omkring deltagelse og produktionsforholdene i foreningslivet i byen, som fx inkluderer knaphed på plads, mættethed af aktører og polariseret ulighed blandt deltagere. Dette betyder også, at denne rapport har en orientering imod by- og samfundsmæssige forhold. I løbet af denne rapport rettes fokus mod at redegøre for Brobolds ambition og midtvejsresultater og herefter kortlægge de bymæssige betingelser som Brobold møder, til sidst udvikles generaliserede modeller, som Brobold og andre aktører kan bruge til at arbejde i disse forhold. Jeg vil også præsentere nogle vellykkede eksempler på eksperimentel praksis, som er i overensstemmelse med dette arbejde. Denne rapport arbejder altså empirisk induktivt på baggrund af de erfaringer, som Brobolds arbejde har kastet af sig, men også med ambition om at strukturere disse erfaringer og oversete udfordringer og gøre dem anvendelige i et systematisk arbejde gennem et modelværk, der identificerer de steder, hvor ambitionen om en bredere deltagelse møder modstand.

Brobold er på en måde et umuligt projekt. Brobold vil med udgangspunkt i den frivillige foreningsidræt, som er en undseelig magtfaktor i storbyen med pladsmangel, store økonomiske interesser og et siloopdelt bureaukrati, arbejde på at skabe en helhedsorienteret indsats på tværs, hvor forskellige aktører dedikerer sig til at skabe gode fritidsliv for børn indenfor de eksisterende rammer. Forudsætningerne for at sådan et projekt lykkes er rigtig dårlige. Men alligevel viser Brobold, at der er nogle lavthængende frugter, at der bruges mange uproduktive kræfter, og at der er en masse brugbare erfaringer at høste, som har implikationer for langt flere aktører end de tre involverede idrætsforeninger og flere projekter end Brobold, som kan samles i generiske modeller. Denne evaluering er derfor målrettet imod aktører med indflydelse på og ansvar for trivsel i byen, idræts- og fritidsliv, særligt beslutningstagere. Evalueringen er baseret på kontinuerligt engagement i udviklingen af Brobold såvel som 15 interviews omkring efteråret 2022. Ligeledes har jeg deltaget i mange møder med embedsfolk, som både har illustreret potentialer, foreningsmæssige og systemiske begrænsninger. Evalueringen er et selvstændigt produkt, som har til formål at vise Brobolds potentialer og begrænsninger, men den indgår også i min ph.d.-afhandling. Den indgår ikke som en af mine videnskabelige artikler, men som et væsentligt stykke praksisorienteret kortlægnings- og impactorienteret arbejde, og evalueringen har været i fagfællebedømmelse hos Idrættens Analyseinstitut.

1.1 Problemformulering og læsevejledning

Gennem denne rapport vil jeg ekspliciterer forskellige forhold, som på forskellige måder og niveauer understøtter eller udfordrer udviklingen af mere rummelige foreninger, mere tværsektorielt samspil og en mere bykontekstmæssig tilgang til idrætsfaciliteter:

I hvilken udstrækning og hvordan kan Brobold-erfaringerne bidrage til at udvikle en bymæssig infrastruktur, der øger foreninger og lokale aktørers kapacitet til i samspil at facilitere fritidstilbud i lokalsamfundet for grupper med støttebehov?

For at besvare dette spørgsmål har jeg valgt at inddele og strukturere rapporten i to dele og seks kapitler. Den første del er en redegørende indflyvning til evalueringens grundlag, fokus, Brobold, Brobolds ambitioner og hidtidige resultater. Den anden del er analytisk med fokus på de bymæssige betingelser og udviklingen af modeller for arbejdet med lokalsamfundsidræt, samt konkluderende og anbefalende.

Evalueringen har seks kapitler. Kapitel 1 redegør for evalueringens teoretiske og metodiske tilgang, grundlag og opbygning. Kapitel 2 udfolder Brobolds organisering, problemforståelse og relevans. Kapitel 3 er en empirisk gennemgang af Brobolds konkrete midtvejsresultater. Kapitel 4 er en mere generel analyse af byen og lokalsamfund som betingelse for foreningsidræt. Kapitel 5 præsenterer modeller for videre arbejde med lokalsamfundsidræt på baggrund af det forudgående materiale. Kapitel 6 er en diskussion, hvor forskellige aktørers perspektiver på Brobold og evalueringens analyser inddrages og som efterfølges af en konklusion.

1.2. TEORETISKE ORIENTERING

Denne evaluering beskæftiger sig med Brobolds praktisk-eksperimentelle arbejde med at kapacitetsopbygge de tre foreninger i forhold til deres lokalsamfund. Broboldprojektet tager udgangspunkt i erfaringer af, at børn og unge med støttebehovs fritidsliv er meget svært at forløse med en ustruktureret projektilgang uden systematisk analyse. Den overordnede ambition er gennem grundig iagttagelse af Broboldforeningernes arbejde at kortlægge, hvordan forskellige betingelser, aktører, institutioner, systemer og infrastrukturer i et lokalsamfund virker i forhold til at tilgængeliggøre foreningstilbud for børn og unge med støttebehov. For at stille skarpt på dette, trækker rapporten på de teoretiske perspektiver, som jeg har udviklet og brugt i mine videnskabelige artikler, som jeg kort oprids herunder (Kvist 2021, Kvist 2023a, Kvist under udgivelse). Der er mange relevante perspektiver, som kan udfoldes omkring Brobold, som jeg udfolder i videnskabelige artikler i forbindelse med min ph.d.-afhandling. Denne evaluering er ikke et traditionelt videnskabeligt, teoretisk bidrag, men en dokumentation og refleksion over en af de mest interessante lokalsamfunds- og idrætspraksisser for tiden, som læser foreningen i forhold til lokalsamfundet og omvendt. Som evalueringens titel henviser til, så handler Brobold om at få eksisterende aktører til det, man med et fodboldudtryk kunne kalde at gå *fra klumpspil til samspil*. Jeg vil starte med en lidt plat og forhåbentlig illustrativ fodboldanalogi, som jeg siden vil forsøge at udfolde.

Jeg har observeret børn og unge, som ikke har opbygget en grundlæggende forståelse af fodbold som holdspil. De forstår, at bolden skal ind i målet, men de har ikke udviklet forståelse for alle de fælles vilkår og systemer, som fx reglerne, stregerne, med- og modspillere eller at kommunikere. Afhængigt af spillestil enten holder de på bolden meget længe eller skyder med det samme, de stiller sig ikke fri og gør generelt ikke alverden, hvis bolden ikke er lige for deres fødder. Som lægperson, så opfatter jeg forskellen på at *spille* og at *gå til* fodbold som forståelse for og dedikation til at underlægge sig og dygtiggøre sig i disse fælles regler og mekanismer. Man kan godt brænde for spillet, være en dygtig tekniker eller en slider uden at forstå holdspillet.

Der er mange dygtige og hårdtarbejdende folk på det idrætssociale felt, men når man anlægger Brobolds perspektiv, så ligner det en omgang klumpspil, hvor bolden ikke spilles rundt i effektive formationer. Nogen holder på bolden nede på egen banehalvdel, andre laver "hail marys", altså bare skyder højt og hårdt i retningen af målet og håber på at ramme nogen eller noget, som sikrer, at bolden ender, hvor den skal. Brobold er derfor en kritisk-eksperimentel undersøgelse af, hvilken opstilling og hvilke spillestile, der skal til for at få personer med støttebehov til at tilknyttes og lykkes i foreningsidrætten. Hvis byen er en fodboldbane, hvordan stilles så i stærkeste opstilling? Hvilke konfigurationer kan systematisere samspillet og spille hinanden gode? Hvordan sikres, at aktørerne **forpligter**

sig som holdspillere til at underlægge sig samme mål? Hvordan sikres, at der er de nødvendige ressourcer til at opbygge en kapacitet, der sørger for, at foreningslivet bliver tilgængeligt for børn og unge med støttebehov? Hvor lokalområdernes fysiske og sociale rum bliver sat godt i spil, og hvor spiller aktørerne hinanden gode?

Nedenfor udfoldes teoretiske perspektiver, som vil blive brugt til at nærme sig disse spørgsmål. Den følgende rapport er ikke i sig selv tænkt som en teoretisk analyse, men nu redegøres for de perspektiver, som har været styrende for arbejdet.

1.2.1 STØTTESYSTEMER OG -BEHOV

Et helt centralt begreb i denne evaluering af Brobold er støttesystem og -behov. Her er tale hverdagslivsorienteret infrastruktur med fokus på, hvordan et komplekst system understøtter eller ikke understøtter særlige måder at leve på. Det er altså et bredt, eksistentielt greb omkring livets infrastrukturer, og som stiller skarpt på, hvordan forskellige steder, forskellige hverdage og forskellige personer giver forskellige livsbetingelser. Jeg har valgt at arbejde med begreberne støttebehov og -system, fordi jeg mener, at det bedre udfolder de systemiske sammenhænge omkring deltagelse frem for mere kulturelle begreber som "foreningsfremmede" eller socio-økonomiske som "udsatte" eller "marginaliserede". Begrebet trækker på den tyske filosof Peter Sloterdijks begreb om livsunderstøttelsessystemer (Sloterdijk 2004, 308-311). Sloterdijk mener, at et menneske og institutioner ikke kan adskilles fra de faktorer, der betinger deres liv, og derfor er det vigtigt at eksplicitere de elementer og miljøer, som et foreningsliv er afhængige af. Der findes altså ikke uafhængige mennesker eller foreninger, men mennesker og foreninger som med forskellige livsunderstøttelsessystemer kan trives i forskellige sammenhænge. Særlige livsunderstøttelsessystemer understøtter særlige måder at leve på, og mennesker og grupper liv formes af de steder, miljøer og fællesskaber, de er en del af (Janicka 2017:82). På den måde bliver steder og de betingelser for liv og livsførelse, de tilbyder, meget vigtige og gennemgående politiske (ibid:105). Liv er grundlæggende miljøafhængigt - af andre mennesker, af sine omgivelser, af boligpriser, infrastruktur, lovgivning, familie, klima, af mange ting (ibid:103). Eksistens er altid pakket ind og isoleret i medier, som oftest tages for givet: atmosfære, tyngdekraft, temperatur, ilt, andre væsener, lovgivning, infrastruktur, boliger og utallige andre faktorer, som mennesket ville være meget anderledes eller dø uden (ibid:299). På den måde betragter Sloterdijk omverdenen som et slags drivhus. Liv udfolder sig altid allerede i noget og med noget og nogen andre. Liv er altså knyttet til disse fænomener, og er sam-skrøbeligt knyttet sammen med dem. Hvis miljøer forandres, ændres menneskets liv. Sloterdijks mission er at eksplicitere de miljømæssige *proteser*, som mennesket ikke ser, men alligevel altid er pakket ind i og bruger. De systemer, hvis virken mennesker ikke har en tilstrækkelig forståelse af (Sloterdijk 2016:301). Hvilke systemer understøtter hvilke liv? Hvordan kan de ændres så de understøtter andre eller flere slags liv?

Denne forståelse af livet som støtteafhængigt og af støttesystemer som nødvendige for liv er central i Brobold, fordi den både åbner op for en undersøgelse af, hvilke betingelser der er for, at børn i udsatte positioner kan deltage i et foreningsliv, men også for hvilke betingelser og støttesystemer, der findes, for at foreninger kan udvikle sig til gode støttesystemer for børn med støttebehov.

1.2.3 FORENINGEN OG LOKALSAMFUND SOM FÆLLES RESSOURCE (udfoldet i Kvist 2023)

Som et for denne rapport centralt støttesystem er det værd at se nærmere på foreningen som en infrastruktur, der forvalter en fælles ressource, som skal forvaltes bæredygtigt, samtidig med at den skal gøres tilgængelig for flere. Her vil jeg støtte mig op ad teorien om fælleder.

I stedet for at betragte idrætsforeninger som en abstrakt og formel underkategori af civilsamfundet, vil jeg argumentere for, at foreninger meningsfuldt kan artikuleres som *fælleder*, hvis man vil forstå, hvad der er på spil i deres forhold til deres omverden. Geografen Amanda Huron definerer, en fælled som bestående af tre ting: 1) En slags (traditionelt set rumligt defineret) ressource, 2) institutioner, der forvalter ressourcen og 3) fællesskaber af brugere, som skaber disse forvaltningsinstitutioner (henvis). Fælleder spiller en central rolle i reproduktionen af fællesskabers ressourcer, hverdagsliv og livsformer. De består både af arbejde, som gør noget til en fælles ressource og de ressourcer, som muliggør dette arbejde. Fælleder er nøglesteder for det arbejde, som feministiske teoretikere kalder social reproduktion, for meget af det arbejde, som laves på fælleder er ikke lønarbejde, bliver derfor ofte set på samme måde som husarbejde og ikke værdisat som "rigtigt", produktivt arbejde (Huron: 30-31). Men fælleder har vist sig at være en bæredygtig måde at organisere fælles ressourcer på. Nobelprisvinderen i økonomi Elinor Ostrom har skrevet, at

"hverken staten eller markedet er entydigt succesfulde i at muliggøre, at individer kan opretholde langsigtet, produktiv brug af naturressourcesystemer. Endvidere har fællesskaber af individer ofte beroet på institutioner, som hverken ligner staten eller markedet, til at forvalte nogle ressource-systemer med rimelige grader af succes over lang tid." (Ostrom 1990:1).

Ostrom argumenterede for, at fornuftigt instituerede fællesskaber kan forvalte kollektive ressourcer mere konteksteffektivt og mere bæredygtigt end både stat og marked. Hun har på baggrund af komparative empiriske studier defineret otte styrende designprincipper, for velfungerende og bæredygtig brug af fælleder: Der er klart definerede grænser, roller og rammer for brugen af ressourcer,

1. reglerne, der forvalter ressourcerne, passer godt til lokale forhold,
2. de aktører, der er påvirket af reglerne, kan deltage i at ændre dem,

3. deltagerne i samarbejdet skal aktivt holde styr på ressourcens tilstand og brugernes adfærd,
4. der er et differentieret sanktionssystem, som håndhæves ved regelbrud,
5. brugerne har hurtig adgang til billige konfliktløsningsmekanismer,
6. brugerne kan definere deres egne regler, som respekteres af eksterne autoriteter,
7. ansvar for foretagendets aktiviteter er organiseret i en indlejret struktur med flere aktivitetslag fra de mest lokale niveauer og op til det overordnede, forbundne system. (Ostrom 1990, 90)

Foreningens succes som fælled afhænger af, hvordan den spiller sammen med lokalsamfundet.

LOKALSAMFUNDET som STØTTESYSTEM OG FÆLLED

Politologen Bolette Møller Christensen (2000) har beskrevet, hvordan et lokalsamfund kan opbygge en stærk lokal, solidarisk og handlekraftig kultur, på en måde der kunne minde om en fælled. Christensen sondrer mellem et *lokalområde* og et *lokalsamfund* (Christensen 2000:86). Et lokalsamfund er, når områdets beboere opfatter sig som en del af et *skæbnefællesskab*, hvor man er afhængige af fælles, lokale ressourcer og accepterer en *gensidig afhængighed og henvisthed til hinanden* (Christensen 2000:87). Dette skæbnefællesskab forsøges underbygget gennem *udvikling af fællesskabsfølelse, opbygningen af lokale traditioner og "ritualer", og som søger at fremme direkte interaktion mellem brugerne af det lokale område* (ibid:89). Christensen beskriver, at for at et lokalområde kan blive til et lokalsamfund, skal der udvikles og anerkendes både et *socialt* skæbnefællesskab og et *politisk* skæbnefællesskab. Det politiske skæbnefællesskab handler om en myndiggørelse, hvor deltagerne identificerer sig med fællesskabets behov og løsningen af dets problemer og dermed gør en fælles skæbne til en fælles handlekraft (ibid:89-90). En central forudsætning for, at dette kan ske, er, at der skal være en overensstemmelse mellem det politiske skæbnefællesskab og de politisk-administrative rammer. For at skabe et politisk myndiggjort fællesskab, er det nødvendigt at skabe de indlejrede institutionelle sammenhænge (Christensen 2000). Hvis lokalsamfundet skal tage ansvar for deres fælles bydel, skal beslutningskompetencen formaliseres: Hvad kan ordnes i arbejdsgrupper, hvad skal vendes i styregrupper, hvad skal op i lokaludvalget, hvad må i borgerrepræsentationen, hvad har national relevans, mv. Jo større lokalt beslutningsmandat og handlekraft, des større lokal ansvarliggørelse.

FORENINGSLIVETS INFRASTRUKTUR

Arkitekturteoretikeren Keller Easterling fokuserer med sin bog *Medium Design: Knowing How to Work on the World* (2021) ikke så meget arkitekturens klassiske, faste former som dens *aktive former*, altså hvad arkitektur og infrastruktur får til at ske. I overensstemmelse med antropologen Gregory Batesons udtalelse om at "*det, man kan undersøge, er altid en*

relation eller en uendelig regres af relationer. Aldrig en "ting" (Bateson 2005, 252), fokuserer Easterling på, hvordan forhold imellem forskellige elementer påvirker hinanden.

Easterling fremhæver begrebet disposition eller *dispositiv*, der findes som et filosofisk nøglebegreb hos både Michel Foucault og Giorgio Agamben. Dispositivet er det, man skal forstå at navigere i, når man vil have noget til at virke som en aktiv form:

"Det, jeg forsøger at konkretisere med dette navn, er først og fremmest et fuldstændigt heterogent hele, der implicerer diskurser, institutioner, arkitektoniske strukturer, regulative beslutninger, love, administrative forholdsregler, videnskabelige ytringer, filosofiske, moralske og filantropiske læresætninger, kort sagt: ligeså meget det sagte som det ikke-sagte, dét er dispositivets elementer. Dispositivet er selve nettet som etableres mellem disse elementer" (Foucault i Agamben 2012:9).

I stedet for at se på afgrænsede enheder fokuserer Easterlings mediedesign-tilgang på "*selve nettet som etableres mellem disse elementer*". Easterling skriver om elementers forhold og dispositioner, som "*den handlekraft eller det potentiale, som er iboende i et arrangement.*" (HENVIS) Derfor handler mediedesign "*måske mindre om at fastslå former og mere om at orkestrere samspil*" (henvis). For Easterling er *knowhow* en helt central videns- og praksisform i forhold til dispositioner - at vide, hvordan man får noget til at ske i et uregerligt miljø præget af komplekse styrkeforhold, frem for at vide, hvad der burde ske, såfremt procedurerne og grænserne respekteres (Easterling, 27). Agamben har skrevet:

"Jeg har sagt, at dispositivet hovedsageligt er af strategisk natur, som betyder, at det drejer sig om en særlig manipulation af styrkeforhold, om en rationel og aftalt indgriben i styrkeforhold, både for at orientere dem i en bestemt retning og for at blokere eller fiksere dem og for at anvende dem" (Agamben 2012:10).

Easterlings tilgang arbejder ikke med fikserede positioner eller afgrænsede enheder, men med styrkeforholdene for at frigive handlekraft i miljøer og sætte ting i bevægelse (Easterling 2021, 38): *“Aktivist-designeren designer ikke ting, men snarere midler til at engagere, udrulle, inficere, kapre eller genforbinde et arrangement over tid.”* (ibid, 39). Denne tilgang artikulerer foreningers karaktertræk som værende en integreret del af lokalsamfundet og lokalsamfundet som en sammenfiltret men brugbar infrastruktur, og taler for en praksis, der fokuserer mindre på grænsedragninger, suverænt ejerskab eller individuelt ansvar, men for at mobilisere den mest effektive brug af den lokale infrastruktur. Hvis foreninger betragter sig som medier, der hverken kan beherske eller se bort fra problemer, kan de tilbyde sig som steder, hvor lokalsamfundet kan bearbejde problemet.

TEORETISK OPSUMMERING

Teoretisk stiller denne rapport altså skarpt på det, der sker uden for banen, på fodbold-foreningernes samspil og fortrolighed med deres lokalsamfunds systemer og usammenhænge. Dette bliver koblet til støttebehov hos deltagere og foreninger og øvrige støttesystemers kapaciteter til at understøtte deltagelse. Ved både at betragte foreninger og lokalsamfund som potentielle fælleleder bliver det muligt at stille skarpt på forskellige kapaciteter og interne sammenhænge. På den måde fokuserer rapporten både på produktionsforholdene for foreningsidræt og for støtte omkring foreningsdeltagelse i byen. Disse produktions- og støtteforhold er ikke direkte til at opsøge eller identificere, men de udfolder sig i netværk og i situationer på mange niveauer, og i det følgende vil jeg udfolde, hvordan jeg metodisk har arbejdet mig ind på feltet.

1.3 METODE OG SITUERING

I de sidste tre årtier er der lavet mange idræts- og idrætssociale indsatser, som ofte har været struktureret som mere eller mindre uafhængige projekter. Samtidig er feltet velundersøgt i idræts- og socialvidenskabelig sammenhæng, og der er skrevet mange videnskabelige artikler og bredere rapporter. Dog synes evidensskabelse og projektudvikling at køre som to adskilte spor, og projektudviklingen kan med sine ofte skiftende og uafhængige aktører virke som om, at projekter ofte starter fra scratch, og at kritiske erfaringer og mangler kan gentage sig med mange års mellemrum, mens forskningen ofte appellerer til en generel idrætsfaglig offentlighed, og derfor ikke tager højde for praktiseres detaljerede betingelser. Projekterne kan synes at eksistere i et lukket kredsløb med egne logikker, der er mere afhængige af slagkraftige koncepter, bevillingsstrategier,

puljebeskrivelser og forvaltningsstrukturer, end af at forholde sig til den eksisterende omverden og de praktiske erfaringer, ressourcer, netværk og viden.

Denne rapport bærer præg af at være en midtvejsevaluering, der dokumenterer et ufærdigt projekt, et work-in-progress, der indgår i, og udvikler viden om, komplekse sammenhænge, som det ønsker at udvikle og udvide samspillet med. Rapporten udfolder en række samspil imellem en masse tilsyneladende usammenhængende institutionelle kontekster, og en væsentlig ambition med rapporten er at fremskrive ét sammenhængende felt-kompleks gennem forskellige analytiske optikker. Foreningsfodbolden indgår i et komplekst, urbant økosystem, og denne rapport har derfor valgt at give plads til en stor grad af komplekse forhold og konkrete dispositioner, som det er nødvendigt at have indblik i, for at kunne understøtte en kvalificeret, ny udviklingsretning.

Rapporten skitserer nogle potentialer, som endnu ikke er fuldt udfoldede. Noget af den information, som rapporten dokumenterer, er generelt velkendt og veldokumenteret, og andre informationer er først trådt frem gennem Brobolds intervention i de eksisterende forhold omkring foreningsidræt i byen. Rapporten dokumenterer og tilgængeliggør nogle ufærdige tilgange til byens rumlige forhold som en innovativ opfindelse, og en ny type samspil, som kan multipliceres.

Udover at være en dokumentation er rapporten også forandringsorienteret med en klar ambition om at være brugbar i flere sammenhænge og om at påvirke samspillet mellem flere væsentlige aktører og platforme i flere lokalsamfund, foreninger, forvaltninger, mv., ud fra ønsket om at udvikle en bæredygtig og mere inkluderende tilgang til lokalsamfunds fodbold.

1.3.1 Situationsanalyse - udvidet casestudietilgang

Brobold er en indsats, der både vil tackle helt lokale udfordringer i deres kontekster, men også indgå i samspillet om at løse nogle større samfundsmæssige problemer. Brobold er i denne rapport derfor betragtet som en case - altså en specifik og konkret indsats, som ekspliciterer nogle mere alment og abstrakt gældende forhold. Gennem Brobold har jeg foretaget observationer af nogle specifikke situationer, som tegner nogle mere generelle mønstre, og denne evalueringen vil fremstille nogle nye, specifikke begreber, som har bredere teoretisk relevans og praktisk anvendelse for andre steder (Lund 2014, 224). Det udvidede casestudie, som den hollandske antropolog Jaap van Velsen kaldte situationsanalyse, analyserer sammenhængen mellem de strukturelle regelmæssigheder og den udfoldende praksis (van Velsen 1967, 148).

Ved at dokumentere den kontekstafhængige viden, som Brobold producerer, opnås en viden og *knowhow* af en mere praktisk anvendelig karakter end den generelle, kvantitative viden, som ofte bruges til at vurdere idrættens og foreningslivets tilstand. Den mere generelle, kvantitative viden er god til det generelle overblik, men ved at dykke ned i de nitty-gritty detaljer igennem Brobold og ved at fremskrive kontekstens betydning, håber jeg, at denne midtvejsevaluering kan synliggøre praktiske betingelser for foreningsidrætten og åbne op for at arbejde aktivt med konteksternes og de usynlige infrastrukturens og støttesystemers rolle. Denne midtvejsevalueringens formål er altså ikke at bevise noget almengyldigt, men at lære noget (Flyvbjerg 2012, 89). Brobold er heller ikke udvalgt som en gennemsnitlig case. Gennemsnitlige cases er sjældent de mest informationsrige. Den danske planlægningsforsker Bent Flyvbjerg forklarer det sådan her:

“Atypiske eller ekstreme cases giver ofte mere information, fordi de inddrager flere aktører og flere basale mekanismer i den studerede situation. Desuden er det ud fra både et

forståelsesorienteret og et handlingsorienteret perspektiv ofte vigtigere at tydeliggøre de dybere årsager bag et givet problem og dets konsekvenser end at beskrive problemets symptomer og den hyppighed, hvormed de forekommer. Store, tilfældige stikprøver, hvor repræsentativiteten er i højsædet, vil sjældent kunne skabe indsigt i årsager og deres konsekvenser.” (Flyvbjerg 2013 5 misforståelser om casestudiet 473-474).

Brobold har altså eksempelverdier. Det kan ikke generaliseres til alle sammenhænge, fordi Brobold er en ekstrem case i kraft af den bymæssige tæthed, stor ulighed og facilitetsmangel, men Brobold synliggør nogle ting omkring disponeringen af bydrættens ressource-, støttesystemer og infrastrukturer, som kan have relevans ift. andre sammenhænge.

Et andet aspekt af et engageret, udvidet casestudie er, at man kan opnå en grundig kontekstforståelse, hvor man opnå et indgående kendskab til praksis, som ikke altid følger reglerne eller kan udfoldes logisk (Flyvbjerg 2013:60). Flyvbjerg mener, at abstrakt teori må indtage en mindre central position, mens kontekst må tage en mere central position (ibid:63). Flyvbjerg plæderer for, at man gennem erfaringer med forskellige kontekster kan opbygge det, han med Aristoteles kalder *phronesis* eller praktisk visdom: “viden om hvordan man skal opføre sig under alle mulige omstændigheder, der aldrig kan sættes lig med eller reduceres til viden om almene sandheder” (Aristoteles i Flyvbjerg 2013:71). “Dette kræver interaktion mellem det generelle og det konkrete, og det kræver overvejelser, skøn og valg” (Flyvbjerg 2013:72), for “kløgten er handlende” (Aristoteles i Flyvbjerg 2013:72). Ved at komme i dybden med casen, er der altså opnået et indgående kendskab til materialet og den konkrete kontekst. I det omfang, at der er lignende situationer andre steder, vil den indgående og komplekse viden derfor kunne bruges. Dele af de meget specifikke erfaringer fra Brobold vil kunne udbredes bredt til fodbold, have bred udbredelse i de tre brokvarterer, andre idrætsdiscipliner som dans og gymnastik vil kunne bruge en del, noget vil være anvendeligt i andre byområder, fritidstilbud anskuet helt bredt vil sikkert have glæde af en del, så vel som idræt generelt i byen, osv. Gennem Broboldcasen er det blevet muligt at åbne op for nogle infrastrukturer, dispositioner, samspil og økonomier, der findes mellem forskellige aktører, som rammesætter foreningsdeltagelse i København.

Denne rapport håber også at kunne bidrage til udviklingen i praksis i almene boligområder, i københavnske forvaltninger og i storbyidrætsforeninger. Samtidig vil den bidrage til den samfundsvidenskabelige idrætsforskning og byforskning ved at fremskrive en nuanceret og grundig case om inklusion i idræt og betingelserne herfor samt bidrage til studier i design af infrastrukturer og udviklingen af idræts- og lokalmiljøer.

1.3.2 Aktionsforskning

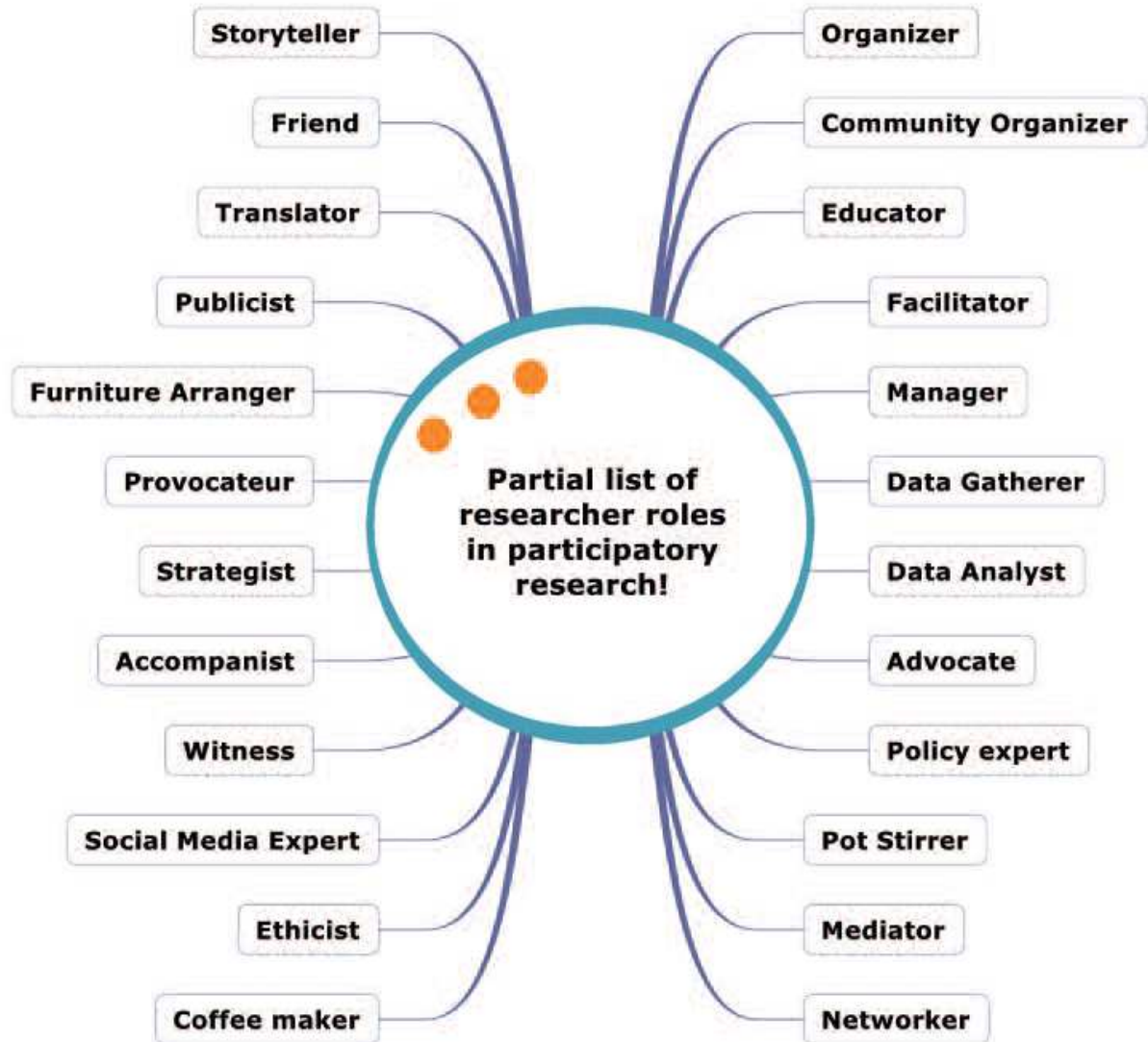
Udover at evalueringen bærer præg af at være et udvidet casestudie, så har den engagerede tilgang også været inspireret af aktionsforskningen. I og med at Brobold er et varigt eksperiment, har det været oplagt at indarbejde de løbende erfaringer i praksis. Aktionsforskning er, ifølge sociologen Thomas Mathiesen, når en “informationsstimulerende aktion først og fremmest er et forsøg på at realisere bestemte praktiske og politiske værdier”. (Mathiesen 1968:31). Det handler altså både om at skabe ny, systematisk viden og at realisere praktiske værdier, men med det sidste i hovedsædet. Nye informationer

anvendes altså først til at forbedre praksis, og så siden kan der reflekteres teoretisk. Mathiesen lægger vægten på bevægelsen fra “feed-back processen fra praktisk/politisk arbejde gennem systematisk informationsudhentning tilbage til det praktisk/politiske arbejde”. På den måde har evalueringsarbejdet været loyalt over for Brobolds formål, og systematisk forsøgt at understøtte, at Brobold kunne forløse formålet og kortlægge hvilke begrænsninger, der er til stede. Der har altså været foretaget pendulbevægelser mellem praksis og forskning, mellem engagement og tilbagetrækning.

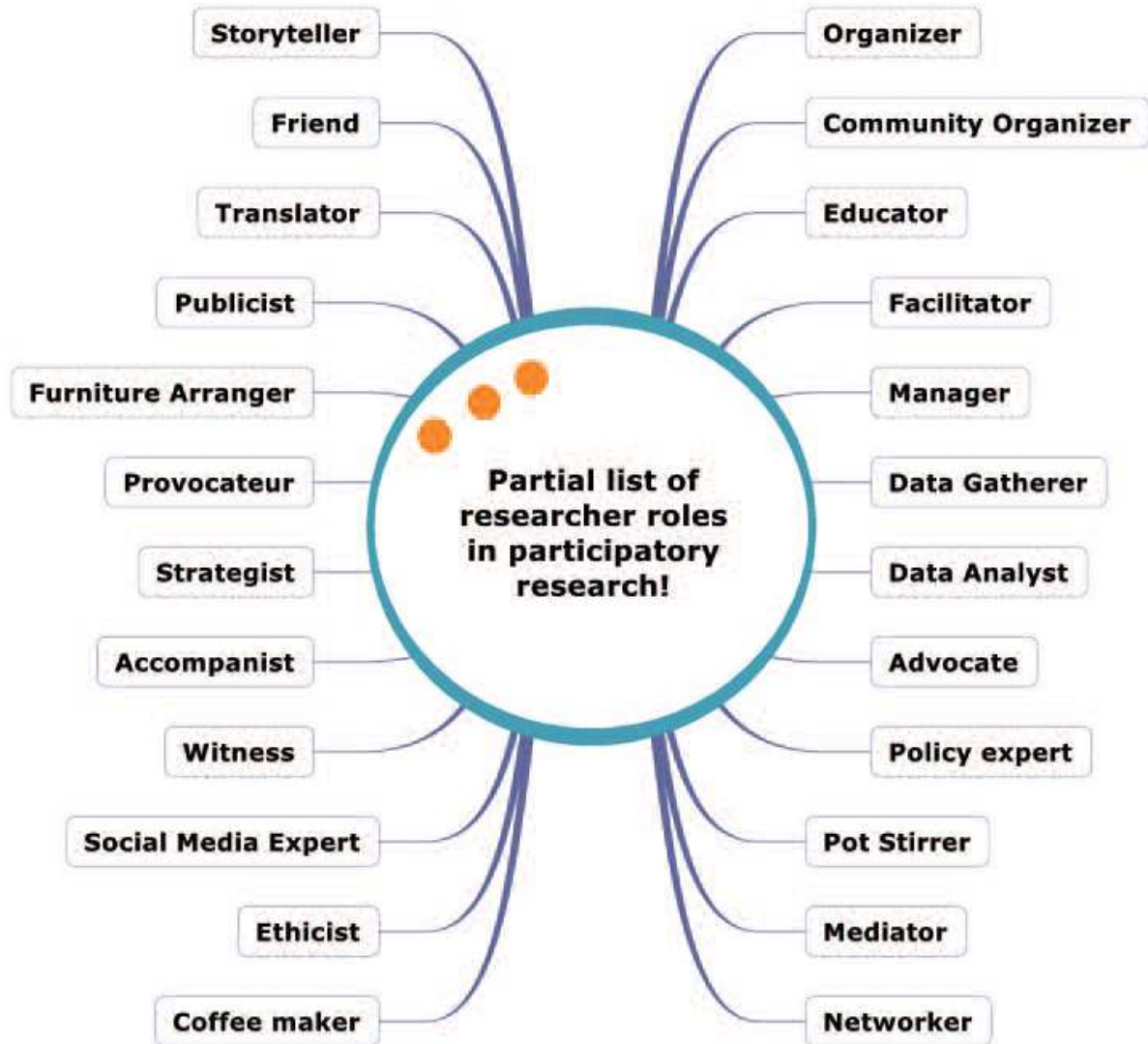
KRITISK VEN

1.3.3 Situering og roller

På grund af mit aktionsforskningsmæssige engagement har jeg indgået i et væld af forskellige roller. Aktionsforskerne Mary Brydon-Miller og Alfredo Ortiz Aragón har beskrevet “The 500 hats of the action researcher”. Brydon-Miller og Aragón har kortlagt de mange forskellige roller, som kan følge med af at lave engageret aktionsforskning, som involverer alt fra sekretær til undersøger, rådgiver, kaffebrygger, strateg, konfliktmediator, vidne, følgesvend, referent, advokat, interviewer, underviser, facilitator, whistle-blower, overtalere med en agenda, og organisations- og event-designers, mv. Bag disse konkrete roller, ligger nogle mere grundlæggende indstillinger og evner som ekspert og traditionel forsker, som problematisator, empatisk relationsdanner og tillidsopbygger og politisk forhandler (Brydon-Miller & Aragón 2018, 24).

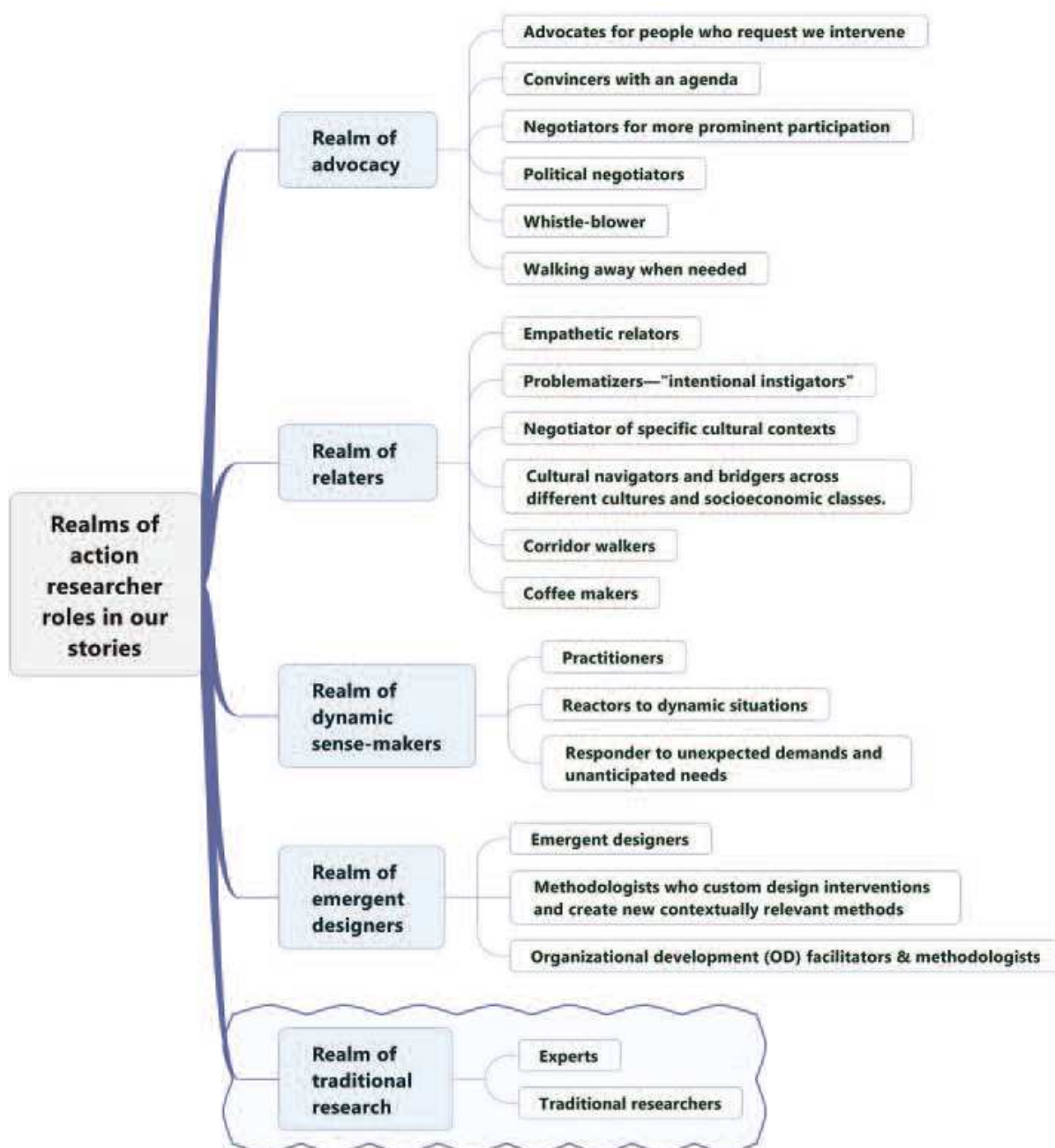

Brydon-Miller & Aragon 2018:20

Byrdon-Miller og Aragón har inddelt rollerne i fem domæner. den traditionelle forskers domæne, den emergente designers domæne, den dynamiske meningskabelses domæne, relationsdannerens domæne og advokatens domæne:

Disse mange roller med mange domæner er meget genkendelige fra min position, og jeg vil derfor forsøge at udfolde, hvordan min situation har spillet en rolle for hvordan jeg har kunnet bidrage til praksis og udvikle viden.

Denne evaluering kommer med en tydelig afsender og med en særlig orientering i dette landskab. Jeg har været projektleder på Baggårdsbold hos Nørrebro United fra 2018-2021 (som udfoldes i næste afsnit), og det er en del praksiserfaringer bl.a. herfra, der har dannet grundlag for Brobold-projektet. Samtidig skriver jeg erhvervsph.d. hos Nørrebro United (2020-2024) med fokus på, hvordan man kan udvikle en bæredygtig tilgang til lokalsamfundsfodbold, som tager højde for byens betingelser, børn og unges forskellige ressourcer og støttebehov og lokale aktører. Rapporten forsøger således at forene *knowing that* og *knowing how* i en aktionsforskningstilgang, der fokuserer på empowerment af de

forskellige aktører. Jeg prøver at påvirke praksis med viden fra forskning, men også at opskrive og tilgængeliggøre nogle af de erfaringer og den tavse viden, som udspiller sig, når et tilbud skal fungere i praksis, for at disse informationer til sammen kan indfri Brobolds ambitioner.

Jeg er derfor gået til Brobold med et kritisk engagement i forhold til, hvordan Brobold lykkes med at forløse de potentialer, som udfolder sig. Jeg har deltaget i træninger, udviklingsmøder, bestyrelsesmøder, tovholdermøder, foreningsstatusmøder, forældresnakke på sidelinjen, møder med kunstgræseksperter, talt med borgmestre og topembedsfolk i Københavns Kommune fra flere forvaltninger, og jeg har understøttet afvikling af træning på minibaner og deltaget aktivt og dokumenterende i alle niveauer derimellem, og jeg har fulgt, hvordan Brobold folder sig ud i forskellige sammenhænge. Jeg har deltaget centralt i konfliktløsning mellem aktører (fx mellem Nørrebro United og en almen VIBO-boligafdeling om facilitetsanlæggelse, mellem BK Skjold og Kildevældsparkens Bemandede Legeplads, jeg har rådgivet BK Vestia om spændinger med Bavnehøj Skole og KKFO og fulgt en konflikt mellem Brobold og Kultur- og Fritidsforvaltningen om projektejerskab og samarbejdsrelationer), deltaget i udvikling af projekter, stillinger og faciliteter. Jeg har rådgivet nyansatte eller nye frivillige. Jeg har kortlagt stakeholders, men jeg har også varetaget et strategisk forandringsperspektiv med fokus på impact og forankring.

Jeg har arrangeret workshops for foreningerne og med forskere, lavet seminarer med boligsociale chefer fra de almene boligorganisationer, og holdt workshops med Indre Nørrebros aktører omkring brobygning. Jeg har deltaget i Brobolds bestyrelsesmøder, møder for tovholdere, mv., samtidig kender jeg beslutningsniveauet i Nørrebro United fuldt og helt gennem kontinuerlig deltagelse i bestyrelse, forretningsudvalg, dagligdag og administration siden 2018. Jeg har lavet evalueringsinterviews med foreningsaktører, forvaltningsfolk, legepladsmedarbejdere, tovholdere, frivillige, mv. Og jeg har siddet centralt ifm. udviklingen af Brobolds metoder og modeller, både i udvikling, afprøvning og tilpasning til de forskellige betingelser, som hver bane, facilitet og bydel tilbyder.

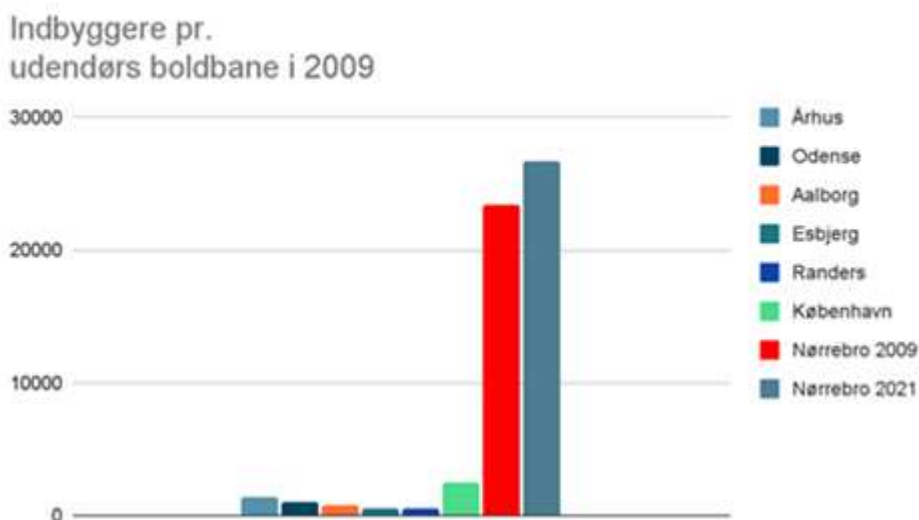
Det har været metodisk vigtigt, at Brobold ikke bare bliver et projekt, der etablerer en privilegeret situation for de deltagende foreninger, men også at projektet er meningsfuldt for andre aktører, at det styrker samarbejdet og samspillet mellem aktører og at det i sidste ende kommer de børn og unge, som gerne vil spille fodbold, til gode. Jeg vil derfor tydeliggøre, hvordan min baggrund i Nørrebro United har været med til at forme mit perspektiv og min opmærksomhed, og hvordan dermed vil det blive tydeligere, hvor andre forhold vil give andre forudsætninger.

1.3.4 Baggrundscase: Nørrebro Uniteds Baggårdsbold som forløber

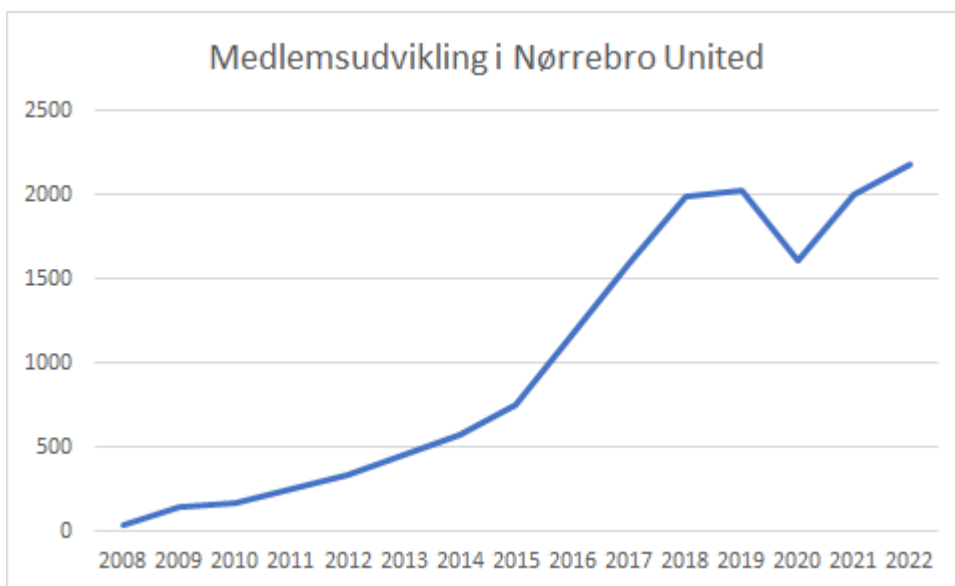
Nørrebro United er stiftet i 2008 i forbindelse med Kvarterløft Nørrebro Park Kvarter med en *vision [om] at skabe en bæredygtig forening, der er integrerende og dermed tiltrækker flerkulturelle og etnisk danske børn.* [Foreningen] *eksisterer primært på baggrund af frivillig arbejdskraft, men har et stærkt net af professionelle sparringspartnere* (Nørrebro United 2008). I dag er foreningen Danmarks næststørste børneklub, kun overgået af BK Skjold, har flest piger og kvinder i fodbold og har med 32 % den største procentdel af pige-kvinde spillere blandt de 24 største københavnske klubber (internt DBU-notat). Foreningen har

mottoet “Lokal og Social” og er altså skabt i nyere tid til at arbejde med lokalsamfundsforhold gennem idræt, og altså ikke med ambitioner om elitesportslige præstationer. På den måde adskiller Nørrebro Uniteds historie sig fra de fleste andre store fodboldklubber, der har en lang historie og en stærk tradition for herrefodbold.

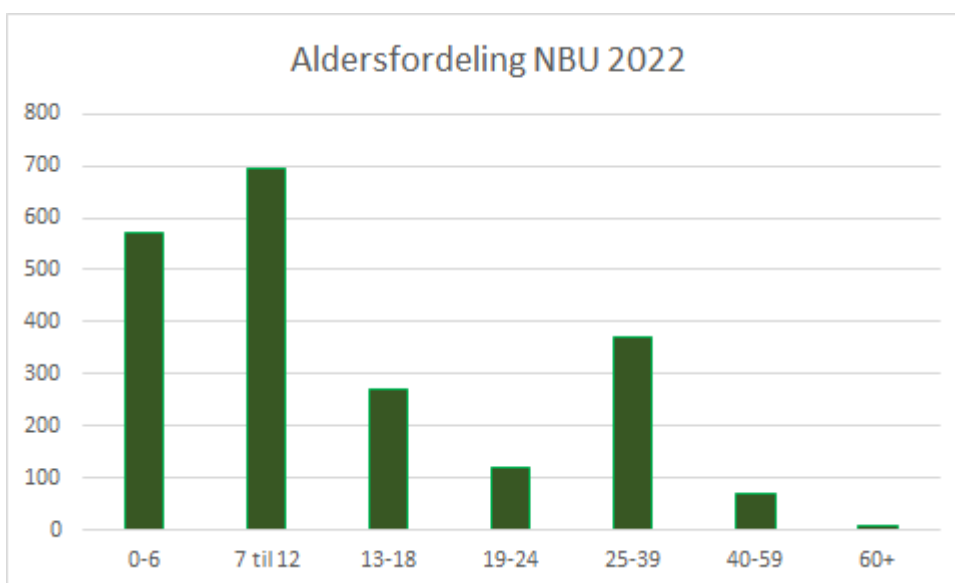
Banen i Nørrebroparken er i dag sandsynligvis Danmarks mest benyttede fodboldbane (Kvist 2023). Dette skyldes - udover NBUs imødekommen af en voldsom efterspørgsel - også Nørrebros meget begrænsede udbud af fodboldbaner med 27.000 indbyggere per fodboldbane, ift. København er det tilsvarende gennemsnitstal 2.461, mens tallet i Esbjerg er 557 (Københavns Kommune 2009).

Nørrebros traditionelle faciliteter i Nørrebroparken og Mimersparken har ikke kunne følge med efterspørgslen, og banekapacitet har udviklet sig til den flaskehals, der begrænser foreningens kapacitet for at facilitere åbne børnefællesskaber på tværs af sociale skel, som ellers er beskrevet som et eksplicit formål for klubben. Nørrebro United når et kapacitetsplateau omkring 2000 medlemmer i 2017/2018. Foreningen har i sommeren 2022 800 børn på ventelisten, hvilket tilmed manifesterer sig socialt skævt, fordi Nørrebros ressourcer stærke familier, bl.a. for at tage højde for den lange ventetid, opskriver deres børn på ventelisten år før holdene starter, og derfor bliver holdene fyldt, før børn med mindre forældre støtte i fritidslivet når at tilmelde sig.

Medlemmerne i Nørrebro United bliver samtidig yngre. I 2022 har foreningen 570 medlemmer under syv år, og hvilket kalder på, at foreningen skal tage højde for nogle nye faktorer.

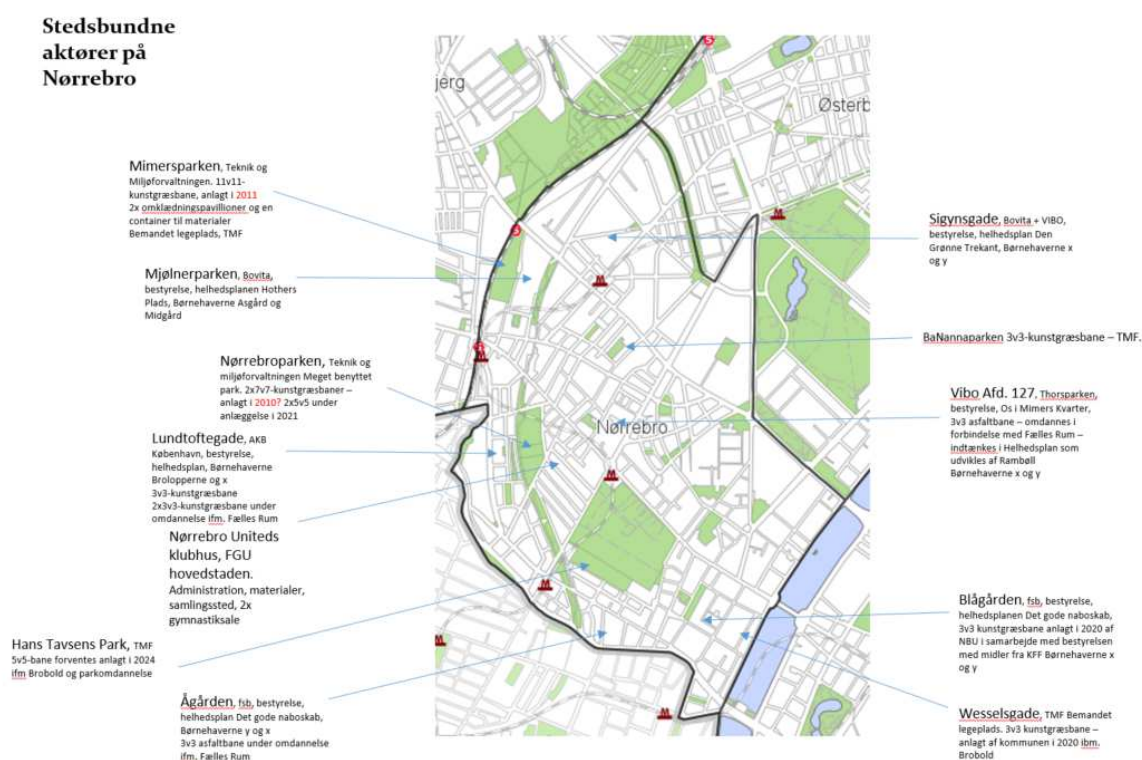

Baggårdsbold 2018-2020.

For Nørrebro United er Brobold et afgørende initiativ, som spiller sammen med foreningens tidligere arbejde med Baggårdsbold. Baggårdsbold er Nørrebro Uniteds indledende forsøg på at udvikle en tilgang, der kan imødekomme bydelens store efterspørgsel efter foreningsfodbold til børn i en situation, hvor der ikke er udsigter til, at der kan udvikles væsentlige traditionelle faciliteter i lokalsamfundet. Baggårdsbold er et projekt, som kørte fra 2018-2021. Projektet fokuserede på anvendelsen af boldbure i almene boligområder både som kapacitetsforøgelse ift. at skabe øget baneplads, og også som en måde for foreningen til at komme tættere på en gruppe børn og unge med lav mobilitet og voksenstøtte, som var og er underrepræsenteret i medlemsskaren i Nørrebro United ift. Nørrebros demografi. Jeg var projektleder på Baggårdsbold igennem projektperioden, og

mange af de mere generelle erfaringer, som denne evaluering støtter sig til, har jeg gjort mig ved at indgå i dette forløb.

Med Baggårdsbold begynder Nørrebro United at udvikle samarbejde med de lokale almene boligselskaber om at benytte deres faciliteter til foreningsfodbold, hvor beboernes børn (som var statistisk underrepræsenterede i foreningen) kunne få fortrin til holdene. Baggårdsbold danner på den måde baggrund for Brobolds tilgang til byens rum.

Et kort over faciliteter og samarbejdspartnere, Nørrebro United har arbejdet med i forbindelse med Baggårdsbold

Baggårdsbold opstartede foreningssatellitter i AKB Lundtoftegade, fsb Blågården, ved Mjølnerparken, i boVita ved Sigvinsgade, i AAB afdeling 116 ved Tagensvej, mv. Og igennem Baggårdsbold begyndte Nørrebro United at indgå i partnerskaber om facilitetsudvikling og udvikling af nye støttepraksisser både med almene boligaktører som helhedsplaner, beboerbestyrelser og administrationsselskaber (Kvist & Schütt 2021) og Kultur- og Fritidsaktører. Samtidig viste Baggårdsbold også, at en lokalsamfundsorienteret tilgang til foreningsliv kræver nogle gode rammer og stærke, engagerede samarbejder, og at udfordringerne ikke kun kunne løses lokalt og igennem uforpligtende gode relationer. Det var altså et lokalt projekt, som både viste mange af de potentialer, som Brobold forsøger at understøtte, men også tydeliggjorde, hvor krævende samspelet med lokalsamfund og myndigheder er og viste behovet for en samlet kapacitetsopbygning for foreninger, som ikke udelukkende skabes gennem afgrænsede projekter.

Jeg har igennem denne evaluering lavet et engageret stykke følgeforskning. Allerede før Brobold var stiftet, var jeg med i diskussionerne af, hvordan det skulle udformes, fordi jeg

arbejdede som projektleder i Baggårdsbold, som er Nørrebro Uniteds forløber for Brobold. Jeg havde altså kendskab til mange af de lokalesamfundsmæssige udfordringerne.

Siden Brobold fik midler har jeg taget referater til møder, lavet interviews både med ansatte, bestyrelsesmedlemmer, forvaltningsfolk og samarbejdspartnere. Derudover har jeg faciliteret flere workshops, holdt oplæg i mange forskellige sammenhænge og deltaget i møder med politikere. For at kunne kvalificere og understøtte dette er denne evaluering baseret på en grundig indsamling af mange forskellige slags informationer: erfaringer, statistiske opgørelser, videnskabelig viden, knowhow, interviews, observationer, dialog, workshops, mødereferater, mv. Jeg har deltaget i 30 månedlige statusmøder for ansatte, omtrent lige så mange møder med kultur- og fritidsforvaltningsaktører, 10 møder med socialforvaltningen, nogle få møder med teknik og miljøforvaltningen og et par møder med økonomiforvaltningen, samt en del møder med den almene boligsektor. Derudover har jeg lavet omkring 15 interviews med forskellige aktører og arrangeret tre fokusgruppeinterviews og en del workshops, og på baggrund af materialet i denne evaluering afholdtes en konference på Københavns Rådhus d. 7. februar 2023, hvor forskellige aktører bidrog med deres refleksioner og kommentarer, som indgår i diskussionen i kapitel 6.

1.4 Hvad er Broboldevalueringens bidrag til eksisterende viden?

Broboldevalueringen er en konkret kortlægning af nogle bymæssige betingelser, som både begrænser og muliggør foreningers arbejde med at tilgængeliggøre sig i forhold til brugergrupper med støttebehov. Evalueringen kortlægger nogle modsætningsfulde eller usammenhængende bymæssige infrastrukturer, dispositioner og støttesystemer, som betinger foreningernes produktionsforhold og lokalsamfunds støttebetingelser. Disse komplekse forhold forsøges fremstillet systematisk og bearbejdet til modeller, som kan være med til at fremstille viden på tværs af sektorer og være bevendte som arbejdsredskaber. Samtidig er evalueringen en dokumentation af Brobolds forsøg på at bearbejde og overkomme nogle af disse usammenhænge.

Denne evaluering bidrager med en dyb, erfaringsbaseret viden og knowhow om, hvad der virker og ikke virker ift. urbane forhold, samspil mellem forskellige systemer og roller og potentialer og udfordringer fra foreningernes perspektiv samt betingelser for bæredygtig udvikling af mere inkluderende foreningsidræt i byen. Jeg har umiddelbart ikke kunnet finde en tilsvarende grundig og detaljeret kortlægning af samspillet mellem foreningslivet og de bymæssige forhold.

Formålet med at lave en grundig midtvejsevaluering er:

- at anskueliggøre og formulere betingelserne for udviklingen af en bæredygtig lokalsamfundsfodbold, mens projektet stadig udfolder sig
- at udvikle værktøjer til at arbejde med lokalsamfundsorienterede tilgange som Brobold
- at dokumentere, hvordan samspillet mellem aktørerne omkring Brobold udfolder sig
- at skitsere potentialerne og udfordringerne samt at anbefale videre indsatser

Evalueringen fremstiller Brobolds potentialer inden for tre gensidigt afhængige akser, hvor tilgangen gør en forskel. Det drejer sig om samspillet mellem 1) foreningers rummelighed, 2) tværsektorielt samarbejde og 3) bymæssige faciliteter. Hvilket jeg har prøvet at illustrere med nedenstående model.

Tilgængeliggørelse af foreningsidræt

Model 1 *Tilgængeliggørelse af foreningsidræt* artikulerer de tre akser, hvis samspil er afgørende for, foreningers betingelser for at tilgængeliggøre sig personer med støttebehov

Alt i alt er evalueringen altså baseret på et indgående engagement i projektet, og evalueringen tager også Brobolds overordnede problemdefinition for gode varer. Evalueringen er mindre fokuseret på om Brobold er godt eller dårligt udført, men mere på, hvad der kan læres af indsatsen, hvilke potentialer og udfordringer, der har vist sig, og hvad projektet viser omkring betingelserne for at udvikle decentrale løsninger på facilitetsmangel, at lave partnerskaber på tværs og at udvikle rummelige foreninger, for at kunne lave lokalsamfundsfodbold i København, der sørger for at grupper med støttebehov opnår gode forudsætninger for tilknytning.

1.4.1 Evalueringens sammenhæng med ph.d.-projekt

Anledningen til denne evaluering er, at jeg blev ansat til at evaluere Brobold-indsatsen. Dette har været tænkt centralt ind i Brobold fra starten, og jeg ser Brobold som et

spændende projekt, fordi det giver mulighed for at sætte mange af mine både praktiske og videnskabelige interesser på spidsen og eksperimenterer med mere åbne rammer.

Jeg har dokumenteret Brobold i hele projektperioden 2020-2023, men rapporten har jeg skrevet i efteråret 2022 som en midtvejsevaluering. Dette har både været for at få lagt kræfter i, at Brobold er et forsknings- og evalueringsbaseret projekt, men også konkret for at kunne kommunikere erfaringer fra og implikationer af Brobold til en politisk målgruppe før end projektet er udløbet, og mulighedsrummet for videreførelse indsnævres. Evalueringens indhold blev derfor præsenteret og udsendt i forbindelse med Broboldkonferencen på Københavns Rådhus d. 7. februar 2023, hvor resultaterne og materialet blev præsenteret og gjort tilgængeligt. Jeg har dog siden, særligt på baggrund af en fagfællebedømmelse fra Rasmus K. Storm, Chefanalytiker ved Idrættens Analyseinstitut - og med tanke på sammenhængen med min ph.d.-afhandling - valgt at prioritere at omskrive indledning og konklusion.

Evalueringen er altså udviklet i samme forløb som mine videnskabelige artikler og Brobold fremgår i artiklerne som en vigtig impact-orienteret udløber af det arbejde i Nørrebro United, som var grundlaget for min phd-afhandling. Den viden, som kommer til udtryk i de videnskabelige artikler, informerer også denne evaluering. Samtidig er evalueringen meget praksisnær og undersøger de konkrete betingelser og samspil mellem et stort aktørnetværk med høj kompleksitet og forgreningsgrad. Hvor de videnskabelige rapporter forsøger at komme med ét stærkt argument hver, så er Broboldevalueringen snarere en kortlægning af en mængde komplekse og gensidigt afhængige forhold, som betinger foreningers engagement i deres lokalsamfund og by. Broboldevalueringens formål er at skabe ny viden, også i høj grad at identificere og synliggøre de steder, hvor foreninger har behov for at være dygtige for at klare sig i krævende betingelser og de steder, der opstår spændinger, og hvor en politisk dømmekraft med mere indflydelse end fodboldklubber ville kunne gøre en stor forskel ved at arbejde med rammebetingelserne.

Når jeg har diskuteret mine argumenter for de videnskabelige artikler med foreningsfolk, så resonerer de umiddelbart og giver frugtbare samtaler, men den videnskabelige artikel har tilsyneladende ikke en form, som gør den relevant for praktikere, hvor en grundig redegørelse og et stærkt modelarbejde har større appel.

Brobold var på tegnebrættet, da jeg ansøgte om min ph.d.-afhandling, men var ikke endnu ikke aktuelt, og derfor fylder Broboldorganisationen ikke så meget i min motivation for arbejdet. Min daglige forankring i Nørrebro United (og måske også Nørrebro Uniteds arbejde med de problemer og muligheder, jeg adresserer) gør, at mit vidensgrundlag om Nørrebro United og Nørrebro er større end mit tilsvarende om BK Skjold og Østerbro samt BK Vestia og Vesterbro.

KAPITEL 2 BAGGRUND

2.1 Hvad er Brobold

Brobold er en forening stiftet i 2020 af de tre københavnske folkeoplysende, breddefodboldforeninger BK Skjold fra Østerbro, Nørrebro United fra Nørrebro og BK Vestia fra Vesterbro. Brobold er også et metodisk orienteret udviklingsprojekt igangsat i 2021 med en 2,5-årig projektbevilling fra Københavns Kommunes Folkeoplysningsudvalg, midler fra Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltnings udviklingsafdeling og et kommunalt facilitetsudviklingsspor (i boksen herunder ses Københavns Kommunes beskrivelser af de indsatser, som forvaltningen har fået midler til fra Nordea Fonden, og som Brobold er del i). Brobold drives af foreningerne i samspil med kommunale og civilsamfundsaktører for sammen at kunne bidrage til at udvikle dispositionerne og infrastrukturer omkring fodbold i byen, så de understøtter udvikling på tre forskellige niveauer. Brobold arbejder på at udvikle og understøtte mere rummelige foreninger, mere tværsektorielt samspil og bedre udnyttelse af flere byens rum.

Brobold

Opgradering af syv aktivitetsarealer på Nørrebro, Østerbro og Vesterbro så de bl.a. kan bruges til foreningsaktiviteter. Omdannelsen består bl.a. af udskiftning af underlaget til kunstgræs uden infill og etablering af lysanlæg. Formålet er at styrke de fysiske rammer til fodbold i byen og gøre det muligt for fodboldklubberne at afvikle træning tæt på børnenes bopæl, særligt i udsatte boligområder. Projektet er etableret i samarbejde med fodboldklubberne BK Vestia, Nørrebro United og BK Skjold, der alle indgår i de Sociale partnerskaber. Der er desuden indgået samarbejde med FritidsGuiderne som fungerer som "sociale hjælpetrænere" ved udvalgte baner.

De tre foreninger forventer at kunne rumme minimum 1.000 nye foreningsmedlemmer, primært de yngre børn 4-8 år, når alle banerne tages i brug. Der er i 2020 afsat 7,5 mio. kr. til den fysiske opgradering af banerne. I Overførselssagen 2019/2020 blev der afsat yderligere 2 mio. kr. til at etablere foreningsfaciliteter (opbevaring og ophold) ved Broboldbanerne.

Flere med i fodboldfællesskaberne i København

Nordea-fonden har i foråret 2020 bevilget 3,9 mio. kr. til et tre-årigt projekt, der handler om at inkludere flere børn, unge og inaktive voksne i de københavnske fodboldklubber. Projektet er et led i aktiveringen af EM i fodbold, der sigter på at styrke fodbolden i byen på den lange bane.

Projektet understøtter bl.a. Brobold ved at sikre midler til foreningsaktiviteter for 4-8-årige børn og deres forældre på banerne. Desuden er der i projektet fokus på at inkludere flere piger i fodbolden og skabe stærke pigemiljøer i klubberne via Pigepartnerskaber med 8 fodboldklubber (Sundby Boldklub, B93, Nørrebro United, BK Skjold, BK Union, B1908, Fremad Valby).

Kultur- og Fritidsforvaltningens beskrivelse af Brobold-projektet. (KK Bilag 2: Bydækkende idrætssociale indsatser på børne/ungeområdet)

Brobolds ambition er: 1) at udvikle bæredygtige foreningstilgang til lokalsamfundsfodbold og byrumsidræt, der giver plads til, 2) at flere personer med forskellige forudsætninger og støttebehov er foreningsaktive 3) på flere forskellige slags faciliteter på byens betingelser 4) i samspil med flere forskellige lokalsamfundsaktører 5) i tilpassede støttesystemer med forankring på tværs af sektorer. Brobold arbejder altså ud fra en præmis om, at fodbolden er indlejret i mange omkringliggende forhold i en kompleks situation, der rækker langt uden for banen og langt ind i deltagerens livsbetingelser.

Brobolds tilgang tager udgangspunkt i tre tætte brokvarterer, som er anlagt med begrænset opmærksomhed på idrætsfaciliteter, og hvor idrætsforeninger har voksende venteliste. Den fokuserer på at gøre foreningsidræt tilgængeligt gennem anvendelse af mindre, utraditionelle arealer og på at åbne op for, at flere og nye målgrupper kan indgå i et foreningsfaciliteteret rum, gennem nye lokale samarbejder på tværs af sektorer. Brobold tager altså udgangspunkt i en specifik bymæssig situation, hvor der mangler plads og hvor der er komplekse netværk af aktører, og hvor foreninger har svært ved at forløse deres potentiale. Tilgangen tager altså udgangspunkt i tre tætte byområdernes præmisser, men en del af betingelserne går igen i fx Nordvest, Bispebjerg, Sydhavn, Amager, mv, og sandsynligvis også eksempelvis Århusbydele og udsatte boligområder rundt omkring i landet.¹

2.2 Situation: facilitetsmangel samt lav og ulige foreningsdeltagelse

Idræt er godt for folkesundheden, og foreningsidræt har positive effekter på fællesskab, dannelse, sundhed, uddannelse, fremtidig beskæftigelse, mv. Derfor findes der også stærke politiske visioner om at styrke foreningsidrætten - både fra kommunalpolitikere og fra idrætsforbund. Men de når for sjældent ud og påvirker storbyens beboeres hverdagsliv i tilstrækkelig grad. Der er samtidig i stigende grad ventelister hos flere idrætsforeninger for de københavnere, der selv tilmelder sig. Der mangler kapacitet og plads, der kan matche efterspørgslen. Selv med den såkaldte "Idrætsmilliard" er det svært at følge efterspørgslen. Idrætsmilliarden er en øremærket lempelse af anlægsloftet i Københavns og Frederiksberg Kommune, som Folketinget vedtog i 2021 for at imødekomme den markante mangel på idrætsfaciliteter. Daværende Kulturminister Joy Mogensen udtalte: »De (København og Frederiksberg, red.) er meget bagud i forhold til resten af landet, i forhold til hvor mange anlæg der er til de indbyggere, der er i de samme kommuner,« og »Den forskel, som de her investeringer meget gerne skulle gøre, er simpelthen, at alle børn og unge og voksne får bedre adgang til stærke fællesskaber og gode foreningsoplevelser udenfor deres skole- og arbejdsliv.«² Kvadratmeterpriserne har aldrig været højere og København er meget tæt. Det er derfor ikke sandsynligt, at der bliver bygget den mængde traditionelle faciliteter, der skal til for at matche efterspørgslen. Kultur- og fritidsborgmester Mia Nyegaard udtalte 7. september 2022: »Hvis alle til alle tider kun vil spille fodbold, så er svaret 'nej'. Så får vi aldrig skaffet idrætsfaciliteter nok til alle«³

For at forbedre foreningsidrættens vilkår arbejder flere aktører på markante og ambitiøse idrætsmæssige masterplaner og politisk profilerede løsninger på kapacitetsudfordringer som Kampsportens Hus, Ketchersportens Hus, Dansens Hus, Tingbjerg Idrætspark, Sundby idrætspark, Sydhavn. Disse bydækkende idrætscentre skal danne grundlag for opdyrkning af stærke og konkurrencedygtige idrætsmiljøer og -foreninger. Men de stærke idrætscentre kommer ikke alle de beboere, som bor langt fra dem, til gode. Eksempelvis har de mange fodboldbaner i Valby Idrætspark kapacitet til at mætte efterspørgslen i et stort opland, og det

¹ Den 18.1.23 var jeg inviteret som oplægsholder til Friluftsrådets Børne- og Ungenetværk, hvor det var tydeligt, at mange af Brobolderfaringerne viste sig at have bred resonans også med både sportsfiskere og orienteringsløbere fra forskellige dele af landet. Så tilsyneladende har nogle af grebene en videre relevans.

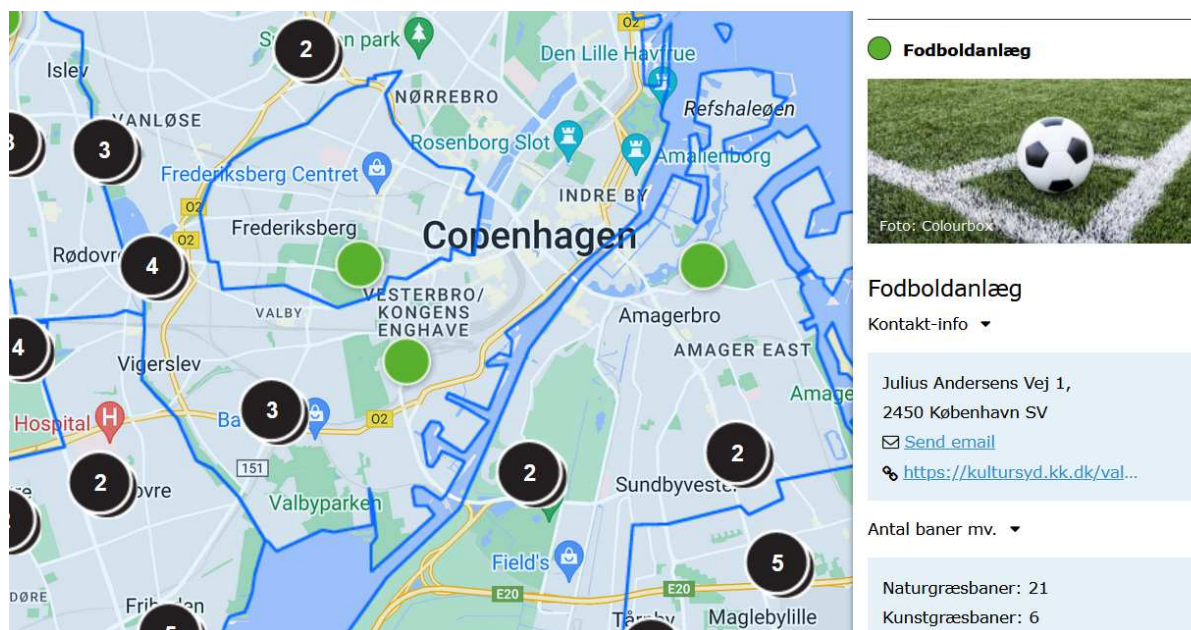
²

<https://www.alinget.dk/idraet/artikel/trods-regeringens-idraetsmilliard-stramt-anlaegsloft-bremser-koebenhavns-investeringer-i-idraet>

<https://www.kk.dk/dagsordener-og-referater/Kultur-%20og%20Fritidsudvalget/m%C3%B8de-31032022/referat/punkt-12>

³ <https://idraetsmonitor.dk/nyheder/art8952344/Vi-kan-godt-løse-problemet-med-manglende-faciliteter>

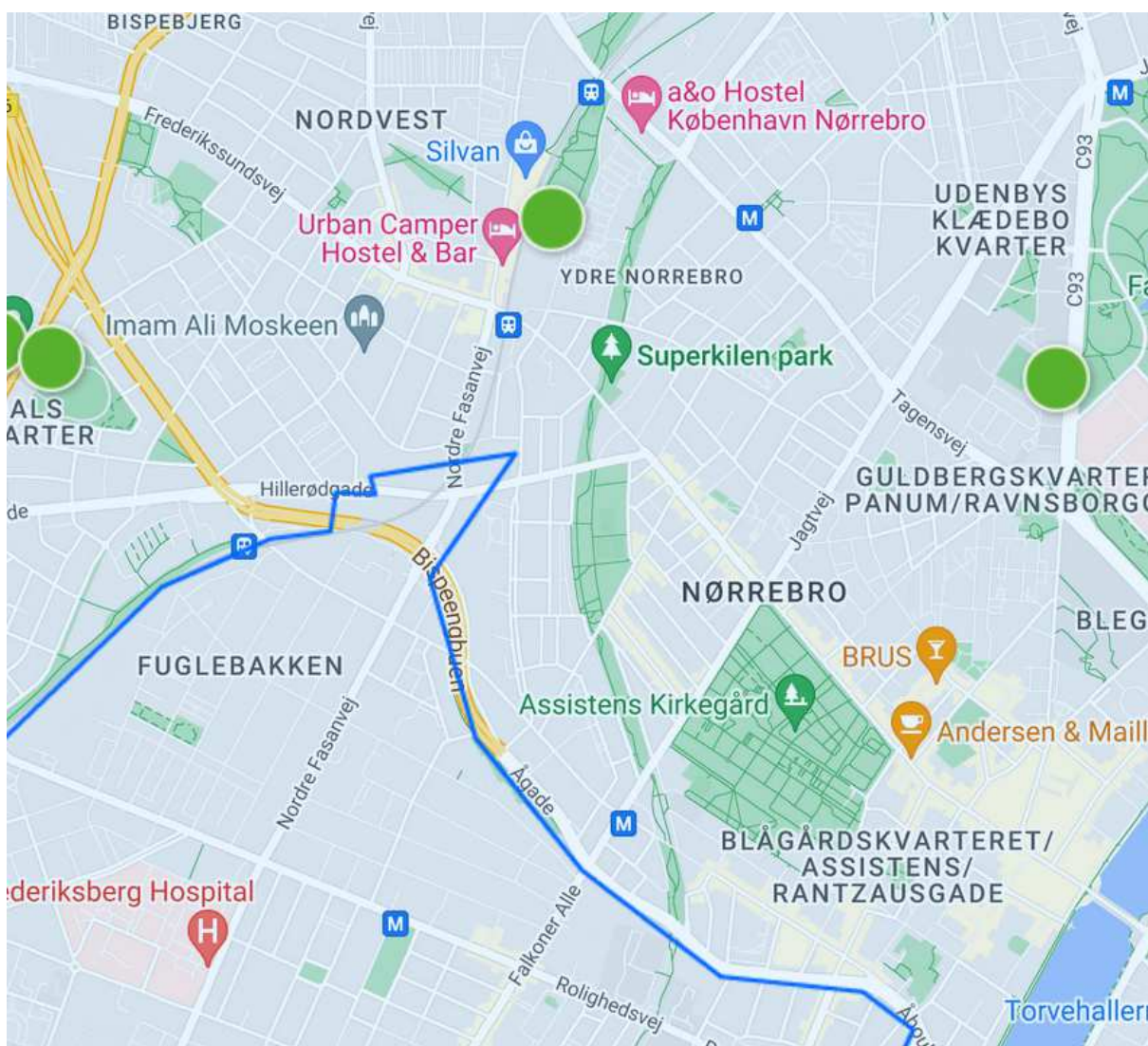
kan være rimeligt at forvente, at mange idrætsinteresserede voksne har mulighed for at bevæge sig dertil fra et relativt stort område. Det synes dog ikke at afhjælpe børne- og ungdomsventelister i bydele, der ikke grænser op til Valby, og der er samtidig få idrætsanlæg i både gamle og nye Sydhavn, Vesterbro og de øvrige brokvarterer. Efterspørgslen på breddeidræt er ret lokal, men faciliteterne er ikke jævnt fordelt. Børn og personer med støttebehov bevæger sig altså ikke på tværs af byen til fx Valby Idrætspark, og derfor hjælper idrætscentre ikke nødvendigvis folk, hvis hverdagsliv udspiller sig langt fra disse flagskibsidrætscentre.

Billede 1: Valby Idrætspark udgør en stor del af Københavns Kommunes samlede fodboldkapacitet, men der er langt til den næste facilitet (billede fra facilitetsdatabasen.dk).

Der er store områder af byen, hvor efterspørgslen efter foreningsfodbold er enorm, men hvor politiske forsøg på at opgradere parkbaner eller anlægge nye større baner møder stor politisk og juridisk modstand (fx i Nørrebroparken, se Kvist 2023). Det er altså tilsyneladende meget svært at opnå den fornødne facilitetsmæssige kapacitet, og de eksisterende arealer er bundet op på mange servitutter, indtjeningskrav og borgerforventninger, hvilket skaber store områder, hvor der ingen idrætstilbud er.

Billede 2: Udsnit af Nørrebro/Bispebjerg, hvor det trods stor politisk opbakning er svært at finde plads til at øge kapaciteten til foreningsidræt. (Billede fra Facilitetsdatabasen.dk)

Der er ikke tilstrækkelige sammenhængende friarealer, der kan omdannes til rendyrkede idrætsanlæg i en skala, der giver mening ift. efterspørgslen, og det er en hård politisk og økonomisk prioritering at vælge idræt frem for de mange andre ønsker, der knytter sig til ethvert ledigt areal i den tætte by (Kvist 2023).

Der er en generel stor, lokal efterspørgsel på forskellig foreningsidræt, men de tre Brobold-foreninger repræsenterer fodbolden, som er den største idræt i Danmark. Et stigende antal fodboldklubber oplever ventelister til børnefodbold, og det drejer sig særligt om dem, der findes i tætte byområder, hvor der ikke umiddelbart er muligt at udvide kapaciteten. Der er altså både efterspørgsel på idrætten, interesse i at efterkomme den, men kapaciteten er den store flaskehals. Dermed kan der opstå en *ufrivillig eksklusivitet*, de steder hvor foreningerne ønsker at imødekomme flere ønsker om medlemskab, men hvor efterspørgslen skaber en lang venteliste, hvor man skal skrive sig op år i forvejen for at få en plads.

Kapacitetsudfordringen gør det sværere for potentielle deltagere at få tilknytning til foreningsidrætten. Det kan både være fordi faciliteterne ligger langt fra hvor de bor, fordi der er kamp om pladserne, fordi foreningerne kæmper med at optimere sine indsatser, og fordi efterspørgselspresset for at komme ind i foreningen, kan betyde, at der ikke er altid er ressourcer til at imødekomme særlige individuelle (støtte-)behov, mv. Den øgede efterspørgsel på de begrænsede pladser øger konkurrencen og skaber en ufrivillig eksklusivitet, som understøtter social ulighed⁴. Der er stor social ulighed ift. hvem, der formår at komme ind i foreningerne, og dem, det ikke lykkes for. For at imødekomme dette er der opstået en såkaldt idrætssocial sektor, som tæller initiativer som GAM3, Idrætsprojektet, PLAY, kommunale indsatser, mv., som arbejder på at skabe "foreningslignende" fællesskaber for dem, der ikke finder en plads eller ikke oplever at passe ind i foreningsidrætten og som har brug for en særlig støtte. Her er fokus på professionelt faciliterede indsatser, der tager udgangspunkt i den enkeltes behov og forudsætninger. Når presset på de folkeoplysende foreninger stiger, bliver det sværere at skabe en rummelig almen idræt, og hvilket resulterer i, at flere børn og unge kalder på en idrætssocial indsats for at trives. Den folkeoplysende kerne i foreningslivet bliver set som uafhængig fra den velfærdsmæssige eller idrætssociale del, hvor fodbold bliver et værktøj til at hjælpe folk, der har det svært med at mestre deres liv. På den måde bliver foreningslivet for dem, der kan klare sig selv i den nuværende ramme, og andre professionelle aktører understøtter det sociale arbejde. Broboldforeningerne vil i stedet arbejde for, at den omsorg og sørgen for den enkeltes behov og forudsætning kan imødekommes i den almene idræt, og at det idrætssociale arbejde kan foregå med det folkeoplysende foreningsliv som platform. Brobold arbejder med tilgængeliggørelse af foreningsfaciliteret idræt. Det kræver dog på mange måder empowerment og kapacitetsforøgelse i foreningslivet.

I stedet for at håbe, at fodbolden i fremtiden vinder kampen om byens sidste ledige sammenhængende arealer, så anlægger Broboldforeningerne et andet og mere pragmatisk perspektiv:

2.3 håndteringsforslag: Minibaner som skalerbar infrastruktur for kapacitetsforøgelse

---

⁴ Der opstår på den måde paralleller til det københavnske boligmarked eller kampen om pladser i "de gode" børneinstitutioner, men på et område, der bliver betragtet som særligt åbent, inkluderende og lighedsskabende.

Billede 3: kortlægning fra 2019 over oplagte offentligt tilgængelige minibaner, som kunne opgraderes gennem Nørrebro Uniteds Lokale- og Anlægsfonden og Realdania-støttede projekt Titanparken. Der er siden fundet en del flere potentielle oplagte placeringer.

»Vi mangler 400 fodboldbaner. Hvor skal vi finde plads til dem henne?« Heldigvis er verden mere mangfoldig, og hvis vi benytter os af en række forskellige greb, så er svaret 'ja'. Så kan det godt lykkes.«⁵ udtaler Kultur- og Fritidsborgmester Mia Nyegaard⁶ senere i samme interview, som citeret tidligere.

Brobold er dannet for at afsøge svar på de samme udfordringer, som Kultur- og fritidsborgmesteren ser, men ud fra en betragtning om, at de rigtige løsnings-greb endnu ikke er tilgængelige for aktører som idrætsforeninger. Brobold vil udvikle en tilgang til og infrastruktur for idræt, i første omgang fodbold, som arbejder i konstruktivt samspil med de bymæssige sammenhænge, som idrætten indgår i. Foreningsfodbolden antager altså en hybrid form mellem den traditionelle foreningsidræt med forpligtende fællesskabs faste rammer og gadeidrættens tilpasser sig til omgivelserne.

⁵ <https://idraetsmonitor.dk/nyheder/art8952344/Vi-kan-godt-løse-problemet-med-manglende-faciliteter>

⁶ <https://idraetsmonitor.dk/nyheder/art8952344/Vi-kan-godt-løse-problemet-med-manglende-faciliteter>

Foreningerne i Brobold tror ikke på, at alle i byen kan komme til at spille fodbold, hvis bare træningen på banen forbedres eller intensiveres. Brobold fokuserer på brug og udvikling af byens eksisterende arealer og på samspillet mellem eksisterende foreninger, eksisterende faciliteter og eksisterende aktører i håbet om at skabe ny brug, nye aktive og nye samarbejder omkring civilsamfundet og velfærdssamfundet fælles interesse i børn og unges fritidsliv og lokale fællesskaber. Brobold har ambition om at integrere lokalsamfundet i fodboldorganiseringen og at tænke foreningsfodbolden ind i lokalsamfundet.

Brobold er hverken et afgrænset praktisk projekt eller en formel masterplan, men er baseret på et eksperimenterende foreningsperspektiv på, hvordan brugen af den urbane infrastruktur ændres. Brobold er en lille indsats med et stort potentiale.

KAPITEL 3. BROBOLDS ORGANISERING OG MIDTVEJSRESULTATER

3.1 Brobolds formål og tilgang

Brobold er en forening, der er opstået ved, at de tre folkeoplysende fodboldforeninger BK Skjold fra Østerbro, Nørrebro United fra Nørrebro og BK Vestia fra Vesterbro er gået sammen for i fællesskab at forsøge at forløse førnævnte ambition. Broboldforeningens projekt er at udvikle en systematisk bæredygtig metode, en organisering og en ramme, der kan understøtte og opdyrke foreningers ambitioner og evner til at udbyde og tilgængeliggøre foreningsidræt - i første omgang fodbold - i den tætte by på ukurante urbane faciliteter til nye urbane målgrupper. Gennem denne praksis vil Brobold modulere foreningsformen, så den bedre kan understøtte de mange, særligt børn og unge, som står uden for foreningsfællesskabet. Dette handler bl.a. om at dygtiggøre foreningerne i at begå sig på byens tætte fysiske betingelser mættede med mange forskelligartede aktører og interesser, at udvikle tilgange til at tilgængeliggøre idrætten for folk med forskellige støttebehov og at indgå i de institutionelle rammer gennem udvikling af nye facilitets-, organiserings- og deltagelsesformer.

Brobold arbejder konkret med at organisere foreningsfodbold på minibaner spredt ud i og forbundet til hverdagslivet i lokalsamfund og forskellige nabolag. Det handler altså om at tage den traditionelle folkeoplysende idrætsforening, som har andre betingelser i København end på landet, og som i København ikke kan følge med efterspørgslen, og udvikle en foreningsbaseret lokalsamfunds fodbold. Broboldarbejdet stiller store udviklingskrav til foreninger, som ellers er bæredygtige i den eksisterende bymæssige og institutionelle ramme. Broboldforeningerne har ambition om at åbne foreningslivet op og at tilbyde sig som spilleplade og stærke samarbejdspartnere for velfærdsarbejde og velfærdsaktører. Brobold arbejder eksperimenterende med at udpege alternative retninger, hvor idrætsforeningerne kan blive endnu mere inkluderende samlingspunkter i deres lokalsamfund og nabolag. Ved at modulere den traditionelle foreningsfodbolds disciplinære form, opstår der en masse nye samspil, samarbejder, konflikter og komplementære potentialer, som foreningerne skal være klædt på til at kunne navigere i.

Flemming, som er projektleder i Brobold, beskriver i en workshop Brobold-tilgangen således:

For os er det ikke blevet et enten-eller, men et både-og. Der er hold, der passer bedst til 11:11-banen, men hvis vi skulle ud at spille, så ville vi nok hellere gå på en lille bane. Vi gør op med forståelsen af, at der er idræt hér - og alt muligt andet dér. Nu laver vi nogle faciliteter, som er både-og, hvor foreninger kun er seks timer på en facilitet og forsvinder igen. Det er kompliceret, men det er også en ny måde at opfatte faciliteter: de er både til organiseret og ikke-organiseret brug. Det er en lang, lang proces, som vi også kan mærke, når vi skal oversætte den til andre - det er ikke noget, man lige forstår på ti minutter. Nogle steder på bemandede legepladser, møder vi helt andre kulturer, helt andre dagsordener. Så opstår der nogle kultursammenstød. Det betyder noget ift. retænkningen af faciliteten.

Flemming beskriver, hvordan en *hybridtænkning* og en *tilpasning af idræt til omverdenen* åbner nye muligheder, nye møder, samspil og nye forhandlinger om, *hvordan, af og for* hvem idræt faciliteres i byens rum. Med "kultursammenstød" henviser han til, at når foreninger begynder at begive sig ind på andre aktørers hjemmebane, fx en bemandet legeplads, en fritidsinstitution eller et alment boligområde, skal parter med forskellige orienteringer, forpligtelser og institutionelle tilknytninger forhandle sig frem til et fælles mål. Det stiller foreningerne i nogle nye situationer, som kræver nogle andre kapaciteter, perspektiver og værktøjer, end dem, der skal bruges til at lede en traditionel forening. Ulrik, som er daglig leder i Nørrebro United, udtrykker det således:

Som jeg oplever Brobold lige nu, så udfylder det et eller andet rum, som Kommune, DGI, DIF og DBU i hvert fald ikke udfylder, som handler om, at i vores tre foreninger, og måske også nogle andre, har vi nogle meget specifikke udfordringer. Vi har også interesse i at gøre nogle ting og organisere os på en eller anden måde. Det fællesskab, der er her, er i hvert fald et interessefællesskab og en opgradering af interesse, viden og indsigt.

Broboldforeningen understøtter en fælles empowerment og undersøgelse af potentialer, en særlig interessevaretagelse og know-how omkring, hvordan byens strukturer og et frivilligt foreningsliv bedst bruger hinanden i helt konkrete sammenhænge og situationer. Det konkrete udgangspunkt er, at boldburet, som overset men meget udbredt, spredt og underudnyttet facilitetstype, kan bruges til foreningsfaciliterede aktiviteter og at samspil mellem lokalsamfundenes mange aktører kan løfte fælles udfordringer. Selv i de tætteste byområder, hvor der ikke er plads til at etablere traditionelle idrætsanlæg, er der mange boldbure eller småarealer, som gennem Brobolds nytænkning kan bruges til foreningsidræt. Ved at tænke boldburene ind som potentielt vigtige knudepunkter i foreningsfodboldens bymæssige infrastruktur og organisering, kan fodbolden organiseres meget mere lokalt. Igennem at bruge flere ukurante arealer i nye partnerskaber skabes plads til, at flere børn og unge kan spille foreningsfodbold, at der opbygges nye måder at organisere fodbold på og nye måder at understøtte på, som gør, at nye grupper får mulighed for og lyst til en varig tilknytning i et idrætsfællesskab.⁷ For at kunne gøre dette, arbejder Brobold i nye arenaer og konstellationer.

3.1.1 Aktører omkring Brobold

På grund af den komplekse bymæssige kontekst formes Brobold i et samspil af mange aktører. I det følgende vil jeg forsøge at overskueliggøre centrale aktører, jeg har været i dialog med, og som vigtige ift. at forstå Brobolds praksis.

---

⁷ Folkeoplysende idrætsforeninger drejer henviser til (traditionelle) idrætsforeninger, som er underlagt folkeoplysningsloven, og ikke til sociale foreninger, kommercielle aktører, kommunale indsatser eller NGO'er. Alle disse aktører har forskellige roller at spille ift. øge idrætsudbuddet i København, men Brobold tager udgangspunkt i civilsamfundet og de frivillige, folkeoplysende foreninger, som et lokalt samlingspunkt, der skal styrkes. Den folkeoplysende tradition og "Foreningsdanmark" har rødder tilbage til Grundtvig og foreningsbevægelserne, og idrætsforeningerne i al væsentlighed den sammen form, som de første fodboldklubber havde omkring overgangen til 1900-tallet. Dog har byen som ramme ændret sig meget, og derfor er ambitionen om at urbanisere den folkeoplysende forening væsentlig for at få den til at udfri sit potentiale i samtidens København.

Broboldforeningen tegnes af en bestyrelse med seks medlemmer, to udpeget fra hver forening: Jan Sørensen (BK Skjold), Søren Hemmingshøj (BK Skjold), Søren-Emil Schütt (Nørrebro United), Niels Bugge (Nørrebro United), Bo Kousgaard (BK Vestia) og Klaus Munch Ulrich (BK Vestia). Brobolds daglige ledelse består af projektleder Flemming Jensen, som har det overordnede ansvar for og overblik over projektets udfoldelse, mens jeg har ansvar for erfaringsopsamling.

En central ambition i Brobold har fra starten været at forsøge at samle aktører fra mange forskellige sektorer og at sætte sig for bordenden for at understøtte et samspil. Internt har Brobold været beskrevet som et metaforiske bord og dets fire ben, som består af fire følgegrupper, én videnskabelig, én med forvaltere, én med almene boligselskaber og én politisk. Dog havde Brobold i begyndelsen ikke haft den fornødne pondus til at få besat pladserne i de fire følgegrupper af aktører med indflydelse nok til at arbejde med Brobolds udfordringer, som ofte går på tværs af resortområder. Brobold har haft et enkelt tværgående møde med fuldmægtige fra de forskellige forvaltninger, men det har vist sig, at det er svært at lave et tværgående forum, hvor der ikke er politisk eller ledelseskompetence til stede, fordi de forvaltningsmæssige grænsedragninger sætter mange begrænsninger på samspilsmulighederne. Der har været afholdt et eller flere møder i de forskellige grupper, men det er først nu, Brobold begynder at have skabt eksempler, forandringer og kortlagt udfordringer nok til at kunne være en reel praksisorienteret koordinerings- og dialogplatform. Midtvejs i projektet begynder dette dog at tegne sig både som muligt og som meget relevant for den videre udvikling.

Til daglig er projektlederen i løbende dialog med et væld af politiske aktører, kommunale forvaltninger, almene boligaktører og foreningslivets organisationer, og afholder månedlige møder for de ansatte og laver løbende opfølgingsmøder med foreningsledelserne i Nørrebro United, Skjold og Vestia.

Hver af de tre foreninger modtager 200.000, lige under ½ årsværk (hvortil der også er kommet andre kommunale projektmidler med komplementære bindinger), som de bruger på en eller to tovholdere, som sørger for at Brobold udfolder sig i de lokale kontekster ved at afvikle aktiviteter, understøtte lokale samarbejder, hjælpe de frivillige osv. De sikrer, at Brobolds visioner forankres i og udvikles i de enkelte klubber og at lokale erfaringer og dilemmaer tages med videre i udviklingen af Brobold. Også på det lokale niveau har der været lavet forsøg med at samle de relevante aktører, men her har det indtil videre ikke vist sig, at de lokale aktører har været fælles nok om opgaverne til at et regelmæssigt forum har været relevant. Aktørerne er kortlagt og dialogen foregår, men ofte i mere bilaterale, hverdagslige og problemløsende rammer. En væsentlig del af broboldarbejdet har vist sig at være at skabe samspil mellem aktører, som arbejder uafhængigt af hinanden.

Illustration af aktører, som Brobold indgår i samspil med.

Brobold har overordnede samarbejder med flere forvaltninger, men er særligt forankret i **Kultur- og Fritidsforvaltningen (KFF)**, hvor udviklingskonsulent ved Team Idrætsudvikling Lars Albæk er tovholder for Brobold. Derudover understøtter Lars Eisenhardt, specialkonsulent og sekretær for Folkeoplysningsudvalget, at Brobold forvalter bevillingen fra Folkeoplysningsudvalget hensigtsmæssigt, og følger Brobolds udvikling ved statusmøder. Tobias Illum og Bettina Falk udvikler faciliteter og har understøttet den centrale kontakt til De bemandede legepladser hos Teknik og Miljøforvaltningen (TMF), de indgår ligeledes i statusmøder. Derudover har Brobold holdt regelmæssige møder med Fagdirektør Esben Danielsen, med Chef for idrætsudvikling Thomas Bach, Teamleder for idrætsudvikling Rikke Thielcke, og Mike Brandt og Mikkel Selmar, som forvalter puljer til mindre byrums- og foreningsfaciliteter, som er blevet en større kommunal satsning efter Brobold. Brobold har også løbende haft dialog med de kommunale idrætssociale indsatser: De sociale partnerskaber, Aktive Børn i Forening, Feriecamp og Fritidsliv med Mentor. Brobold har også været den første inviterede eksterne oplægsholder på et teammøde i team Idrætsudvikling. Derudover samarbejder de lokale foreninger med de lokale afdelinger af Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Hos **Teknik og Miljøforvaltningen** har Brobold arbejdet sammen med De bemandede legepladser. Enhedschef Lau Heidemann Petersen og de lokale medarbejdere på de respektive bemandede legepladser. Anne Klindt fra Kildevældsparkens bemandede Legeplads har deltaget i et evalueringsinterview og det samme har Sami Ademi fra Wesselsgades Bemandede legeplads. Derudover har Vestia et samarbejde med Camilla

Dam fra Skydebanehavens bemandede legeplads og BK Skjold med xxx fra Tårnlegepladsens bemandede legeplads.

Hos **Socialforvaltningen** har Brobold haft møde med Socialborgmester Karina Vestergaard, og etableret samarbejder med lokale afdelinger af socialforvaltningen. Særligt med Borgercenter Børn og Unge Nørrebro-Bispebjerg, som på baggrund af præsentationer af en del af den viden, som indgår i denne rapport, har oprettet en delt stilling med Nørrebro United og Den boligsociale Helhedsplan Nørrebrobyggerne, som udvikles og varetages af Stine Wadskær Munch. Der afholdes løbende møder mellem Brobold, Nørrebro United, Eline Feldman, leder hos Nørrebrobyggerne og Marc Johansson, afdelingsleder i Borgercenter Børn og Unge Nørrebro Bispebjerg omkring erfaringerne fra stillingen. Der er indledt en dialog mellem BK Skjold og BBU Indre By/Østerbro om en lignende konstellation. Erfaringer fra denne midtvejsrapport med distribueret organisering og aktørsamspil er blevet præsenteret for hele Borgercenter Børn og Unge Nørrebro-Bispebjerg (26.1.2023).

Brobold har været i dialog med kontorchef Lisbeth Kjær Thomsen og Andreas Keith Hansen fra Team Ejendomsoptimering og har på den baggrund været oplægsholder emne for et seminar hos **Økonomiforvaltningens** Byggeforum, hvor kontorchefer fra samtlige forvaltninger deltog i drøftelsen i maj 2022 om at finde plads til idrætsfaciliteter i den tætte by, på baggrund af en præsentation til et seminar om fremtidens idrætsfaciliteter hos Bygherreforeningen i marts 2022.

I **Børne- og ungdomsforvaltningen** har Brobold været i dialog med borgmester Jakob Næsager, og ellers har foreningerne hver især dialog med deres lokale børneinstitutioner og klynger. Særligt kan det fremhæves, at Nørrebro Uniteds Broboldtovholder, Astrid Bertelsen er blevet ansat til at udvikle nye samarbejdsmodeller og foreningsbrobygge ifm. Klub Guldbergs Ungeværker, og Vestias samarbejde med Bavnehøj Skole og Fritidsordning i forbindelse med Broboldbanen ved skolen og fritidsordningen, og børneinstitutioner omkring Skydebanehaven, og Vestia er ved at igangsætte et samarbejde med Vesterbro Ungdomsgård om pigetræning.

Brobold samarbejder med **almene boligselskaber** og har nedsat en følgegruppe, hvor ledere fra den almene boligsektor og boligsociale chefer er tilknyttet. Her spares om muligheder for at udbrede Brobold til nye almene boligområder, i nye bydele og i samarbejde med nye foreninger. Her er stor opbakning fra ledelsesrepræsentanter KAB, fsb, 3B, BL og VIBO, men som er særligt interesserede i at sidde med i udvælgelsesprocesserne af placeringer af nye faciliteter ift. oplagte boligområder, særligt i fx Sydhavn, Amager og Bispebjerg/Brønshøj.

Brobold har været i løbende dialog med **Lokaludvalgene** på Nørrebro, Vesterbro og Østerbro, samt været i dialog med Amager Øst og Vest, Bispebjerg og Sydhavn.

Brobold har som mål at opbygge en urban infrastruktur, som tilgængelig gør idrætten gennem at fremme lokalt samspil. Ingen står med det fulde ansvar, men Brobold forsøger at fremstille grupper med støttebehovs deltagelse som et fælles problem. Brobold har altså igangsat et stort arbejde med at prøve at forbinde lokale aktører i et skæbnefællesskab omkring foreningsidrætten. I forsøget på at skabe samspil har Brobold skullet forstå et væld af dispositioner og usammenhængende infrastrukturer, i håb om at kunne samle dem om, at skabe de nødvendige lokalsamfunds-støttesystemer for personer med støttebehov.

3.2 Midtvejsresultater

3.2.1 Anlagte byrumsfaciliteter

Dette kort viser de anlagte og planlagte Broboldfaciliteter på de tre brokvarterer, og der tegner sig et billede af, at den distribuerede, Brobold-tilgang kan fungere som et stærkt supplement til den dominerende idrætsplanlægning, der fokuserer på færre, samlede faciliteter. Ved at få faciliteret fodboldtræning ud i hverdagslivet og ind i lokalsamfundet, kan mange flere københavnere få glæde af bevægelsesfællesskaber end tilfældet er i dag.

I sidste ende handler Brobold om at understøtte, at de lokale foreninger laver foreningsaktiviteter for børn og unge på konkrete, små nyligt omdannede byrumsbaner. Alle Broboldbanerne er kunstgræsbaner anlagt i løbet af 2020-21 (Nørrebro Uniteds baner i almene boligområder er dog anlagt af foreningen i samarbejde med boligselskaberne og samarbejderne går tilbage til 2018). De fleste er anlagt på kommunale arealer. Fire på bemandede legepladser: Wesselsgade Legeplads på Nørrebro, Tårnlegepladsen og Legepladsen i Kildevældsparken på Østerbro, én i sammenhæng med Bavnehøj Skole og KKFO på Vesterbro, én er grundet forsinkelser først nu på vej hos DGI Byen på Vesterbro, to hos almene boligforeninger i AKB Lundtoftegade og fsb Blågården på Nørrebro, yderligere to i almene boligområder er slået fejl i Vibo Afdelings 127 Thorsparken og fsb Ågården på Nørrebro. To boldspilstorve med medfinansiering fra Realdania og Lokale- og Anlægsfonden i de almene boligområder AKB Titanparken og AKB Lundtoftegade på Nørrebro er på vej, et anlæg på Enghave Plads på Vesterbro venter på nye LAR-opgørelser og en anden på offentligt areal i Baldersgade afventer en afklaring omkring driftsansvar mellem KFF og TMF. Det er både kompliceret og besværligt at omdanne arealer til foreningsfaciliterede minibaner og det kræver en del forventningsafstemning, tilpasning og forhandling at omdanne og igangsætte foreningsaktiviteter på arealer, der i forvejen bruges til noget andet. Foreningerne

skal til at arbejde under nye forhold i nye samspil på nye arealer, tæt på mindre mobile grupper.

3.2.2 Nye medlemmer, målgrupper og metoder

I dette afsnit præsenteres status på de enkelte foreningers arbejde på hver enkelt bane med en gennemgang af, hvordan aktiviteterne udvikler sig. Jeg vil præsentere foreningernes indrapporterede tal fra projektstart i april 2021 til efteråret 2022. Selvom bydelene på en del måder minder om hinanden, er områderne meget forskellige, og det er resultaterne også.

Antallet af rekrutterede broboldbørn ser således ud:

Antal af rekrutterede medlemmer på Broboldbaner	
Bane	Antal
Tårnlegepladsen	90
Kildevældsparken	20
Bavnehøj Skole	45
Skydebanehaven legeplads	5
DGI Byen	endnu ikke opført
Wesselsgade	83
Lundtoftegade	120
Stengade	80
I alt	443

Spredningen mellem 120 og 5 medlemmer kan ikke bruges som en endegyldig succes-vurdering. Eksempelvis har Skydebanehaven, som kun direkte har bidraget med fem medlemmer til Vestia, været ramme for løbende aktiviteter med tre børnehaver og dermed skabt omkring 200 nye deltagende børn, og altså været en væsentlig del af Vestias åbne tilbud og åbning mod lokalsamfundet.

Antal af deltagende børn	
I alt	1045
Nørrebro United	650
BK Skjold	145
BK Vestia	250

Som det fremgår, er deltagelsestallene også meget forskellige, hvilket fortæller noget om, hvordan banerne bliver brugt samt foreningernes kapaciteter og fortrolighed med metoderne og det aktørmæssige samspil. Foreningerne har arbejdet med Broboldtilgangen i 1,5 år, men som tidligere nævnt inkluderede mange erfaringer fra Nørrebro Uniteds Baggårdsbold, som startede i 2018. På den baggrund har Nørrebro United haft særligt gode forudsætninger for indgå i Broboldsamarbejdet, og er på mange måder også den forening, der er kommet længst med implementeringen og de stærke lokale samarbejder. Nedenfor beskriver jeg de tre faciliteter på Nørrebro, som er aktive i Broboldregi:

3.2.2.1 Nørrebro United

3.2.2.1.1 Den bemandede Legeplads i Wesselsgade, Indre Nørrebro

Samarbejdet med Legepladsen i Wesselsgade tegnede fra starten til at blive det mest konfliktyldte, men har vist sig at være det mest produktive legeplads-samarbejde. Bemanningen på legepladsen var meget bevidste om, at foreningsliv er et stort gode, men også at flere af deres brugere har brug for rum, hvor alle kan deltage frit, og hvor det ikke kræver medlemskab. Legepladsen i Wesselsgade danner ramme om et faciliteret fristed, hvor Blågårdskvarterets børn kan være og lege uden for institutionslivet og samtidig under opsyn af voksne, som deres forældre stoler på. Det er en vigtig funktion, som ikke findes andre steder i kvarteret, og mange af brugerne elsker fodbold. Der var derfor en indgående forhandling omkring, hvornår hold kunne starte, hvordan man kunne sikre, at de lokale børn fik plads og hvordan man kunne lave et faciliteret tilbud til dem, som i forvejen brugte banen,

så de ikke følte sig fordrevet. Den grundige indledende dialog og forventningsafstemning, har ført til, at Wesselsgades bemandede legeplads og Nørrebro United i dag ved, hvor de har hinanden, hvor de har fælles interesser, og hvor de har forskellige interesser. Der er jævnlig dialog og opfølgning på samarbejdet, både formelt og uformelt.

Til at begynde med opstartedes derfor et åbent hold for legepladsens eksisterende brugergruppe for børn i alderen 8-13 år, selvom dette lå uden for Broboldprojektet formelle målgruppe. Denne imødekommenhed og tilpasningsvillighed fra Brobold og Nørrebro United blev kvitteret med tillid og samarbejdsvilje fra Legepladsen. Det betyder, at der kører to faste hold i åbningstiden og et fast åbent tilbud. To tidligere opstartede faste hold er blevet flyttet til Nørrebroparken, da banen blev for lille til aldersrelateret træning og holdene opbyggede fik mobilitet til at blive flyttet. Der har været 100 deltagende på de faste foreningshold, og 80 er blevet til betalende medlemmer. Der er opstartet af et hold lørdag morgen for de mindste børn fra januar 2023, som forventes at have 25 deltagende og give 20 medlemmer.

Åben træning:

Til de åbne træninger stiller Nørrebro United med en pædagogisk dygtig, lønnet træner. Her er træningen tilrettelagt efter en målgruppe på mellem 8 og 13 år, men alle må være med og der er ingen forpligtende tilmelding. Dette stiller helt andre pædagogiske og fodboldfaglige krav til fodboldtræneren. Nørrebro Uniteds tilgang til åben træning er udviklet over et længere forløb med den socialøkonomiske virksomhed PLAY, hvor der har været

fokus på, hvordan man kan rammesætte en træning med fri leg, hvor der er plads til stor udskiftning, store armbevægelser, hvor der er plads til at komme tilbage, men også hvor der struktureres forløb og udvikles fællesskaber og relationer på tværs, og hvor træneren bliver en samlende figur.

På det åbne hold har registreringerne været således:

<i>Opstart: april – juni 2021</i>	<i>Efterår: august - november 2021</i>	<i>Forår: marts 2022</i>
Kontinuerligt – 15 deltagere I alt – 35 deltagere (registrerede)	Kontinuerligt – 15 deltagere I alt – 40 deltagere (registrerede)	Kontinuerligt – 9 deltagere I alt – 24 deltagere (registrerede)

(ny struktur på træningen har gjort, at der ikke er registreret på samme måde efter marts 2022)

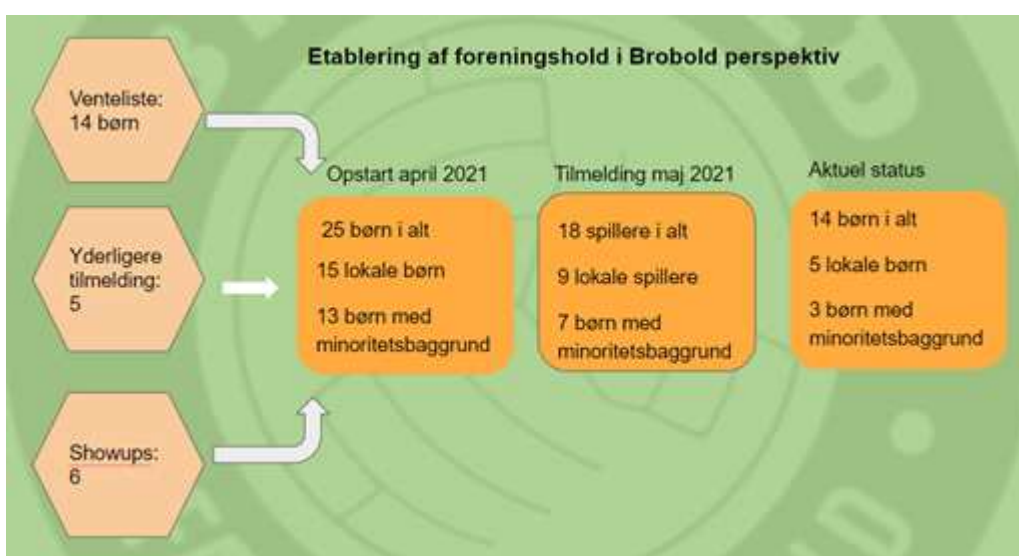

Ny tilgang til og opmærksomhed på opstart af et klassisk foreningshold

Casper Fischer Beedholm, som var Broboldtovholder under opstarten i Nørrebro United har beskrevet, hvordan han varetog opstarten af de første Broboldhold i Wesselsgade for at skabe de bedst mulige betingelser for, at lokale børn med støttebehov kunne deltage.

“U7 børneholdet (drengene) blev opstartet i maj 2021. Holdet blev etableret på en mere ‘alternativ’ måde end den normale opstartsprocedure. For at skabe værdi for vores samarbejdspartner (legepladsen) fik de til opgave at være aktive i forhold til rekrutteringsprocessen. Derudover blev den boligsociale helhedsplan (Det Gode Naboskab) også aktiveret i forhold til at dele flyers ud og reklamere for holdet gennem deres Whatsapp tråd for lokale beboere. I forhold til opstarten gav det en kæmpe lokal tilslutning af børn og forældre i forhold til holdet. Med tiden er dette dog faldet. Forløbet kan skitseres på følgende måde:”

Tovholderens opmærksomhed på, hvordan børnenes tilmelding og baggrund spiller ind, bekræfter megen idrætsforskning og også legepladsens bekymringer. Derfor er der eksperimenteret med, hvordan man kan understøtte den indledende interesse, som der åbenlyst er blandt lokale og børn med minoritetsbaggrund, men som desværre for ofte (og også i dette tilfælde) ender i ikke-deltagelse eller tidligt frafald. Dette sker også i ovenstående case trods støtte fra den boligsociale helhedsplan og anvendelse af Whatsapp, som er den kommunikationsplatform, mange af minoritetsforældrene foretrækker. Nørrebros Brobold-tovholder har i perioder brugt mange ugentlige timer i og omkring Wesselsgade, og det har givet særligt gode resultater og erfaringer. Træningerne har været understøttet af frivillige træner teams og i høj grad været baseret på bredt forældreengagement. Det har stillet andre krav til trænere og holdledere end klart afgrænsede idrætfaciliteter, hvor alle på forhånd er tilmeldt og indforstået med præmisserne. Tovholderen har derfor skulle være den umiddelbare kontaktperson, sikre de åbne rammer og sikre samspillet mellem holdet, Nørrebro United og Den bemandede legeplads' personale. Samtidig kunne forløbet have haft godt af at have tilknyttet en social ressourceperson - som fx den senere ansatte Foreningsbrobygger eller ressourcer til en særlig opmærksomhed fra kommunale aktører som fx Fritidsguiden, Den bemandede legeplads eller Murergården, som er den nærmeste BUF-institution - som ville have ressourcer til at følge op på de familier, der faldt fra.

U6-træning. Holdene opstartes af tovholderen, som tilpasser et træningsprogram sammen med forældregruppen, som overtager træningen i et frivilligt kollektiv. Træningen er i høj grad forældre-børn-træning, hvor alle bidrager til træningen. Tovholderen følger løbende op, udvikler og støtter, og understøtter tilknytningen til holdet og understøtter frafaldstruede, helst i dialog med samarbejdspartnere med kendskab til familien.

3.2.2.1.2 Baner i almene boligområder

I **Lundtoftegade** på Ydre Nørrebro er der under Brobold-forløbet opstartet seks hold, hvilket har resulteret i 150 deltagende og 120 medlemmer. Holdene fungerer som ordinære Nørrebro United hold, hvor børn fra AKB Lundtoftegade eller nærliggende almene boligområder, som er demografisk underrepræsenteret i Nørrebro United har fortrinsret til halvdelen af pladserne, de resterende tilbydes til andre børn fra ventelisten. Når holdene rykker på i U8 (dvs. syvårsalderen) flytter de til Nørrebroparken og slås sammen med et andet hold fra en anden baggård i bydelen.

Lundtoftegade har været en af de tre baner, hvor der har været afholdt kvalifikationsstævner til Nørrebro Uniteds åbne fodboldstævne Nørrebro CUP. Her har været 200 deltagende teenagere fra de omkringliggende områder, hvorunder der var fem hold kun med unge fra Lundtoftegade. Turneringen alene har over to år resulteret i omkring 15 medlemmer. Den fælles ansættelse af en Foreningsbrobygger mellem Nørrebrobyggerne, Socialforvaltningen og Nørrebro United åbner op for en tættere opfølgning, samling af kræfter og koordinering af støtte mellem aktører rundt om udsatte familier i udsatte boligområder, særligt med fokus på Indre Nørrebro.

På banen i **Stengade** på Indre Nørrebro, som Nørrebro United har anlagt sammen med fsb i 2020 (billedet er fra før anlæggelsen), er der fire hold i gang. Det betyder, at der har været omkring 100 deltagende og 80 indmeldte børn. Der er planlagt at opstarte to nye hold til foråret, hvilket forventes at give 50 deltagende og 40 nye medlemmer. Til Nørrebro CUP i Stengade deltog 60. Banen er anlagt for 200.000 og har bidraget meget til det lokale liv for børn, unge og voksne i Blågården. Desværre er banen midlertidig, fordi fsb planlægger at anlægge et beboerhus. Tidsplanen er dog rykket flere gange. Efter den tidligere boligsociale helhedsplan Det Gode Nabolik lukkede i Blågården har holdene i Stengade udviklet sig til traditionelle foreningshold, og har ikke haft det ekstra fokus på inklusion og fastholdelse af lokale børn og børn med støttebehov, som Nørrebro United ønsker. Derfor er Foreningsbrobyggeren blevet tovholder på de forskellige hold i Stengade og arbejder med at mobilisere lokale børn til holdene.

Kommende og ikke-realiserede minibaner

Nørrebro United fik bevilliget midler fra Lokale- og Anlægsfonden og Realdanias pulje Fælles Rum til at anlægge faciliteter i to almene boligforeninger Vibo afd. 127. i Thorsparken og FSB Ågården. På forskellige måder opstod der komplikationer, som gjorde, at projekterne trods bestyrelsernes opbakning blev fravalgt eller umuliggjort pga. store helhedsrenoveringer. Begge steder blev omfattende fysiske helhedsplaner fremskyndet for at sætte gang i byggeriet efter Corona. I Thorsparken havde krav om nye affaldsløsninger og en fysisk helhedsplan med tilhørende beboerhus opsættende virkning, og derfor blev faciliteten ikke båret igennem trods bestyrelsernes opbakning og 1.375.000 kroner i medfinansiering fra Lokale og Anlægsfonden og Realdania og 400.000 fra Københavns Kommune. I Ågården var der stor beboeropbakning og beboerne havde sat 400.000 kr. af til proces og ligeledes en medfinansiering fra fondene på 1.375.000 kr., men arealet, hvor boldbanen skulle placeres, blev inddraget, da alle lejligheder skulle have nye badeværelser og køkkener. Begge helhedsplaner var i størrelsesordenen af trecifrede millionbeløb, og der var derfor pres på at boldbanerne måtte udskydes og dermed i denne sammenhæng opgives. Derfor har Nørrebro United valgt at medtage tal og erfaringer fra to andre almene boldbure, fra AKB Lundtoftegade og fsb Blågården, hvor der har været opbygget partnerskab og foreningstræning siden 2018. Tallene er dog tallene fra Brobold-projektperioden.

Nørrebro United arbejder sammen med AKB Lundtoftegade på opførelsen af en ny facilitet (**læs under alment samarbejde**) og sammen med AKB Titanparken med midler fra Lokale- og Anlægsfonden og Realdania, Budget 2023 og KFFs pulje til "Street Hubs" på nye faciliteter i disse områder.

Nørrebro United har lagt stort engagement i Broboldtilgangen, viser gode resultater, udtænker nye løsninger tilpasset til lokale forhold og tager livtag med opgaver, som foreninger traditionelt ikke vil magte. Jo større opgaver, større kompleksitet, men Nørrebro United har stadig brug for stærkere samarbejde med både almene aktører og forvaltningsaktører, hvis der skal opnås det fulde samspil mellem forsømte almene faciliteter, kommunale institutioner, sektoropdelte forvaltningsmæssige tilbud og lokalt og socialt orienteret fodbold. Nørrebro Uniteds arbejde fremstår som en meget relevant konkurrerende tilgang til den traditionelle foreningsform.

Nørrebro United har modtaget midler til at anlægge en minibane på Baldersgade, men en tvist om driftsansvar mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og Teknik- og Miljø har udsat projektet på ubestemt tid.

3.2.2.2 BK Skjold

BK Skjold er stiftet i 1915 og er i dag Danmarks største fodboldklub med 3031 medlemmer (2021). Skjold har hjemmebane i Fælledparken på Østerbro. I BK Skjold træner børnehold i store grupper med omkring 100 pr. årgang. BK Skjold har fokus på skabe en inkluderende kultur omkring fodbold. BK Skjold har eget fritidshjem, særlige hold for ældre kvinder, der har overlevet brystcancer, Recovery bulls, mv. BK Skjold har et særligt fokus på pigefodbold med By Girls og driver kunstplatformen Skjold Contemporary.

Formand Jan Sørensen beskriver BK Skjolds tilgang således:

“Skjold bygger bevidst på idrættens folkeoplysende og demokratiske fundament ved at arbejde på en modernisering og gøre foreningen relevant i storbyen. Med udgangspunkt i fodbold vil Skjold være et samlingspunkt for lokalområdet. Det sker bl.a. ved at arbejde på brobygning mellem idrætten, kultur, kunst og sundhed samt sociale områder. Vi ønsker at have en forening, som afspejler byens forskelligheder og forbliver relevante i fremtiden. Derfor arbejder vi på at skabe fodbold på nye måder og derigennem nå andre målgrupper, end de som tiltrækkes af den klassiske og traditionelle fodbold. Samtidig ser vi et potentiale for at få flere med ved at skabe aktiviteter i nye faciliteter, der tager udgangspunkt i byens rum og muligheder. Der er altså tale om, at vi ser Brobold som en ideel mulighed for at kombinere facilitetsudvikling med målgruppe arbejde og socialt arbejde.”

Foto: Tårnlegepladsens Broboldbane

3.2.2.2.1 Den bemandede Tårnlegepladsen

Den bemandede Tårnlegepladsen på Indre Østerbro har fra starten været meget imødekommende over for samarbejde, og har været meget villige til at lægge facilitet til foreningstræning. Tårnlegepladsen har med sin beliggenhed i Fælledparken, tæt på BK Skjolds baner været velkendt territorium for BK Skjold og omvendt. Tårnlegepladsen har fungeret som et rigtigt godt sted for opstart af begynderhold og indslusningshold for BK Skjold, men ikke som en satellit, der kommer tættere på børn og unge med lav mobilitet. De fleste er derfor rekrutteret gennem venteliste, da legepladsen ikke har en stor lokal

brugerskare, som ikke er bekendte med BK Skjold, grundet nærheden til de øvrige faciliteter, BK Skjold benytter.

Der er opstartet to pigehold for 5-8 årige piger. 50 deltagende og 40 er blevet indmeldt. Der er opstartet et ventelistehold for drenge, som siden er blevet til et etableret hold. 65 deltagende, 50 indmeldte medlemmer. Der er planer om at opstarte et hold for 7-8 årige drenge, hvilket forventes at bidrage med 40 deltagere og 30 medlemmer. Ligeledes er der planer om at opstarte yderligere et hold for piger under otte år, hvilket forventes at aktivere 30 deltagere og skabe 20 nye medlemmer.

Banen på Tårnlegepladsen har åbnet op for, at BK Skjold kan lave tilbud til mindre grupper. Erfaringerne fra ventelisteholdet er, at flere børn er interesserede i et alternativ til BK Skjolds almindelige træning, hvor en hel årgang (80-100 børn) træner sammen på en gang. Flere børn, som ellers er frafaldstruede kan trives i de overskuelige rammer, som mindre hold kan bidrage til. BK Skjold arbejder på at finde en struktur, hvor mindre hold kan være et sideløbende tilbud til de større grupper. Samarbejdet med Legepladsen er godt.

Foto: kildevældsparkens Brobolddbane

3.2.2.2.2 Den Bemandede Legeplads i Kildevældsparken

På **Den Bemandede Legeplads i Kildevældsparken** på Ydre Østerbro har det derimod været sværere at opstarte samarbejde med, og der har været fokus på åbne hold, som ikke i

samme grad konverteres til medlemmer. Grundet opstartsvanskeligheder har BK Skjold først haft mulighed for at opstarte ét foreningshold efter sommerferien 2022.

Det drejer sig om et hold for 6-8 årige drenge. Det har bidraget med 30 deltagende og skabt 20 nye medlemmer. Der er planer om at etablere et åbent hold i samarbejde med Den bemandede legeplads for lokale drenge for flere aldersgrupper over 8 år. Her forventes 20 deltagende og 15 indmeldte børn og unge. Når aftalerne falder på plads har BK Skjold ambitioner om at udflytte eksisterende BK Skjold hold til banen. De forventer 100 brugere, som i forvejen er foreningsmedlemmer, hvoraf 10 bliver nye medlemmer. BK Skjold oplever ikke et stærkt, gensidigt forpligtende samspil med legepladsen og har haft svært ved at skabe forbindelser til lokale aktører, som kan støtte op om indsatsen med at nå ud til foreningsløse børn. Trods fire udkast, har BK Skjold ikke modtaget en underskrevet samarbejdsaftale, og føler sig dermed ikke klar til at lave forpligtende tilbud i legepladsens åbningstid.

Overordnet set oplever BK Skjold gode resultater ved Brobold og arbejder på at udnytte potentialerne ved små baner bedre. BK Skjold er interesserede i at opstarte småbaner og små hold flere steder. BK Skjold arbejder på at få anlagt flere minibaner på Edel Sauntes Allé, og ser store potentialer i flere minibaner både på i Indre By og på ydre Østerbro. BK Skjold har haft behov for Broboldsekretariatet ift. den fastkørte dialog med Kildevældsparken. Samarbejdet er i gang, men samarbejdspotentialerne kræver stadig udfoldelse. BK Skjold har siden Brobolds begyndelse været interesseret i få Broboldbaner i Indre By, fx i asfaltboldburet i Østre Anlæg, som ofte står ubenyttet hen, og som vil kunne tilbyde fodbold til Indre Bys børn og unge, som ingen andre lokale tilbud har.

3.2.2.3 BK Vestia

BK Vestia er stiftet i 1897 og har hjemmebane på de fodboldbaner på Bavnehøj mellem Vesterbro og Kgs. Enghave. De har i dag 1285 medlemmer (2021). Vestia har fokus på mangfoldighed og fællesskab, og har et særligt fokus på senstartere og indsatsen Regnbuen som arbejder med at skabe en kulturændring i fodboldens forhold til køn og seksualitet. BK Vestia træner ligesom Skjold i store, samlede årgangsgrupper.

Vesterbro er særligt tæt, fordi man under saneringen af Vesterbro ikke lavede så omfattende nedrivninger som fx på Nørrebro, og derfor er der endnu færre åbne fællesarealer eller gårdanlæg. Vesterbro har få almene boligområder, få boldbure, 20.000 indbyggere per fodboldbane, og Vesterbro har en stor social spredning med mange udsatte og skæve voksenmålgrupper. Samtidig ligger Vestia i Bavnehøj-området, som er mindre ressourcestærkt, men som traditionelt set har haft svagere tilknytning til Vestia end til Sydhavn og Valby-klubber. Bavnehøj Skole er dog blandt bundskraberne på børns foreningsdeltagelse ved Københavns Kommunes Sundhedsprofilundersøgelse 2022 (kilde).

3.2.2.3.1 Skydebaneparkens Bemandede legeplads

BK Vestia har fra starten af haft et godt samarbejde med **Skydebaneparkens bemandede legeplads** beliggende centralt på Vesterbro. Skydebaneparken er måske den mest benyttede bemandede legeplads i København, som gennem sin placering centralt på Vesterbro, tiltrækker mange forskellige lokale børne- og ungdomsinstitutioner, som ikke har

egne udearealer, i dagtimerne og børnefamilier uden for institutionstid. Den nyanlagte fodboldbane er blevet et tilløbsstykke for mange forskellige brugergrupper. BK Vestia har derfor været interesseret i at finde på måder at facilitere banen på, hvor de mange brugergrupper nyder godt af tilbuddet, frem for at ekskludere dem. Derfor har Vestia udviklet på måder at tilbyde fodbold til børnehaver og andre institutioner. Herigennem er Vestia blevet velkendt blandt de lokale vesterbrobørn, som ellers ikke nødvendigvis kommer forbi klubbens anlæg. Aktiviteterne på Skydebanen giver ikke medlemmer på Skydebanen, fordi Vestia ingen fast hold driver på legepladsen, men børnene starter enten på Vestias anlæg på Bavnehøj eller den nye bane på Bavnehøj Skole.

I 2023 har Skydebanehavens legeplads efterspurgt at Vestia lægger et åbent forløb fredag eftermiddag, hvor der i forvejen er selvorganiseret spidsbelastning, som nogle gange fører til tumult omkring boldbanen. Derfor har de efterspurgt at Vestia faciliterer et inkluderende rum. Dette er en interessant rolle for foreninger, som er opstået ved, at Legepladsens personale har opdaget, at Vestias faciliterede forløb giver større inklusion end det selvorganiserede, som kan være mere konfliktfyldt. Denne erfaring åbner op for et rum, som viser et alternativ til en ofte hørt kritik af foreningsfodbolden som ekskluderende, og det viser et stort potentiale i foreninger som værter, der kan optimere brugen af de pressede faciliteter rundt omkring i byen. Denne tilgang kan pege i retningen af *bemandede idrætsfaciliteter*, hvor foreninger tager ansvar for at facilitere de offentligt tilgængelige idrætsarealer, på en måde, hvor flest muligt kan have glæde af dem samtidigt.

Vestia har sammen med en specialkonsulent fra Børne- og Ungdomsforvaltningen kortlagt, hvilke børnehaver på Vesterbro, som er særligt udfordrede ift. bevægelse og motorisk udvikling. Sammen med den bemandede legeplads har Vestia derfor tilbudt tre børnehaver, Damperen, Syvstjernen og Klatretræet at deltage i to ugentlige træninger, hvor en pædagog følger de interesserede børn ned og mødes med en Vestiatræner. Vestia planlægger at satse yderligere på at udvikle en god samarbejdsmodel og at udvide til flere børnehaver. Vestias forløb med børnehaver har gennem faste forløb givet 80 deltagende børn, hvor fem selv har fortalt tovholderen, at de har meldt sig ind på baggrund af forløbet. Vestia planlægger at opstarte et lignende forløb for nye alderstrin og forventer et tilsvarende deltagerantal, men vil gennem stærkere promovning forsøge at rekruttere 15 børn.

Vestia vurderer: "Det virker pt. urealistisk at nå måltallet 60 indmeldte børn under 8 år på legepladsen, da det ikke passer til den normale aktivitet på legepladsen og brugernes alderstrin. Vi forsøger derfor gennem dialog mellem Brobold, BK Vestia og legepladsen at kortlægge muligheden for andre relevante målgrupper til foreningsaktivitet på legepladsen og i hvilket tidsrum det kunne give mening." (Vestias evalueringsskema)

Til børnehaven

Brobold træning

Boldleg og motorik

for børnehaver

BK Vestia tilbyder fodboldleg på banen i Skydebanehaven for børnehaver

I løbet af én time er der boldleg og grundlæggende læring af boldkontrol og sparketeknik. Der er også blik for udvikling af børnenes motorik – faciliteret af uddannede trænere fra BK Vestia.

BK Vestia trænerne
BK Vestias Brobold-træner er uddannet, og har typisk en DBU C1 og C2-licens.

Det er udviklingstræner i BK Vestia, Kristoffer Elm Bregengård der træner børnene – med eller uden makker til træningen. Ved spørgsmål kan Kristoffer kontaktes på mobil: 60 69 19 70 eller på email: kristoffer@vestia.dk.

Har i tidspunkter der passer jer bedre, at komme til boldleg i Skydebanehaven, kan vi også faciliterer det!

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
09:15 - 10:15	09:15 - 10:15	09:15 - 10:15	09:15 - 10:15	09:15 - 10:15
10:15 - 11:15	10:15 - 11:15	10:15 - 11:15	10:15 - 11:15	10:15 - 11:15

Skole: Kontakt:

Brobold-baner for børn og voksne
I Københavns stads børnehaver er der et stort antal brobold-baner, men der er stadig behov for flere baner. For at skabe mere plads – og tid – for børn og voksne har Københavns Kommune anlagt Brobold-baner (Broboldbaner) rundt omkring i Københavns Kommune. På Vesterbro er der en Brobold-bane på Bavnehøj Skole.

De overordnede mål
De overordnede mål med Brobold er, at ingen børn skal opleve, at brobold er uden for rækkevidde. Et andet mål er, at så mange børn som muligt, uanset familiebaggrund, køn, etnicitet, klasse, religion, etc. oplever glæde af brobold og deltager i en forening.

Brobold er en forening bestående af BK Vestia, Nørrebro United og BK Gjøld.
Alle tre er københavnske idrætsforeninger med fodbold som foreningsaktivitet.

Flyer Vestia har omdelt til Vesterbros børnehaver i starten af 2022.

3.2.2.3.2 Bavnehøj Skole

På **Bavnehøj Skole** har projektet haft opstartsvanskeligheder, men efter samarbejdet er blevet etableret, har Vestia kunnet udnytte kapaciteten. Fritidsordningens leder, som har været kontaktperson, har været syg og i en længere periode, og BK Vestia har haft svært ved at få kontakt til en relevant person med beføjelser til at indgå aftaler. Ligeledes har skolen været under ombygning, hvorfor både skolen og KKFO'en har brugt fodboldbanen som udendørs rekreativt område. Der har altså været væsentlige yderligere omstændigheder, som har gjort, at Vestias planer ikke har kunnet igangsættes det første år. Banen på Bavnehøj har dog, pga. sin størrelse mange anvendelsesmuligheder for Vestia. Ved at flytte nogle hold, har Vestia opnået en kapacitetsforøgelse på 120-150 spillere, hvor ca. 40 er nye spillere. Vestia har igangsat pigetræning med Fritidsordningen, hvilket har givet 50 deltagende, hvoraf 10 har meldt sig ind i Vestia. Særligt efter Bavnehøj Skole endte i bunden af Sundhedsprofilmålingerne har Vestia oplevet, at interessen for samarbejdet er steget og dørene åbnet⁸.

Vestia har sammen med Børnehaven Remisen udviklet en ny konstruktion, hvor Remisens børn har mulighed for at melde sig ind i BK Vestia og dermed deltage en fast træning den sidste time i børnehavetiden på **Vestias anlæg på Bavnehøj**, hvorefter

⁸ <https://www.kk.dk/sites/default/files/2022-03/Bavneh%C3%B8j%20Skole-rapport.pdf>

Jeg har kun mundtligt fået fortalt, at Bavnehøj skulle være den dårligst placerede skole. Ved at læse Sundhedsprofilrapporten omkring Bavnehøj er det dog tydeligt, at især de ældre klassetrin på Bavnehøj bevæger sig markant mindre ned Københavns gennemsnit og at foreningsdeltagelsen er markant lavere.

børnene hentes af forældre. Her er 12 børn er blevet indmeldt i Vestia. Denne model har potentielt stor udbredelse ift. Broboldbanerne, som ofte ligger tæt på institutioner, og hvor en glidende overgang fra institution til foreningsliv med stor sandsynlighed vil gøre tilbuddet mere overskueligt og attraktivt for både børn, forældre og foreninger, samtidig med at det skaber en stærkere sammenhæng mellem det pædagogiske personale, som ser børnene dagligt, og foreningslivets ugentlige træning.

3.2.2.3.3 Taget på DGI-Byen

Banerne på **DGI Byens** tag i Kødbyen tæt på Hovedbanegården er endnu ikke færdigopført, men der er nu indgået en aftale. En bane på **Enghave Plads** venter stadig på reviderede skybrudsplaner, men screeningen er i gang. Vestia har i løbet af Brobold haft skiftet bestyrelsesformand, projektleder og tovholder, og derfor har Brobold-organisationen været en vigtig ressource ift. at sikre sparring og kontinuitet. BK Vestia arbejder på at opstarte et senstarterinitiativ. Her samarbejder de med Nørrebro United om at udvikle og forankre en organiseringsmåde omkring et træningsprogram, de låner af BK Skjold. På den måde virker solidariteten og intern kapacitetsopbygning mellem klubberne godt.

Overordnet set er der stor opbakning til Broboldorganisationen i Vestia. Skydebanehaven kommer til at præsentere Brobold for rigtig mange aktører, men er svær at forestille sig som selvfinansieret i den traditionelle folkeoplysende ramme. Bavnehøj Skole rummer et enormt potentiale, fordi faciliteten er stor, og skolen og KFFOens brugere ligger i bunden af målinger på deltagelse i organiseret fritidsliv, så er der et stort potentiale og fornyet interesser fra institutionerne.

3.2.3 Sammenfatning

Alt i alt er Brobold ved midtvejsevalueringen en succes ift. måltallene. Banerne bruges flittigt til selvorganiserede aktiviteter og aktørerne omkring banerne er meget tilfredse. Foreningerne har opnået god volumen for relativt få midler, og det er tydeligt, at foreningerne er ved at udvikle tilgange, hvor minibanerne spiller bedre sammen med den traditionelle foreningsorganisering end i starten, samtidig er foreningerne begyndt at arbejde tættere sammen om deres fælles mål.

Det er dog tydeligt, at banerne, lokalområderne, de institutionelle sammenhænge og foreningerne er forskellige. Derfor er forudsætningerne for at få en bane til at fungere forskellige. Men hvis tilgangen tilpasses til konteksten, kan den fungere alle de afprøvede steder. Der er dog en del udfordringer, som bliver meget konkrete og som kommer meget tæt på. Foreningerne bliver i meget højere grad end på egne anlæg konfronteret med og afhængige af mange besværlige forhold og benspænd, som skaber forskellige spændinger, både i rumlige, i samarbejde og i egen praksis.

Der kan være langt til at indfri Brobolds meget ambitiøse vision for lokalsamfundsfodbold i København, men ved at arbejde dedikeret og eksperimentelt, opstår situationer, hvor abstrakte visioner møder en konkret virkelighed i konkrete spændingspunkter. Disse konkrete spændingspunkter fortæller meget om betingelserne for at udvikle en bæredygtig og inkluderende foreningsidræt. Brobold skitserer potentialerne for at gøre tingene anderledes, men projektet og dets potentialer må stadig måles ift. status quo, hvor arealerne

og samspillet med andre aktører endnu ikke fungerer optimalt. Formatet viser sig dog lovende ift. at skabe kapacitet i områder, hvor der tilsyneladende ingen foreningsfaciliteter er, eller hvor væsentlige målgrupper ikke deltager i foreningsorganiserede sammenhænge.

BK Skjold er tæt på at finde en model, hvor minifaciliteter kan indgå som en kapacitetsopbygning for det almindeligt folkeoplysende foreningsarbejde og som en et alternativt tilbud til de børn og unge, som ønsker sig overskuelige rammer, og BK Skjold afsøger også potentialer for at tilbyde hold for voksne med nedsat fysisk funktionsevner. Ældre, After Breast Cancer, mv, og er godt gearret til et udvidet samarbejde med sundhed- og omsorgsforvaltningen.

I BK Vestia arbejdes i retning af et stærkt samspil med Børne- og Ungdomsforvaltningen og dens lokale institutioner. Der er stort potentiale for at lave interessante crossovers, partnerskaber eller fælles ansættelser, som vil kunne bygge bro mellem institutions- og foreningslivet. Vestia understøtter åbne træningsformater, hvor banen faciliteres som en åben bemandet idrætsfacilitet, men har endnu ikke fundet en form, hvor traditionel foreningstræning og minibaner fungerer bæredygtigt.

Hos Nørrebro United er Brobold blevet indarbejdet som den faste model for al børnefodbold og det udvikles og tager form af et stærkt samarbejde med sociale og boligsociale aktører. Også her udvikles også på åbne træningsformater, hvor banen faciliteres som en åben bemandet idrætsfacilitet.

Alle tre foreninger udvikler sig med forskellige dispositioner inden for tre faktorer: 1) rummelige foreningsformater, 2) tværsektorielt samarbejde og 3) innovativ facilitetsudnyttelse. Hos alle tre foreninger har Brobold projektet, i varierende grad, udviklet på foreningernes kerneprodukt og tilgang.

I det næste kapitel vil jeg fremskrive nogle gennemgående betingelser, som Broboldforeninger støder på, og som påvirker foreningsfodboldens dispositioner. Jeg har forsøgt at generalisere og udvikle nogle tommelfingerregler ud fra en mængde konkrete erfaringer fra specifikke situationer. Denne mere abstrakte opstilling håber jeg vil skabe en forståelse af byens betingelse med bredere udbredelse end meget snævre eksempler.

4.0 SITUATIONSANALYSE: DEN TÆTTE BYS BETINGELSER FOR FORENINGSIDRÆT

Brobolds ambition om at udvikle foreningsidræt, der arbejder med den tætte bys betingelser, tydeliggør, at fodbolden er indlejret i mange omkringliggende forhold. I dette kapitel vil jeg udfolde det rumlige og sociale forhold, som foreningsfodbolden indgår i samspil med. En grundig forståelse og tilpasning til disse forhold kan gøre dette samspil konstruktivt, mens at se bort fra dem skaber et dårligere foreningsliv i byen.

Brobolds vision for lokalsamfundsfodbold er baseret på en grundig undersøgelse af de eksisterende bymæssige betingelser og urbane infrastrukturer og miljøer, som foreningsfodbolden udfolder sig i, med udgangspunkt i de tre foreningers erfaringer og knowhow ift. at udvikle og udbyde fodbold i byen. Brobold arbejder samtidig for, at nye og

alternative initiativer, som inviterer nye grupper ind i foreningsidrætten kan forankres, skaleres og udbredes i København. Brobold opererer altså både med en forståelsesmodel der opstår ud af de bymæssige betingelser, men vil også gerne tilbyde en model for, hvordan disse kan være anderledes. Dette kræver en grundig og praksisnær viden om foreningsidrættens arbejde og betingelser for at arbejde ude i lokalsamfundene.

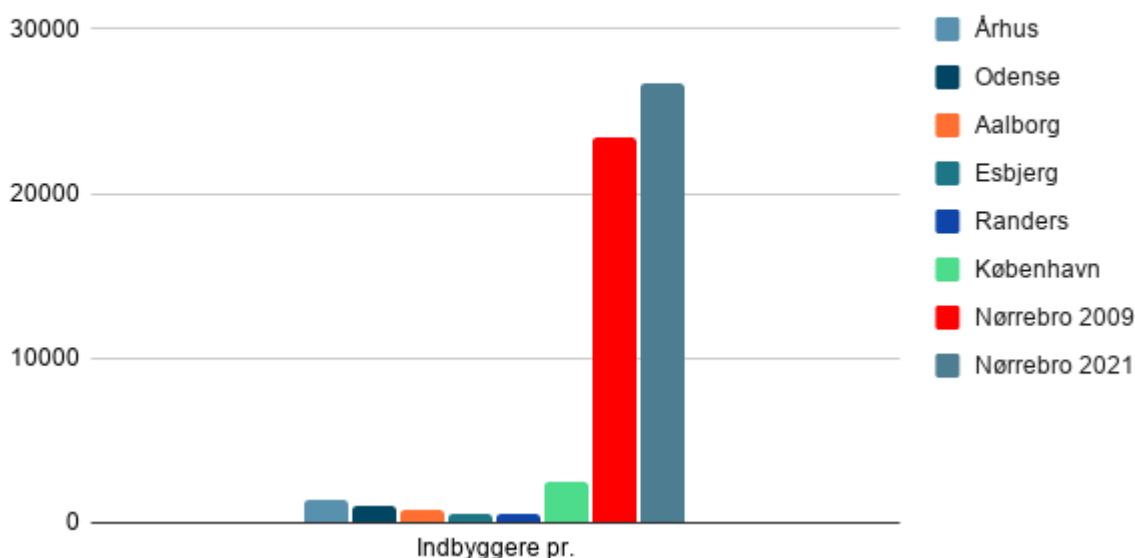
En særlig betingelse ved byen er dens fysiske tæthed, med relativt få faciliteter, placeret samlet. Pga. begrænset mobilitet er nære idrætsfaciliteter, som er tilpasset til lokalsamfundet og hverdagslivet afgørende for deltagelse. Ved at tilpasse faciliteterne til de tilgængelige arealer, kan man komme tættere på børn og andre målgrupper, som ikke bevæger sig langt for at deltage. Denne betingelse udfoldes i 3.1, mens en anden er byens sociale og institutionelle mættethed med aktører, interesser, regler, osv., som udfoldes i 3.2.

4.1 Foreningsfodboldens rumlige betingelser i byen

4.1.1 Få faciliteter, langt fra hverdagslivet

I Esbjerg bor 585 indbyggere per boldbane, i København er tallet tættere på 2.500 - altså 4-500 % højere. På Nørrebro er tallet til sammenligning 27.000 (KK 2008). Selvom der generelt mangler faciliteter i København, så er skævheden i den rumlige fordeling også i sig selv et vigtigt opmærksomhedspunkt i byudviklingen. Fodbolden må derfor forstås i forhold til de enkelte steder og lokalområders betingelser og dispositioner.

Indbyggere pr.
udendørs boldbane i 2009

Der er mange fodboldbaner i Valbyparken og Kløvermarken, men de tiltrækker kun dem, der har mobilitet til at flytte sig derud. Børn har sjældent mobilitet til at bevæge sig på tværs af byen i hverdagen, og særligt ikke børn uden forældre støtte. Fritidslivet skal passe ind i børnenes hverdagsliv, for at det bliver overskueligt at fastholde en tilknytning, hvilket

udfoldes i kapitel 4. For mange, der gerne vil i gang med en aktivitet, er facilitetens tilgængelighed vigtigere end dens dimensioner og kvalitet. I traditionel fodbold-disciplinær forståelse er små baner til små børn. Men for voksne, der måske ikke har et helt livs organiseret konkurrence-fodboldkarriere i bagagen, så er 11:11-banen ikke nødvendigvis en fordel, når de fx starter på et begynder-, pensionist-, post-brystcancer- eller Ombold-hold. Her kan alternative faciliteter måske være svaret ift. alternative målgrupper. Dette vil også ofte være tilfældet for selvorganiseret idræt, hvor de idrætsdisciplinære krav underordnes andre praktiske og konkrete forhold. Ved at bringe fodbold ud i hverdagslivet, kan fodbold- og foreningslivet spille en vigtig rolle i det nære lokalsamfund, og ved at bygge fodboldbaner ud fra en forståelse af folks mobilitet, behov og hverdagsliv vil det blive muligt at understøtte meget mere rummelig og mangfoldig fodbold.

Denne forståelse åbner op for en langt mere fleksibel indtænkning af idræt i byens sammenhænge og nogle interessante måder at tænke fodboldfaciliteter, så de tilfører områder ekstra muligheder, uden at begrænse alle mulige andre udfoldelsesmuligheder. Men erfaringer viser samtidig, at fodbolden, for at blive for andre end kernebrugere, som ofte er mænd og store drenge i god form, også skal faciliteres på nye og mere omsorgsfulde måder, hvor en principiel åbenhed ikke bare understøtter den stærkes ret, som det ofte sker i selvorganiseret fodbold, og som foreningslivet også kan privilegere, hvis den ikke er opmærksom på sit sociale ansvar. *Brobold sigter altså mod en hybridisering af den traditionelle breddefodboldsorganisering med en tilgang til faciliteter, som minder mere om gadeidrættens, men med en omsorgsfuld og varig tilknytning til fællesskab som foreningsfodboldens og idrætssociale indsatser.*

Ved at løsne op på de disciplinære rammer for og forestillinger om "rigtig" fodbold, kan der opstå mange variationer og tilpasninger, som kan nå nye arealer og nye målgrupper. Men det stiller nye krav til foreningerne, til den folkeoplysende og idrætssociale ramme og til forholdet og dialogen mellem brugere, medlemmer, foreninger, forvaltninger, idrætsforbund og politikere. Ved i fællesskab at arbejde på at udvikle nogle ambitiøse rammer for breddefodbolden, åbnes nye horisonter for idræt i byen.

I den første halvdel af dette kapitel vil jeg redegøre først for hvordan en central rumlig betingelse ved byens tæthed er, at mobiliteten er påfaldende lav og ulighedsforstærkende. Dette perspektiv mener jeg rummer et kerneargument for, hvorfor et retfærdigt og tilstrækkeligt foreningsliv i København nødvendigvis må forholde sig til hverdagslivets i lokalsamfundet. Som det løbende vil blive redegjort for, så er afstand en afgørende oplevet barriere for personer med støttebehovs idrætsdeltagelse. Det er på den baggrund, at Brobold er begyndt at argumentere for og arbejde med udbredelsen og anvendelsen af byrumsbaner distribueret ud over den tætte by. Hvis foreningslivet skal tilgængeliggøres for alle, skal det være tæt på deres lokalsamfund. Dette skaber konflikter med andre lokale interesser, som det for tiden ofte ses. Foreningsfodboldens faciliteter må derfor indgå i et samspil med det eksisterende lokale miljø. Dette åbner op for alternative faciliteter med alternative målgrupper. Jeg vil give et eksempel fra en konkret proces, hvor lokalsamfundet og idrætsfaciliteten tænkes sammen.

4.1.2 Nærhed - social ulighed og mobilitet i hverdagslivet

Rundt omkring i byen er hundredvis af arealer, hvor der enten i forvejen er et boldbur, en byrumsbane eller hvor der er plads til at anlægge en mindre kunstgræsbane. Disse små

arealer ligger ofte i sammenhæng med andre aktører med tæt kontakt med børn og unge, som fx almene boligforeninger, børneinstitutioner, legepladser eller offentlige byrum. Ved at tage dem i brug får fodbolden mulighed for at komme tæt på dem, der ikke transporterer sig selv hen på de centrale fodboldanlæg.

I hverdagslivet har de fleste mennesker en relativt begrænset mobilitet, og dette gælder særligt udsatte, børn og børnefamilier. Ved at tilbyde foreningsfodbold lige uden for døren, lige efter institutionstid, tæt på søskende, før aftensmad, osv. vil flere praktiske barrierer for idrætsdeltagelse blive fejlet af banen. Idrættens Analyseinstitut (IDAN) beskriver:

Nærhed er et afgørende begreb, som spiller ind på brugen af faciliteter. Det handler ikke kun om at skabe god adgang til faciliteter, det er samtidig vigtigt, at faciliteterne er tilgængelige i nærheden af hjemmet eller arbejdspladsen. Langt de fleste, både børn og voksne, dyrker sport eller motion inden for et kvarters transporttid fra hjemmet eller arbejdspladsen (IDAN **ÅR** 154)

For at opbygge en bæredygtig tilknytning skal idrætten altså passe ind i hverdagslivet, og selvom ulighed i individuelle ressourcer er afgørende for idrætsdeltagelse, så er de lokale faciliteter med til at præge, hvilken slags idræt, der fylder lokalt:

Når nogle grupper i befolkningen dyrker mere idræt end andre, hænger det altså primært sammen med individuelle faktorer som uddannelseslængde og andre livsvilkår, de lever under. Men idrætsdeltagelsens karakter er i høj grad præget af lokalområdets faciliteter. Når bestemte muligheder for at dyrke idræt er til stede, inspirerer det i højere grad til at vælge netop den aktivitet, og måske inspirerer det også folk, som ikke i forvejen dyrker sport eller motion. (IDAN **ÅR** 164).

Det fremgår altså, at tilgængelighed og nærhed er centrale kollektive vilkår for idrætsdeltagelse. Den lokale idrætspraksis er altså betinget af, hvilke faciliteter, der findes i lokalområdet. I Kulturministeriets rapport fra 2010 "Fysisk aktivitet for sundhed" af Kulturministeriets udvalg for idrætsforskning skrives i et konsensus-statement:

De bolignære fysiske omgivelser er et vigtigt område for selvorganiseret fysisk aktivitet. Dette vedrører idrætsfaciliteter og andre områder for fysisk aktivitet, let adgang til steder, hvor man kan dyrke idræt og motion, tryghed og æstetik samt muligheder for aktiv transport.

Kommune- og lokalplanlægningen bør tage højde for og sikre:

- At der er faciliteter og områder til fysisk aktivitet samt programmer og organiserede tilbud om idræt og fysisk aktivitet i lokalområdet.
- At der er kort afstand (maksimalt 300 meter) til lege- og idrætsfaciliteter, grønne områder etc.
- At faciliteterne og områderne til idræt og fysisk aktivitet er inspirerende, æstetiske og trygge, og at der er en åben og fleksibel adgang dertil.
- At lokalområdet indrettes på en måde, der tilskynder til gang og cykling.

- At lokale interessenter (foreninger og institutioner) og brugere involveres i planlægningen og implementeringen af faciliteter og aktiviteter til fremme af en fysisk aktiv hverdag." (KUM 2010:27).

Også her lægges vægt på, at bevægelsesmuligheder og tilbud skal være tæt på og passe ind i hverdagslivet, og at der indtænkes bolignære organiserede tilbud. Dog beskriver undersøgelsen *Idræt i udsatte boligområder* (Ibsen et al. 2012), at det ikke kun drejer sig om afstand i meter: "... det ikke er selve afstanden til faciliteten, der har betydning for anvendelsen, men nærmere om oplevelsen af, om faciliteten har gode forbindelser til boligområdet eller kvarteret med trygge og kendte stier og bevægelsesruter" (Ibsen et al. 2012). Det er altså tydeligt, at det fra et socialt og sundhedsmæssigt perspektiv er vigtigt, at der er mulighed for at bevæge sig helt lokalt, og at det også er relevant, at denne bevægelse foregår faciliteret. I Nørrebro Lokaludvalgs Bydelsplanen 2017-2020 for Nørrebro står der:

I en undersøgelse vi lavede via vores online borgerpanel, spurgte vi bydelens forældre om deres børns fritidsliv. Undersøgelsen viste, at to ud af tre børn i alderen 3-16 år "går til noget" efter skole (66 % af 1045 børn). Men at 41 % af dem går til fritidsaktiviteter udenfor Nørrebro, og 17 % går både til noget på Nørrebro og udenfor bydelen. Da vi spurgte til baggrunden, svarede 51 % at tilbuddet ikke findes på Nørrebro. Vi spurgte også bydelens forældre, hvorvidt deres børn selv transporterer sig hen til fritidsaktiviteten, hvortil 56 % svarede "nej aldrig". Det giver os dels et billede af, at vi har en stor gruppe ressourcestærke forældre, der ugentligt transporterer deres børn til fritidsaktiviteter udenfor bydelen. Men også, at der kan eksistere et problem for de børn og unge, der gerne vil deltage i et voksenstyret organiseret fritidstilbud, men ikke har ressourcer selv eller forældre med ressourcer til at transportere sig til andre bydele i København. De ressourcevageste børn og unge er altså i langt højere grad afhængige af lokale fritidstilbud for at få et positivt indholdsrigt fritidsliv, da de ikke ligesom de mere ressourcestærke børn og unge kan transportere sig til andre bydele for, at deltage i et fritidstilbud. (Nørrebro Bydelsplan 2017-2020).

Det er altså ofte forældrene, der transporterer børnene til deres fritidsaktiviteter – men det kræver, at forældrene har overskud i hverdagen. Børn er afhængige af, at nogen hjælper dem, hvis de skal gå til sport og idræt. Den støtte har mange børn ikke. Voksne udsattes børn er mindre tilbøjelige til at blive hjulpet ind i foreningsfællesskaber. I Fællesskabsmålingen lavet af Trygfonden og SFI viser det sig, at 63 % af socialt udsatte voksne ikke føler, de har mulighed for at styre deres liv i den retning, de selv ønsker. 57 % af dem føler sig holdt udenfor i samfundet og kun 20 % af denne gruppe deltager i faste fritidsaktiviteter. (Fællesskabsmålingen 2017)

I dag er byens idrætsinfrastruktur altså med til at understøtte ulighed i idrætsdeltagelse og ulige adgang til de positive fællesskaber og personlige effekter, som bevægelse og foreningsidræt dokumenteret har. Et konkret eksempel fra Nørrebro, nedskrevet af tidligere Broboldtovholder Casper Fischer Beedholm, illustrerer vigtigheden af lokale faciliteter og voksenstøtte:

I januar 2021 afholdte vi i Nørrebro United en åben fodboldturnering med det fokus at tiltrække børn, der ikke i forvejen var medlemmer af foreningen. Jeg havde på det

tidspunkt afholdt åbent onsdagstræning på den bemandende legeplads i Wesselsgade gennem det meste af efteråret. Onsdagstræningen havde god tilslutning, og det var lykkedes at skabe nogle gode rammer, der betød, at mange af deltagerne (8-13 år) kom kontinuerligt. Derfor var der også et rigtig fint perspektiv i at begynde at tage nogle af dem med op og spille med andre børn og unge.

For at skabe den bedst mulige tilslutning allierede jeg mig med Sami og Alen (pædagogerne på legepladsen) i forhold til at sprede budskabet om, at man kunne komme med til 'turnering' i Nørrebrohallen. Derudover fortalte jeg om stævnet til vores onsdagstræning. I starten var drengene sikre på, at jeg mente Korsgadehallen, når jeg fortalte, at vi skulle op til Nørrebrohallen og spille. Og det gik op for mig, at størstedelen af dem slet ikke vidste, hvor Nørrebrohallen lå eller havde været der - det på trods af den ellers korte geografiske afstand på 1,7 km. Jeg informerede dem også om, at det ikke var sikkert, at de kom til at spille på samme hold, da konceptet var at blande tilfældige hold på dagen. Noget, jeg forventede godt kunne afskrække flere af dem, da de ofte var meget tilknyttede til onsdagstræning. Jeg aftalte, at alle, der ville med, mødtes 8.45 om lørdagen nede på legepladsen.

Jeg må indrømme, at jeg ikke helt vidste, hvad jeg skulle forvente, men jeg blev da alligevel noget overrasket lørdag morgen, da der stod 23 drenge klar, da jeg ankom til legepladsen. Flere af dem troede stadig, at vi skulle over til Korsgadehallen og flere af dem troede også, at vi alle 23 skulle være på hold sammen. Sami var selv tilstede og hjalp også med at betale for bussen, via legepladsens rejsekort, og vi kørte den forholdsvis korte tur op til Nørrebrohallen.

Alle 23 drenge blev fordelt ud på tilfældige hold (uden brok), og jeg oplevede og observerede, hvordan flere af dem ændrede karakter og tilpassede sig til, at de nu skulle spille sammen med børn, de aldrig havde mødt før. Min oplevelse var, at flere af dem voksede og indtog nye og anderledes roller, end dem de plejede at indtage i Wesselsgade.

Som casen med Nørrebrohallen illustrerer, så er børns brug af byen afhængig af voksnes facilitering. I den næste del af analysen vil jeg fremskrive, hvordan de sociale forhold påvirker deltagelsen. I denne case er det tydeligt, at børnenes omverden umiddelbart er relativt begrænset, og at deres hverdagsliv ikke inkluderer Nørrebrohallen. Casper forsøgte også at brobygge flere af børnene til Nørrebroparken, men de måtte ikke gå turen alene for deres forældre. Det er tydeligt, at drengenes tilknytning til deres lokalsamfund udfordres, når de skal ud i nye dele af bydelen, og det kræver voksenstøtte at opbygge den modenhed⁹, der er

⁹ Den tyske filosof Peter Sloterdijk mener, at modenhed er at kunne indgå i forskellige sfærer og knytte bånd til mange forskellige (Janicka 101)

”Vi vil sætte børns rettigheder, behov, udvikling og glæde i forreste række. Vores børnesyn er vores værdigrundlag, som skal sikre, at fodboldbørn overalt i Danmark har samme rettigheder. Det er til for at give alle fodboldbørn lige muligheder og positive oplevelser, hver gang de spiller fodbold.”

Bjarne Christensen, formand for DBU's børnegruppe

nødvendig for at kunne overskue at lave planer, at koordinere, og den tryghed, der skal til for at have mod på at indgå i nye gruppekonstellationer, mv. Fodbolden kan, med den rette støtte blive en slags træningssystem, hvor børn i fællesskab og med voksenstøtte kan lære at indtage og blive hjemmevante i nye dele af deres lokalområde og indgå i nye fællesskaber, roller og rammer.

4.1.3 Lokalsamfundets konfliktende rumlige interesser.

Kompaktheden i den tætte by betyder, at mange grupper har interesser i hver eneste m², og at enhver planlægningsproces skaber spændinger mellem forskellige grupper, som ikke nødvendigvis føler sig forpligtede på at finde en fælles løsning (Læs det teoretiske indstik om forskellen mellem lokalområder og lokalsamfund i 3.2.1). Disse konflikter er opslidende, svære at løse, og har en tendens til at vokse sig store. De skaber lokale splittelser og tegner sig ofte som absolutte konflikter omkring fx om man er for biodiversitet eller sport og bliver set som symboler på kvarterets udvikling og fremtid (Kvist 2023), det er derfor en politisk og forvaltningsmæssigt krævende opgave at prioritere byens rum og at sikre, at lokalsamfundets mangfoldige interesser tilgodeses og at forskellige grupper oplever, at et rumligt indgreb er meningsfuldt. Dette kræver dog, at de lokale forstår og tager hensyn til hinandens behov og dermed oplever både at give og tage plads. Nedenstående er et uddrag fra min artikel Kampen om Nørrebroparken, som udfolder en rumlig lokal konflikt af et særligt voldsomt omfang, men som forstørrelser spændinger, som kan genkendes ift. anlæg af idrætsfaciliteter over hele byen, og særligt boldbaner i forbindelse med grønne områder og parker.

I 2018 igangsatte Københavns Borgerrepræsentation en screeningsproces omkring en ny kunstgræs-ottemandsfodboldbane på Nørrebro (på et areal på 3.800 m², svarende til ca. 6 % ud af parkens i alt 65.000 m²), som skulle placeres ved siden af parkens eksisterende fodboldbane.

Bagtæppet var gentagende skyderier i 2017-18 i den såkaldte bandekrig. Mens bydelen var i undtagelsestilstand fastholdt den lokale fodboldklub Nørrebro United (NBU) sin faste træning, selvom der blev skudt tæt på banerne. Foreningen fremstod derfor som et stærkt og inkluderende fællesskab for børn og unge, men den kunne ikke følge med efterspørgslen pga. pladsmangel med omkring 2000 medlemmer på to fodboldbaner. Blandt politikere var der ingen tvivl om, at det var vigtigt at understøtte gode betingelser for fritidsfællesskaber for børn, som levede i boligområder med bandekriminalitet. En ekstra fodboldbane havde længe været et ønske fra NBU og blev et oplagt og håndgribeligt politiske greb i en situation, hvor der efterspurgtes handlekraft fra Rådhuset. Banen blev vedtaget med 53 ud af 55 stemmer i borgerrepræsentationen men er endnu ikke anlagt. For parken er et af de sidste sammenhængende arealer i kvarteret, der ikke er udlagt til et defineret formål, og sagen er endt i Miljø- og fødevareklagenævnet. Fortalerne for banen mener, at den skaber

muligheder at opdyrke

varige og solidariske fællesskaber på tværs af Nørrebro's beboere, mens modstandere mener,

at en kunstgræsbane vil privilegere én dominerende, organiseret fællesskabsform over mange

spontane.

Uddrag fra artiklen Kampen om Nørrebroparken. Lokalsamfundskonflikt, styrkeforhold og betingelser for fællesskab i den tætte by (Kvist 2023:48)

Trods en stort set enig borgerrepræsentation blev ophævelsen af fritidsfredningen nedstemt i Miljø- og Fødevarerklagenævnet. For tiden arbejdes på at få anlagt en 8:8-bane i Mimersparken, som ikke er lige så populær, central eller fredet, men mange af konfliktpunkterne går igen. Derfor kan der være en fordel i at tænke byens idrætscapacitet mere pragmatisk, fx ift. målgrupper og de eksisterende arealer.

4.1.3 Børn, banestørrelse og -kvalitet

Den største efterspørgsel på foreningsfodbold kommer fra en stadig yngre målgruppe. Det er særligt børn mellem 3 og 11 år, som gerne vil begynde til foreningsfodbold. Disse grupper har ikke nødvendigvis behov for store sammenhængende arealer for at få store foreningsoplevelser. Under de rigtige betingelser, kan det være hensigtsmæssigt for mindre børn at træne på afgrænsede arealer. Der har aldrig været mere brug for areal i København til småbørnsfodbold, men arealerne behøver ikke nødvendigvis at være sammenhængende, for børnene er spredt ud, og på den måde kan en stor spredning i faciliteter betyde, at de er tættere på børnenes hverdagsliv.

Erfaringer med minibaner viser, at hvis facilitetens kvalitet er i orden og foreningen arbejder for at deltagerne ikke føler sig afkoblet fra foreningsfællesskabet, så kan små faciliteter til små alderstrin være en fordel for både børn, voksne og aktivitet¹⁰.

Det er ofte meget nemmere at finde plads til otte 3:3-baner end det er at finde plads til én 11:11-bane (hvilket er samme antal m²), og der kan trænes det samme antal børn på arealet. Men det stiller højere organisatoriske krav til foreningslivet, som er vant til, at foreningen er tæt knyttet til et sammenhængende areal med rene linjer, store hold, klare stordriftsfordele og fællesfaciliteter. Ved at lave 3:3- og 5:5-baner decentralt, kan tremands- og femmandshold flyttes fra de større arealer, så der er bedre plads til de hold med større arealkrav. Da der er mange flere hold, som spiller 3:3- og 5:5-fodbold, vil man ved at bygge nye arealer, der passer til disse formater, komme tættere på de mindre spilleres hverdagsliv, skabe større kapacitet for børnefodbold og samtidig sikre, at der ikke er så meget pres på de større arealer ved at samtænke baneplan og arealbehov.

¹⁰ Der er dog vigtige grundforudsætninger for, at børn oplever, at de går til fodbold, som uddybes i 7.0 Lokalsamfundsidrætsstjernen.

4.1.2 Alternative faciliteter, alternative målgrupper

Den traditionelle 11:11-bane er formgivet efter kamp mellem voksne spillere i god fysisk form. Men når man har ambitioner om, at nå målgrupper, som afviger fra denne gruppe, kan andre bane- og spilformater tilbyde andre rammer. Broboldbaner bruges af Ombold, Recovery Bulls, After Breast Cancer, senstarterhold, venteliste- eller begynderhold, mv. Små målgrupper eller målgrupper med mindre fodbolderfaring kan nyde godt af afgrænsede rammer. Det samme kan den selvorganiserede hyggefodbold med venner. Den afskærmede ramme kan være god, hvis man ikke føler, at man er god. Ved at tænke over konkrete målgruppers behov for plads, og ved at placere grupper med mindre pladsbehov på mindre baner, frigøres tid på de større baner til dem med behov for disse. Ved at opbygge en infrastruktur med forskellige baneformater, kan arealanvendelsen optimeres, og der kan frigøres banetid og -plads på de pressede, større arealer.

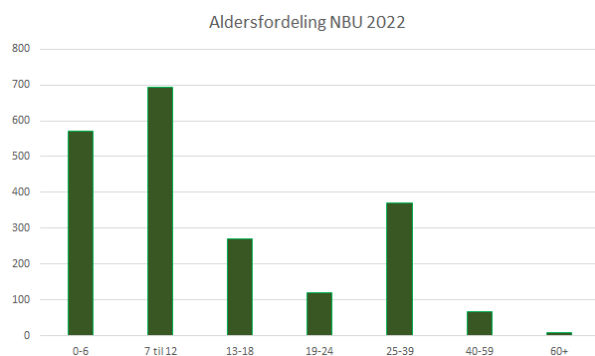
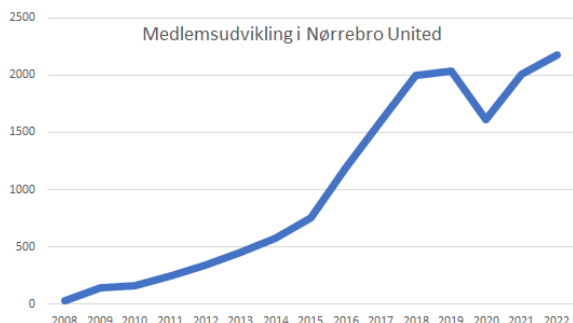
Eksempel Nørrebro Samles På Banen (se Kvist & Schütt 2021).

Anbefaling: Lav baner, der passer til lokalsamfundet og (eksisterende og nye) brugergrupper

Lav flere minibaner, lav flere nye baneformater, hvor banerne tænkes bedre ind i hverdagslivet og tænk banerne ind i forhold til lokalsamfundets institutioner og aktører. Ved at distribuere faciliteter, så de indgår i hverdagslivet, og ved at reflektere over, hvilke kritiske banedimensioner, der er brug for, vil der kunne opnås et bedre samspil mellem faciliteter. Ved at tage højde for, fx at Nørrebro United har en kæmpe efterspørgsel, men samtidig at være opmærksom på, at den store demografiske træk på medlemslisten er blandt de allermindste børn, og at foreningens største udfordringer drejer sig om børn og unge med lav mobilitet, så

vil en distribueret infrastruktur af faciliteter passe godt til lokalsamfundet¹¹. Ved samtidig at tænke lokalsamfundets ønsker, udfordringer og bekymringer ind i facilitetsudviklingen kan der opstå nogle samspil, som giver større velvilje over for faciliteten, gør den mere besøgt og skaber bedre lokale sammenhænge og møder. Tænk eksempelvis almene aktører ind som samarbejdspartnere.

¹¹ Det er meget mere krævende for en forening at være til stede mange steder på én gang, og det er en udfordring mod organiseringsformens disposition imod at forene/samle aktører, men i den tætte by kan det være hensigtsmæssigt at tænke alternativt.

Illustrationer fra Nørrebro - potentielle baner.

Mobilitet viser sig at være meget afgørende i særligt 10-12 åriges foreningsliv (se cases fra Foreningsrejsen [senere](#)), hvor hverdagsliv og forældre kan modarbejde, at fx børn fra Blågården selv skal transportere sig til Nørrebroparken eller Mimersparken for at spille på foreningshold. Derfor kan det være hensigtsmæssigt at have en små baner, helt tæt på børnene, fx i forbindelse med legepladser og institutioner (Wesselsgade, Stengade, Blågården), men også at have en mellemstor bane i lokalsamfundet, som fx den planlagte 5:5 bane i Hans Tavsens Park, hvor ældre børn kan træne nogle år, inden det er nødvendigt at blive flyttet til Nørrebroparken og siden Mimersparken. Ved at løbende at udvide afstanden til træning er der en større sandsynlighed for at børnenes mobilitetsradius kan følge med, og forældre opbygger tillid til aktiviteten. Samtidig vil facilitetens nærhed til hverdagslivet, ift. skoledistrikt, nærmeste institutioner osv., også kunne understøtte at foreningslivet bedre kan tænkes ind som en del institutionslivet og at de aktører, som agerer støttepersoner for børnene i institutionslivet kan medvirke til brobygning til foreningslivet. En af de helt store udfordringer ift. grupper med støttebehov drejer sig om give dem støtte til at møde op til træningen, og som vi vil se i casebeskrivelserne under foreningsrejsen i kapitel 4, så er den støtte de får meget afhængig af de institutionelle sammenhænge, de løber ind og det lokalsamfund, de bevæger sig rundt i. Kendskab til og samspil med dette lokalsamfund og de

institutionelle rammer, er derfor afgørende for at sikre at lokale faciliteter kan bruges til foreningsaktivitet for målgrupper med særlige støttebehov.

4.2 Fodboldens sociale forhold i byen

For at udvikle brugbare og nødvendige indsatser i områder med mange mennesker på lidt plads, er det, udover dens fysiske tæthed, også vigtigt at forstå den sociale mættethed, forstået på den måde, at der stort set overalt er mange forskellige institutioner og overlappende (og nogle gange usammenhængende eller konfliktende) interesser. Der er mange planer, som er under udførelse, mange regler og regulativer og mange uformelle kodekser, procedurer og praksisser, som man ikke kan læse sig til på nettet. Brobold arbejder med nødvendigheden af at forstå denne mættethed, for bedre at kunne se, hvad der er brug for, og hvordan man undgår at bidrage til uoverskuelighed og overmætning.

I dette afsnit gennemgår jeg observationer omkring, hvad jeg kalder Klumpspil - aktører som ikke arbejder koordineret eller sammen, men som gerne vil løse det samme problem. Herefter udfolder jeg nogle oplevede konsekvenser ved midlertidige projekter og puljer, som gør det svært at opbygge stærke, blivende indsatser, som har overskud til at samarbejde på tværs eller kontekstafhængigt.

Brobolds ambition om at udvikle en bæredygtig tilgang til lokalsamfundsfodbold, der giver plads til, at flere personer med støttebehov (børn og unge) med flere forskellige forudsætninger er foreningsaktive på flere forskellige slags faciliteter på byens betingelser i samspil med flere forskellige lokalsamfundsaktører i tilpassede støttesystemer med forankring på tværs af forvaltninger.

4.2.1 Teoretisk perspektiv: Lokalsamfund og skæbnefællesskab

I det følgende afsnit vil jeg bruge et stykke teori, som jeg udfolder i en kommende artikel om *Kampen om Nørrebroparken* (i trykken hos Nordiske Udkast). I tekstuddraget redegør jeg for sociologen Bolette Møller Christensen og hendes teoretiske sondring mellem et lokalområde og et lokalsamfund, og hendes begreb om et oplevet *skæbnefællesskab*, som er afgørende, hvis man vil skabe lokalsamfund (Christensen 2000). Christensen bruger begreberne på baggrund af sine empiriske studier af udviklingen af lokalsamfund på Indre Nørrebro gennem tre årtier.

Tekststykket passer perfekt på Brobold og Lokalsamfundsfodbolden, fordi Christensen stiller skarpt på forskellen på et lokalområde og et lokalsamfund. For foreninger er ofte defineret ved deres lokalområde, men formår ikke altid at indgå i opbygningen af et lokalsamfund (en utilstrækkelighed, som også er udbredt hos aktører hele vejen rundt om Brobold). Christensen identificerer, at forskellen knytter sig til, om man oplever at man tilfældigvis deler et område (evt. kæmper om det) eller om aktører ser sig som gensidigt afhængige og derfor del af et (skæbne-)fællesskab, der er forpligtet på i fællesskab og i kraft af forskellige positioner og muligheder samarbejde om lokalsamfundets problemer. Dette kræver dog, som Christensen også påpeger nogle politisk-administrative sammenhænge:

Christensen beskriver en kvalitativ forandring, som kan ændre "et lokalområde til et lokalsamfund" (Christensen 2000:86). Christensen definerer et lokalsamfund som, når områdets beboere opfatter sig og agerer som en del af et *skæbnefællesskab*, dvs. at man er afhængige af fælles, lokale ressourcer og accepterer en "gensidig afhængighed og henvisthed til hinanden" (Christensen 2000:87). Dette skæbnefællesskab forsøges underbygget gennem "udvikling af fællesskabsfølelse, opbygningen af lokale traditioner og "ritualer", og [der søges] at fremme direkte interaktion mellem brugerne af det lokale område" (ibid:89). Christensen mener, at for at et lokalområde kan blive til et solidarisk og handlekraftigt lokalsamfund, er der ud over et *socialt* skæbnefællesskab også behov for at opdyrke et *politisk* skæbnefællesskab. Det vil altså sige, at udover en fællesskabsfølelse, også opbygges fælles, politiske institutioner, der kan regere det fælles. Det politiske skæbnefællesskab handler om en myndiggørelse (empowerment), hvor deltagerne identificerer sig med fællesskabets behov og løsningen af dets problemer og dermed gør bevidstheden om en fælles skæbne til en fælles handlekraft (ibid:89-90). Skæbnefællesskabet er altså både en frivillig regeringsform og subjektivering af og for dets medlemmer. En betingelse for, at dette kan ske, er, at der er en overensstemmelse mellem det politiske skæbnefællesskab og de politisk-administrative rammer, jf. det geografen Amanda Huron kalder centralitet ift. beslutningskraft. For at skabe et politisk myndiggjort fællesskab, er det altså nødvendigt at skabe de indlejrede institutionelle sammenhænge (Christensen 2000:82). I disse institutionelle rammer kan deltagerne artikulere problemer, og rammerne kan understøtte, at deltagerne kan løse dem sammen. Ifølge Christensen er en forudsætning for, at de lokale tager ansvar for deres fælles bydel, at konflikter løses så tæt på de implicerede som muligt, og at beslutningskompetencen formaliseres:

Hvad kan ordnes i hhv. arbejdsgrupper, styregrupper, lokaludvalg, Borgerrepræsentationen,

hvad har national relevans, mv. Jo større lokalt beslutningsmandat og handlekraft, des større potentiel lokal ansvarliggørelse. (Kvist 2023, 46-47).

4.2.1 Klumpspil

Flere lokale aktører bruger fodbold og idræt som et socialt værktøj i forhold til mere eller mindre udsatte børn og unge, og mange aktører har som et delformål med deres arbejde at knytte børn til foreningslivet. Dog har flere af disse indsatser en relativt forsimplet forståelse af, hvordan dette sker, og de har ofte også dårlige resultater med at skabe varige tilknytninger for store antal børn og unge. En del aktører afvikler fodboldaktiviteter, afholder turneringer, mv. I nogle udsatte boligområder kan der være flere samtidige fodboldprojekter drevet af voksne, der får løn. Men få af projekterne forholder sig til de relativt komplekse processer, et barn med støttebehov skal igennem fra kendskab og ønske om at spille fodbold til tilknytning til et fodboldfællesskab som fx en frivillig idrætsforening (se modellerne i kapitel fire). Flere aktører sætter lighedstegn med at hjælpe et barn med at blive opskrevet på en idrætsforenings venteliste, med at så er barnet brobygget. Dette er langt fra tilfældet, bl.a. de frivillige i foreningerne kan ikke forventes at løfte den komplicerede opgave alene, særligt hvis barnets forældre ikke kan understøtte processen. Trivsel og varig tilknytning i

foreningslivet afhænger af støtte i hverdagslivet, af at voksne spørger til, hvordan det går til fodbold, om det er sjovt, at der tages højde for træningstidspunkter i hverdagen osv. Dette er blandt andet dokumenteret i Beedholms speciale om Baggårdsbold og er en tilbagevendende udfordring på tværs af de tre foreninger (Beedholm 2021).

Beedholm beskriver, hvordan den traditionelle foreningsramme med klare roller og grænser møder Nørrebro Uniteds værdier om at være "lokal og social". Han beskriver, hvordan frivilliges forestillinger om, hvordan et "rigtigt hold" skal være og føles kan være en hindring for at lade forbipasserende børn deltage. Når holdene opnår en organiseringsgrad, hvor fx kun tilmeldte spillere fra årgang 2013 kan deltage i træningen - som det fungerer overalt i foreningsidrætten, så opstår der spændinger omkring ambitionen om at åbne træningen op. Det kræver en særlig forståelse for projektet, en erfaren støtte og ekstra ressourcer at kunne drive et foreningshold og samtidig have overskud til at tage godt imod børn, der støder til - en opgave, som ikke kan forventes løftet af frivillige trænere uden oplæring eller støttesystem. Mange aktører vil gerne henvise til foreningen, men de varige inklusionsopgaver foregår omkring banen, holdet og foreningen, og her er sjældent de fornødne ressourcer eller støtte (Beedholm 2021).

Der er en tendens til, at de frivillige folkeoplysende foreninger ved for lidt om potentielle lokale samarbejdspartnere og de børnegrupper, de ikke rummer; samarbejdspartnere ved for lidt om foreningspraksis, forvaltningerne kender for lidt til de konkrete udfordringer, der kan opstå i forsøget på at brobygge børn og unge med støttebehov og samtidig skaber de politiske visioner ikke altid de optimale forudsætninger for strukturelt ambitiøs forvaltning. På den måde bliver foreningslivet for dem, der kan klare sig selv i den nuværende ramme, og andre professionelle aktører understøtter det sociale arbejde. Dette betyder, at foreningerne har begrænsede værktøjer og forudsætninger for at skabe tilknytning for borgere med særlige støttebehov, og disse derfor står uden foreningstilbud (Treumer Gregersen 2011). Det betyder samtidig, at mange forskellige aktører laver afgrænsede, parallelle indsatser med lignende formål i stedet for at dygtige velfærdsprofessionelle understøtter den frivillige og bæredygtige foreningsidræt. Der er altså klumpspil, hvor der kunne være samspil.

4.2.2 Midlertidige projekter og puljer

Der er bred videnskabelig dokumentation og lokal erfaring med, at der er mange, der gerne vil idrætten, som dog ikke lykkes med at få en langvarig tilknytning til foreningsliv (Ryom 2018). Med et folkeoplysningsstøtte på 250 kr om året er det dog begrænset, hvor meget professionel støtte foreningerne kan tilbyde personer med støttebehov ud fra deres driftsøkonomi.

Der er flere fonde og puljer, hvor det er muligt at søge midler til tidsbegrænsede indsatser for at inkludere nye målgrupper i foreningslivet, mange andre sociale aktører byder ind på opgaver og skaber tilbud, som skaber aktive fællesskaber, der skal brobygge og forankre nye målgrupper til foreningslivet. Foreningerne i Brobold benytter sig jævnligt af fondsmidler til udviklingsarbejde, men særligt ambitiøse og nytænkende projekter er svære at forankre inden for den folkeoplysende forenings driftsøkonomi - derfor bliver disse projekter sjældent transformative eller bæredygtige, men kommer til at køre som et parallelspor til den almene foreningsdrift. Fonde giver sjældent driftstøtte, og fonde giver helst penge til projekter, som med stor sandsynlighed når deres (ambitiøse) målsætninger. Dette kan ansprende til opblæste

måltal, som ikke understøtter et dybdegående arbejde med at ændre i børns eller forenings betingelser, men privilegerer tilgange, som hurtigt kan dokumentere at være i berøring med en masse fra målgruppen.

Med fodboldturneringer eller events er det relativt let at nå høje måltal for få midler, men det efterlader ofte børn, lokalsamfund og foreninger i samme strukturelle situation, men én oplevelse rigere. Det er muligt at søge og få store flerårige bevillinger, men det er svært at opbygge varig kapacitet og kompetence, der flytter noget på lang sigt. Ofte må foreninger og projektaktører enten bruge kræfter på at ansøge om nye projekter igen og igen eller også må aktivitets- og ambitionsniveauet dale. Dette fører til enten et rul af projekter, der bruger mange kræfter på at genopfinde sig selv eller uambitiøse indsatser.

4.2.3 Ufleksible kommunale støtteordninger og armslængde

Kommunale ordninger er ofte knyttet til de enkelte forvaltninger. I Kultur- og Fritid kan det være Fritidsguiden, Feriecamp, Fritidsliv med mentor, Kontingenstøtteordningen, Aktive Børn I Forening, mv, i Børne- og Ungdomsforvaltningen findes Åben Skole, mv. og i Socialforvaltningen Fritidsliv med Mentor, Idrætsprojektet, mv. Disse puljer og indsatser er generelle og baseret på armslængdeprincip. Hvis en aktør kan udføre opgaven som beskrevet, udløses midlerne. Der er mindre puljer på tværs af flere forvaltninger, men der er ikke en sammenhængende tankegang omkring deres interne forbindelser.

Disse ordninger indgår på forskellige måder i foreningers økonomier, men der er en risiko for, at de primært indgår pragmatisk i en kludetæppefinansiering af korte ansættelser i foreningerne eller midlertidige sociale indsatser, og at de ikke indtænkes i foreningernes overordnede visioner og udviklingsstrategier, og dermed ikke opnår det optimale samspil med foreningshverdagen. Med de mere faste ordninger, er det ikke muligt for foreningerne at indgå i dialog om, hvordan visionerne bag ordningerne kan tilpasses til den enkelte forenings kontekst, så de understøtter et varigt og voksende samspil. Jeg vil i det følgende præsentere, hvordan hvordan forskellige foreningsrettede, kommunale ordninger opleves fra foreningernes perspektiver.

Særligt når det drejer sig om børn, hvis situation vækker bekymring hos sociale myndigheder, er det manglende samspil med foreningslivet hæmmende. Der er imponerende mange støttemuligheder, -ressourcer og -foranstaltninger, som kan hjælpe børn og familier i en svær situation. Men fra foreningernes perspektiv oplever man at blive kontaktet af forskellige forvaltningsaktører med forskellige ansvarsområder, som finder overskud til at række ud. Hvis foreningerne stiller spørgsmål eller beder om hjælp, som ikke svarer til det givne område, kan forvalteren sjældent hjælpe. Dette vækker generelle frustrationer over "Kommunen". Samtidig sker det også ofte, at kæden hopper af mellem et af leddene, og noget der er aftalt med en aktør ikke er overleveret til en anden.

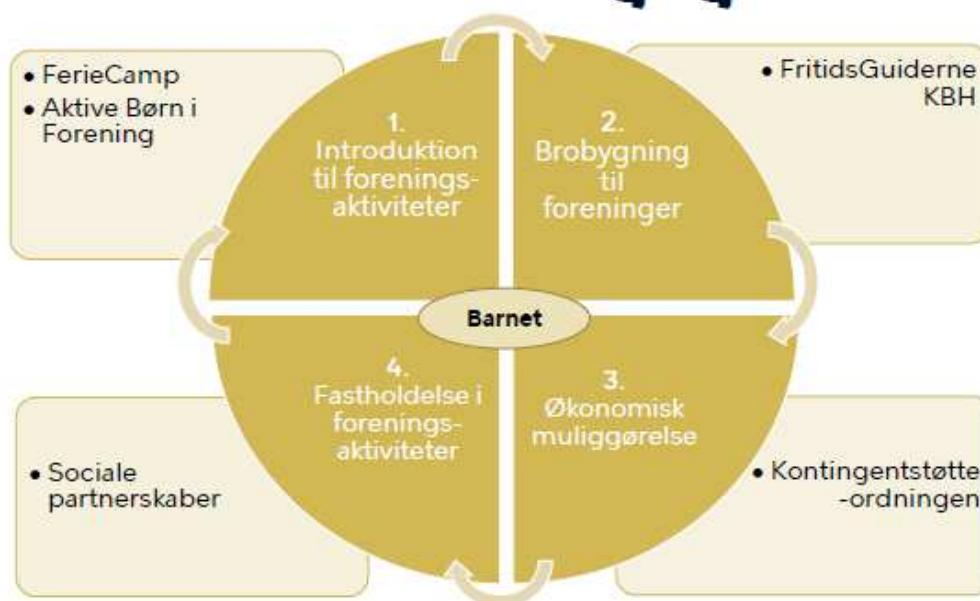
4.2.3.1 Kultur- og Fritidsforvaltningens idrætssociale fødekæde

Ved et seminar hos Kommunernes Landsforening var jeg og Nørrebro United blevet inviteret med af Kultur- og Fritidsforvaltningen til at fortælle om, hvordan deres idrætssociale indsatser så ud fra et foreningsperspektiv. På seminaret var det tydeligt, at Københavns

Kommunes indsatser var milevidt foran nogen anden deltagende kommuners, og de deltagende forenings- eller fritidsguidere fra hele landet var meget imponerede over de ressourcer og kapaciteter, som i København er øremærket til området. Camilla Graversgaard Nielsen præsenterede Kultur og Fritidsforvaltningens afdelings for Idrætsudviklings "Idrætssociale Fødekæde", som skal understøtte børn i fire faser af tilknytning til foreningslivet: 1) introduktion, 2) brobygning, 3) økonomisk muliggørelse og 4) fastholdelse. Her drejer det sig altså om børn, som på forskellige måder betragtes som udsatte, men som ikke nødvendigvis er ved at få sager i Socialforvaltningen.

Københavns Kommune

Idrætssocial forandring og forankring

(Københavns Kommunes model over Idrætssocial forandring og forankring)

Som ovenstående slide præsenteret fra konferencen illustreres barnet i en fuld cirkel af støttetilbud - Den såkaldte fødekæde. Det er også disse tilbud og aktører, som foreningerne kan få støtte fra til tilknyttede udsatte børn og unge.

Det illustrerede helhedsperspektiv er dog relativt abstrakt defineret fra forvaltningen, og indgår ikke i dialog med foreningernes hverdagsliv. Flere af ordningerne er derfor også underbenyttede eller mindre effektfulde end de kunne være, hvis samspillet med foreningerne var tættere. Som det vil blive vist i næste kapitel med modellen Foreningsrejsen, så er der mange steder, hvor et barns foreningsrejse eller rejse gennem fødekæden kan blive afbrudt, og der er derfor brug for stærke sammenhænge og dialog mellem aktører. Alle ordningerne har deres berettigelse, og jeg vil forholde mig til, hvordan de opleves fra foreningernes side. Fx fungerer Kontingentsstøtteordningen godt og ubureaukratisk til at feje en stor hurdle af vejen for foreninger, som gerne vil tilbyde pladser til familier med svag økonomi, og Aktive Børn i Foreninger fungerer godt ift. at indlede et samarbejde mellem foreninger og lokale institutioner.

De fleste sociale indsatser som Kontingentsstøtte, fritidsliv med mentor, ABIF, mv. er knyttet til det enkelte barn eller det enkelte forløb. Her oplever foreningerne at blive betragtet

som en leverandør til velfærdsaktører, fordi disse indsatser ikke er partnerskaber. Der laves ikke en rammeaftale, og der er tilknyttet en væsentlig mængde bureaukrati og koordinering. Foreninger oplever ikke, at det er muligt at tale sig frem til nye, kontekstspecifikke løsninger, hvor forvaltning og forening forpligter sig gensidigt. Selv hvis konkrete vilkår kalder på, at tingene gribes anderledes an, så er rammerne som udgangspunkt ikke til at forhandle om. Dette medfører, at foreningerne ikke oplever at have indflydelse på, hvordan indsatserne skal rulles ud i deres lokalområde eller hvordan de kan tilpasses meningsfuldt i deres egen foreningskontekst. Dette har den konsekvens, at ordningerne ikke bruges så meget eller ikke virker som godt, som de kunne med mindre justeringer inden for budgetrammen, og at foreningerne ikke føler samme medejerskab eller engagement.

4.2.3.2 Det sociale partnerskab

Det sociale partnerskab er den eneste indsats, som aktivt sigter mod at kapacitetsopbygge foreningerne gennem en varig støtte. Som breddeforening i København er der altså det ene udviklingstrin på stigen mod at blive en socialt kapabel forening. Københavns Kommunes Sociale Partnerskaber opstod som et langsigtet alternativ til kortsigtede puljer:

Den oprindelige idé med de Sociale partnerskaber var at gøre op med "projektkulturen" og i stedet tage udgangspunkt i det langsigtede og kontinuerlige arbejde. Mange erfaringer peger på, at en projektstøttet og midlertidig indsats ofte mister sin forankring i en forening, når støtten ophører, og det ønskede man at komme bort fra ved at omlægge en kommunal foreningspulje til disse mere langsigtede indsatser; for at se, hvad det kunne give af resultater.

Københavns Kommune, Sociale partnerskaber erfaringsopsamling. Idrætsudvikling, Kultur- og Fritidsforvaltningen Københavns Kommune Juni 2021.

Det sociale partnerskab er tænkt som fjerde og sidste del af den idrætssociale fødekæde:

4. Fastholdelse i foreningsaktiviteter

Sociale partnerskaber

KFF har Sociale partnerskaber med 21 foreninger beliggende i udsatte byområder fordelt over hele byen. Foreningerne modtager årligt 200.000 kr. fra Københavns Kommune til at ansætte en ressourceperson, der skal sikre, at foreningen kan modtage, rumme og fastholde børn fra lokalområdet. Med støtten får foreningerne desuden overskud til at indgå i FerieCamp og samarbejde med FritidsGuiderne og det lokale samfund, herunder de lokale skoler og fritids- og daginstitutioner. Ligeledes er der flere af foreningerne, der får overskud til også at række ud til andre målgrupper, fx ældre, ensomme voksne eller inden for parasporten. Partnerskabsaftalerne udgør tre forskellige bevillinger, der løber uafhængigt af hinanden (se nedenfor).

Antallet af medlemmer under 25 år hos de fem foreninger i vol. 1 er siden 2012 (hvor de fik deres første bevilling) steget fra 2.197 til 4.149 medlemmer ultimo 2019.

Andelen af medlemmer under 25 år hos de 11 foreninger i vol. 2 er siden 2017 steget fra 6.414 til 6.726 i ultimo 2019.

(KK Bilag 2: Bydækkende idrætssociale indsatser på børne/ungeområdet)

Med et socialt partnerskab modtager en forening, der arbejder i udsatte byområder 200.000 kr p.a. fra Kultur- og Fritidsforvaltningen til at fokusere på intern organisering, rekruttering og inddragelse af frivillige, indgåelse af lokale samarbejder om målgruppen, rekruttering og fastholdelse af udsatte børn og unge, samt generelt udviklingsarbejde.

200.000 kr svarer til knap et halvt årsværk for en pædagog. Det sociale partnerskab er derfor en stor hjælp til foreninger, der gerne vil løfte lokale og sociale opgaver. De sociale partnerskaber giver foreningerne ressourcer til at løfte blikket lidt fra træningsbanen og baneplanen og orientere sig mod omverdenen og potentielle samarbejdspartnerne. Men i en forening som Nørrebro United udgør det sociale partnerskab knap 5 % af det årlige driftsbudget. Sociale projekter og puljemidler fylder meget mere, og på den måde bliver projektregimets dynamikker igen gældende, og meget tid bliver brugt på nye ansøgninger, dokumentation og afrapportering, samt forsøg på at genopfinde lignende projekter for at holde gang i de succesfulde tiltag, som ikke kan få driftstøtte. Flere større breddeidrætsforeninger har i dag flere fuldtidsansatte, og flere af disse arbejder med idrætssociale indsatser og innovativt foreningsliv, som ligger på kanten af eller uden for den traditionelle folkeoplysende ramme. Det sociale partnerskab er altså en god trædesten for foreninger, som gerne vil løfte sociale opgaver, men når omfanget bliver stort, svinder virkningsfuldheden ift. at skabe stabilitet.

Kommunens rolle - Sociale partnerskaber

Tilskudsgiver og indgang til kommunen

Stå til rådighed for sparring og spørgsmål vedr. indsatsen

Halvårlige statusmøder – opfølgning på handleplan

Arrangere fælles temamøder med relevant indhold + studieture (samarbejde m. DIF Get2sport)

Koble til andre kommunale indsatser

I det sociale partnerskab er der en rollefordeling, hvor forvaltningen er rammesættende tilskudsgiver, og foreningen er udførende indsatsleverandør - det er altså ikke ligeværdigt dialogisk. Der laves statusmøder, men der etableres ikke gensidigt forpligtende aftaler, og partnerskabet forbliver på et overordnet one-size-fits all niveau. I en workshop mellem Broboldforeningerne problematiseres det dog, at det sociale partnerskab ikke går ind i en forhandling af konkrete forpligtelser, som er meningsfulde for den enkelte forening. Ulrik fra

Nørrebro United udtrykker et ønske om et videreudviklet partnerskab inspireret af Brobold sådan her:

Så kunne man sætte flere ting ind, som man skulle arbejde med - fx offentlige samarbejder - det giver lidt sig selv for os, fordi vi ligger på en legeplads, så dem skal vi samarbejde med, men hvis der nu kom en ny bane, som ikke lå på en legeplads, så kunne man jo sige: I skal lave aktiviteter på den bane for den aldersgruppe og I skal lave et samarbejde - om det så er med en børnehave eller fritidsordning, kunne man så finde ud af i praksis. Det tror jeg i forhold til nogle af de andre steder, hvor der kommer midler fra, så enten er forpligtelserne meget diffuse -fx Det sociale partnerskabs forpligtelser er vildt diffuse, det kan gælde alt muligt - det er ikke særligt konkret. I dette tilfælde [Brobold] er det meget konkret, så der en meget lige vej fra ideen til handlingen og en meget klar sammenhæng i, at de midler, der kommer ind, de går også til at udføre den ide, som det var meningen.

Det er altså oplagt, at hvis man igangsætter et socialt partnerskab 2.0 eller et udvidet socialt partnerskab, så har foreningerne interesse i en mere dialogisk problemformulering og gensidig forpligtelse til arbejde med lokalsamfundets konkrete behov, ressourcer og mangler, og hvorigennem foreningens indsats skræddersyes og understøttes i fællesskab. Det kan samtidig give anledning til, at foreningerne kunne få lov at give bolden op, mod en forpligtelse på at evaluere med forvaltningsaktører, hvor en vellykket indsats kan åbne døren for at udvide indsatsen, mens en forfejlet indsats ændres eller bortfalder.

Eksempler:

Foreningerne fx kunne igangsætte flere Aktive Børn i Forening-forløb, hvis de selv fik lov at tage teten i et samarbejde med institutioner, der lever op til kriterierne, som eventuelt siden kan kvalificeres af en kommunal konsulent eller i en anden sammenhæng. Der opstår ofte ventetid ved, at kommunale konsulenter skal agere bindeled. Hvis foreningen leverer de ønskede resultater, kunne dette format blive en fast del af foreningens værktøjskasse og eventuelt udvides til andre institutionstyper mv. På den måde kan foreningerne også bruge kræfter på at opbygge kompetencer og forståelse for at indgå i en skole- og institutionsvirkelighed og sikre sig kvalificerede ressourcepersoner, der kan løfte opgaverne på højt niveau, og dermed blive en kvalificeret medspiller i udviklingen af kommunale værktøjer. På den måde ville færre gode intentioner stå uforløste hen, og foreningerne ville lave kvalificeret feedback på, hvad der skulle til, for at indsatserne virker i deres rammer.

I forskellige foreningssammenhænge hører jeg kritik af, at de kommunale indsatser er skrevet som om de er målrettet mod foreningerne, men at foreningerne ikke kan se, hvordan indsatserne kan integreres i deres arbejde, og at de heller ikke er åbne for tilpasning.

Fx fokuserer Feriecamp i høj grad på at promovere ferieaktiviteter og er uflexible omkring, hvordan forløbene kan tænkes ind i en foreningshverdag. Feriecamps fungerer godt til at lave aktiviteter i ferier i udsatte boligområder, men giver dårlige konverteringstal ift. foreningsmedlemsskaber. Feriecamp kunne fx tænkes sammen med ABIF eller lignende forløb, for at sikre, at foreningen har løbende kontakt med børnene og deres

familier i deres hverdag, og at foreningstilbudet også testes af i en travl hverdagsramme, som er meget forskellig fra børns ferier.

Fritidsguiderne er markant til stede i boligsociale helhedsplaner, i kommunens beredskab, mv. De har dog kun mulighed for at skabe kontakt og følge tre gange, hvilket både de og foreningerne ved, ikke er nok til en god fastholdelse. Foreninger oplever ikke, at fritidsguiderne er en stor hjælp, at de mobiliserer særligt mange børn, eller at de er villige til at modulere deres koncept. Mange af de henviste børn falder fra igen, når støtten ophører, og derfor kan man diskutere i hvilket omfang børnene har glæde af det, og foreningerne oplever det som omstændeligt og ærgerligt.

Anbefaling:

Hvis foreningerne i højere grad kan få lov til at indgå i tilpasningen af støttekoncepterne, så de passer i konkrete situationer og til lokale behov, er der en sandsynlighed for, at samspillet kan øges og flere grupper finder vej til foreningslivet. Her kan åbnes op for forskellige udviklingsspor med klare spilleregler og klare værdiansættelser. Det vil understøtte samspilsdynamikker, hvis foreninger kan foreslå en indsats, som stemmer overens med det offentlige idrætssociale ambitioner og på den baggrund udarbejde et partnerskab med både definerede sanktions- og belønningsstrukturer. Der er både ift. foreninger og forvaltninger behov for, at der udvikles en taksonomi, som kan retningsgive og understøtte. Så længe man ikke har det, så opstår mange af de udfordringer, som beskrives her..

Den ulige kapacitet i lokalsamfundet kan ikke fikses prompte, men ved at arbejde fleksibelt med, hvordan der kan opbygges aktører som foreningsbrobyggere eller socialpædagogisk kompetence og opmærksomhed i foreninger, vil uligheden gå mindre ud over personer med støttebehov. Dette kræver dog en vis kontekstspecifik fleksibilitet og blik for konkrete lokale ressourcer, som tilsyneladende ligger uden for forvaltningernes beføjelser.

Eksempelvis kan der ikke laves rammeaftaler omkring Fritidsliv Med Mentor, som ville sikre, at udvalgte foreninger på forhånd fik ressourcerne til at ansætte socialpædagogisk personale, der kan understøtte børn og unge med støttebehovs trivsel, hvilket i stedet kræver, at en forening løbende laver mange uafhængige samarbejder med pædagogisk kompetence, hvilket er videns- tids- og ressourcekrævende. Man kunne fx i stedet i en forsøgsperiode lade en ansat fra socialforvaltningen være på delt tid mellem Socialforvaltningen og foreningen, og på den måde få en dialogisk fornemmelse for, om behovet for fast tilknytning af ressourcer til foreningen er hensigtsmæssigt.

Når idrætspolitikken føres med konkrete indsatser men ikke har definerede rammer og værdiansættelser, bliver det svært at skabe rammer, hvor foreningerne fører an.

4.2.3 Behov for en systematisk taksonomi for social lokalsamfundsidræt

Som det fremgår af de ovenstående punkter, så efterspørger foreningerne i Brobold en overskuelig taksonomi for foreningsudviklingen, som foreningerne kan udvikle sig i forhold til. Et sådant system er velkendt inden for eliteidrætten, hvor der er klare kriterier for, hvornår foreninger gør en god indsats eller udvikler sig i en hensigtsmæssig retning ift. en overordnet retning om fx at producere talentfulde fodboldspillere.

Esben Danielsen, nyligt afgangsfagdirektør i Kultur og Fritidsforvaltningen forklarer:

Støttemodeller på idrætsområdet er fastsat politisk og ikke ud fra nogle faglige vurderinger. Der er altså ingen ækvivalent mellem resultater og den udløste støtte. Politisk definerer man ikke kriterierne for, hvordan man skal bevilge støtte. Derfor er der ingen kriterier. Hvis foreningslivet selv formulerede kriterierne for, hvordan man skulle bevilge støtte, så ville man politisk sige "super".

På andre forvaltningsområder er der klare kriterier for vellykket arbejde, fordi arbejdet bliver set som bærende velfærdsopgaver. Men sådan er det ikke på Kultur- og Fritidsområdet:

Det er svært at sige, hvilken data der skal være, for der er ingen grundefterspørgsel. Det er svært at få finde fælles forståelser. Rigtig mange kulturaktører, vil gerne have det dræbt med det samme, for de er ikke interesseret i at blive kigget i kortene. Definitionen af nogle fælles kriterier bliver det faglige spændingsfelt – ift. projektevalueringer og forskningsmæssigt. Men det fuldstændigt rigtigt, at der ikke er en grundig evaluering på det idrætssociale område – det er man ved at varme op til. Det er velkendt på socialområdet.

Eliteidrættens ramme disponerer mod at presse sig selv, udvikle færdigheder og at sortere fårene fra bukkene; at finde ud af hvem, der er bedst under lige spillemæssige forudsætninger. Dette bliver taget ekstremt seriøst. Breddeidrætten handler om at understøtte, engagere og udvikle fællesskaber og relationer på tværs. Breddeidrætten skal skabe betingelser, så deltagerne kan opleve et fællesskab på tværs af ulige samfundsmæssige forudsætninger og kan indgå i individuel og kollektiv livsmestring, mv. I dag er den primære folkeoplysende målestok i al væsentlighed medlemstal, differentieret ift. alder, og det er også på baggrund af medlemstal, at foreningerne modtager støtte.

Elite- og breddefodbold organiseres efter vidt forskellige visioner og arbejder på vidt forskellige vilkår, og det vil være uproductivt at måle breddeindsatserne efter elitens stjernesystem.

Rasmus K. Storm fra Idrættens Analyseinstitut har vist, at der ikke er nogen umiddelbar sammenhæng mellem elitesportslig succes og breddetilslutning (Storm 2011)¹². Det er altså tilsyneladende noget andet, der skaber succesfulde breddeidrætsforeninger.

Muligheden for at anerkende og tilskynde stræben og engagement i foreningsfællesskabets- og idrættens udbredelse og rumlighed ville være hensigtsmæssig, hvis foreninger skal spille en bærende rolle i at hæve københavnere og særligt københavnere med støttebehovs aktivitetsniveau.

Men der findes ingen målestok, og der findes ingen måder at forholde sig til, om arbejdet er værdiskabende, hvilket igen gør det svært for foreningerne at dokumentere deres samfundsværdi, og der er ingen valoriserings- og incitamentssystemer, der vurderer, om en særlig indsats har en samfundsmæssig værdi og om den er værd at betale for. Dette betyder også, at de mere arbejdsintensive indsatser ofte må lukkes ned pga. problemer med at skaffe varige midler til at fortsætte indsatsen.

Børn og unge i København har meget ulige forudsætninger for at indgå på foreningsfodboldens præmisser, og derfor er der allerede stor ulighed, før man træder ind på banen (som store dele af kapitel fire viser). Dette er der ikke udviklet et sammenhængende sprog eller system for, og det er derfor svært at identificere forbedringer eller svækkelser af fx tilgængeliggørelse og børns deltagelsesmuligheder. Det betyder også, at det er svært for foreningerne at dygtiggøre sig målrettet i dette komplekse arbejde.

Bredde foreningsidræt bliver ofte forbundet rummelige fællesskaber, "med dem, der ikke ville have klaret sig uden" (citat fra DGI Storkøbenhavns Strategiseminar 21.1.23). Foreningsidrætten kan noget for særlige målgrupper, men den er ikke disponeret til til arbejde systematisk med det, som DBUs direktør udtrykker det:

»Jeg ved ikke, om det [DBUs samfundsengagement] er blevet mere eller mindre, men hastigheden, hvormed temaer kan trænge sig på, er anderledes i dag. Der er mange dagsordener, som trænger sig på hele tiden. Der er også mange, som med god grund vil gøre brug af fodbolden, fordi de anerkender, at det er en forandrende kraft i samfundet. [...]Det er helt naturligt, at mange henvender sig. Men det er vigtigt at sige, at vi først og fremmest er et fodboldforbund.«

Breddeidrætten forpligter sig ikke på at arbejde systematisk på at operationalisere de gode værdier og pejlemærker til konkrete målestokke, som foreningerne kan måle sig på, og som forvaltningen ville kunne bruge til at understøtte de foreninger, der laver det gode eller store arbejde. Dette betyder i praksis, at der ikke findes en infrastruktur eller disposition, som tilskynder foreningerne til at tage den besværlige men ambitiøse vej.

Ved stadig at udarbejde en defineret ramme og ambition med detaljerede parametre, vil forvaltninger og idrætsforbund kunne indgå i åben dialog med foreninger, stille krav og indgå i samarbejder ud fra nogle formelle kriterier, som gør, at forskellige foreninger kan specialisere sig til forskellige ting, uden urimelig forskelsbehandling.

Der skal skabes rammer, der sørger for bæredygtige betingelser for at satse på at tage lokalt ansvar og at opbygge en kapacitet, der gør dette ansvar muligt.

¹² <https://www.idrottsforum.org/articles/storm/storm111123.html>

Inspirationscase: DBUs stjernesystem

Elitefodboldklubber kan arbejde inden for DBUs stjernesystem, som stiller krav og giver adgang til udviklingsmuligheder. Klubberne rangeres med mellem nul og fem stjerner baseret på forskellige kriterier. Ud over kvantitative minimumskriterier og standarder vægtes klubbernes arbejde også kvalitativt ud fra følgende kriterier:

Hovedområder for Kvalitative Vurderinger	Vægtning i procent
Strategi (S)	10 %
Organisation, struktur & HR (O)	18 %
Holdudvikling (H)	18 %
Individuel udvikling & Uddannelse (I)	12 %
Talentidentifikation (T)	12 %
Faciliteter (F)	10 %
Produktivitet (P)	20 %

Under hver af disse kategorier er der grundige udspecificeringer, der forklarer, hvordan man kvalificerer sig på skalaen. Eksempel: Organisation, struktur & HR

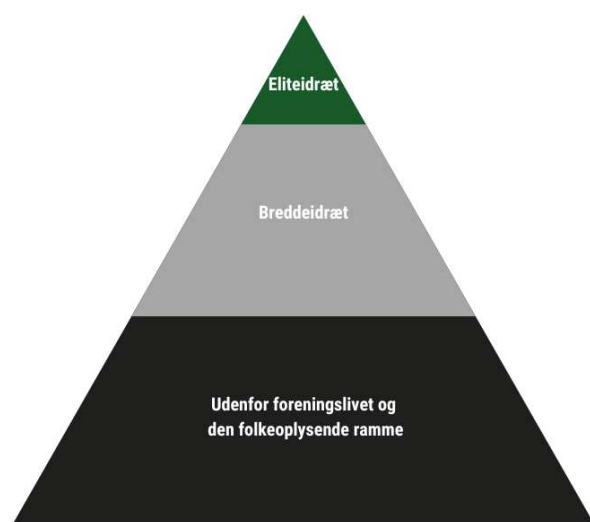
	Minimumskrav:
★	Klubben skal have en person, der er ansvarlig for klubbens administrative og økonomiske forhold vedr. klublicenssystemet.
★★	Klubben skal have en person, der er ansvarlig for klubbens talentudviklingsprogram jf. det af dette afsnits primære opgaver for talentchefen. Denne person skal være minimum halvtidsansat, medmindre klubben i stedet har en halvtidsansat Head of coaching (O.04).
★★★	Talentchefen skal minimum være halvtidsansat og denne kan være kombineret med Head of coaching-funktionen i en samlet fuldtidsstilling. Talentchefen må ikke have andre trænerfunktioner end Head of coaching.
★★★★	Talentchefen skal være fuldtidsansat og denne må ikke have nogle trænerfunktioner inkl. Head of coaching, men må bestride funktionerne Uddannelseskoordinator, HR-ansvarlig og Integritetsansvarlig inden for ansættelsen.
★★★★★	Talentchefen skal være fuldtidsansat, der ikke kan have andre funktioner (HR-ansvarlig undtaget).

(Kilde klublicensmanual ungdom 20/21)

Elitens stjernesystem opfylder flere af Ostroms designprincipper for bæredygtige fælleleder. Parametrene er målrettet mod at opdyrke en national talentmasse, og hvis nogle kriterier bliver kontraproduktive, vil de blive lavet om i overensstemmelse med målsætningen om at

skabe talenter. Men at producere talenter og at sørge for gode fællesskaber for de mange og for dem med støttebehov kræver forskellige foreningspraksisser.

Derfor ønsker Brobold at bidrage til udviklingen af en systematisk innovativ breddeforeningstilgang til byens betingelser, som også fokuserer på dem, der endnu ikke knytter sig til foreningslivet. I denne evaluering kalder jeg det for en Lokalsamfundsidræt. Altså en foreningsidræt, der bruger og lader sig bruge af sit lokalsamfund, og som aktivt engagerer sig i samspil omkring nogle af lokalsamfundets udfordringer, og som også arbejder for at skabe gode bevægelses- og fællesskabsrammer for dem, der falder uden for den traditionelle folkeoplysende ramme, hvor der er fokus på dem, der kan og vil indgå i de etablerede, forpligtende fællesskaber¹³.

Broboldforeningerne har potentiale til at løfte et større lokalt og velfærdsmæssigt ansvar end hvad der normalt forventes af foreninger - og Broboldforeningen vil gerne understøtte denne tendens generelt - men der er ingen infrastruktur, der understøtter varige, lange seje træk, som forankres og knytter foreningslivet tættere på det komplicerede og besværlige hverdags- og institutionsliv omkring børn og unge med støttebehov. Hvor puljemidler ofte uddeles ud fra et armlængdeprincip, ønsker Brobold at kvalificere sig til at indgå i varige samarbejder, hvor foreningerne kan føle indflydelse og ejerskab til indsatserne, og kan løse opgaverne skulder ved skulder og i samspil med forvaltning, lokale sociale indsatser og civilsamfundet. Brobold har ambition om at gøre inklusion af børn og unge med støttebehov i foreningslivet til en holdsport, men det kræver fælles forståelse af hvilke faktorer, der er afgørende for succes.

En af de store motivationer bag Brobolds organisatoriske form, ud over den praktiske og interne kapacitetsopbygning, har været at foreningerne i forskellige sammenhænge oplevede at blive betragtet som om de gik enegang, og at der derfor ikke var et grundlag for at ændre på de generelle rammer. Ved at gå sammen har håbet været at kunne blive betragtet som

¹³ <https://ffd.dk/folkeoplysning/om-folkeoplysning>

noget mere almengyldigt, og derfor også relevant ift. generel udvikling af samarbejder med idrætsforeninger.

Dette har dog også været en af Brobolds store udfordringer, for Broboldforeningens projekt er meget ambitiøst, men kan udvikles i flere forskellige retninger. I broboldsammenhænge har en af de største udfordringer ift. til at vurdere om en indsats er potentielt bæredygtig et spørgsmål om, om det kan udløse midler, hvis en forening har igangsat et meningsfuldt initiativ, som tiltrækker nye, særligt krævende målgrupper eller åbne formater. Mange møder i Brobold-regi har derfor kredset om, hvad Broboldarbejdet er værd, hvor midlerne til de gode indsatser skal komme fra, eller hvordan gode indsatser kan finde en kludetæppefinansiering, hvilket har gjort det sværere at skabe en engagerende udviklingsretning.

En væsentlig del af Brobolds arbejde har handlet om, at udvikle en bæredygtig foreningstilgang. Det vil sige, at alle indsatser og greb hos de enkelte foreninger er blevet vurderet på om de er værd at videreføre. I Brobold har der været bevidsthed om, at Brobold er et udviklingsprojekt, som skal metodeudvikle og dokumentere. Derfor har ambitionsniveauet ikke kun været at nå sine måltal, men at udvikle løsninger, som kan bidrage til det eksisterende system og de eksisterende støtteforhold. Det har været italesat i Brobold, at der fulgte forholdsvist mange midler med pr. medlem, hvilket betød, at de skulle forvaltes på en sådan måde, at der opstod noget nyt, som ville have relevans, hvis projektet afsluttes. Brobold har haft en forestilling om, at for at en indsats skal have en chance for at kunne støttes mere end traditionelle folkeoplysende foreningstilbud, skal den levere på nogle særlige udvidede parametre.

Projektledelsen i Brobold har derfor også brugt en stor andel af sine kræfter på at indgå i dialog med projektets mange forvaltningsmæssige, politiske og almene aktører, for at afsøge, hvor der kunne være åbninger for, at Brobold og lokalsamfundsfodbold kunne få lov at spille en rolle, flere end dem der i dag selv kan og vil.

Brobold har derfor skullet opbygge et stort systemkendskab og indgå i dialog med de eksisterende aktører, som rammesætter den opdelte virkelighed, Brobolds problem har kaldt på at forbinde. Her har Brobold skullet navigere i mange forskellige visioner, låste formålsbeskrivelser, folk med travlt med andre ting, magtbalancer, mv. Alt i alt har en stor del af Brobolds arbejde med at blive bæredygtig derfor måttet handle om at sikre sig, at Brobold ikke kom i karambolage med andre interesser og at øve sig på at give plads til flere interesser i Brobold, hvilket har betydet, at der ikke har været den forventede tid til at støtte op om og udfordre de enkelte foreningers drift, for at træne foreningerne i at løfte de nye lokale og sociale opgaver. Brobold har i højere grad end at handle om at udvikle nye løsninger, om at identificere klumpspil, forløse spændinger i og imellem eksisterende løsninger, og på den måde se, om der kunne udvikles alternative tilgange, der tager højde for og skabe samspil flere forskellige aspekter.

Brobold har arbejdet med Lokalsamfundsidræt som et *præfigurativt*¹⁴ projekt altså at vise, hvordan Lokalsamfundsidræt kan komme til at se ud, og at være en model for det. Brobold

---

¹⁴ præfigurativt betyder at repræsentere førend. Altså at være en model for noget, som endnu ikke findes. Antropologen David Graeber har beskrevet præfiguration som arbejdet med at få ens midler til at blive så tæt på identiske med ens mål, og at arbejde for sociale relationer og beslutningstagningsprocesser, der minder om dem, man ønsker i fremtiden (Graeber 2014, 85).

har forsøgt at understøtte det, som sociale bevægelser igennem tiden har kaldt: "to build a new society in the shell of the old", altså at vise, hvordan Lokalsamfundsidræt kan tage form i breddeidrættens rammer. På den måde kan man sige, at Broboldprojektet har forsøgt at agere den støtteramme, hvorigennem foreningerne vil have forudsætninger for at udvikle og drive lokalsamfundsfodbold. Disse forudsætninger er ikke til stede uden for Brobold, hvor fraværet af en defineret ramme for socialt engageret foreningsaktivitet gør det svært at gøre en kontinuerlig, ekstra indsats. Det betyder også, at Brobold fremover kan bruges som et privilegeret sted at prøve nye indsatser af. Gennem Brobold vil det være muligt at eksperimentere med, hvad der skal til, for at idrætsforeninger kan indgå i konstruktivt samspil med lokalsamfundsaktører og dermed understøtte en lokalsamfundsidræt.

Anbefaling:

Brobold kan bruges som et laboratorium for Lokalsamfundsidræt, hvor Brobold både kan være samlingssted for relevante parter, som fx politikere, kommunale forvaltninger, almene boligaktører, idrætsforbund, filantropiske aktører, mv. til en udvikling af en systematisk taksonomi for lokalsamfundsidræt, som alle fx københavnske foreninger kan indgå i, hvor Brobold kan fungerer som sparringspartner og kvalificerende aktør, og som brobygger mellem den generelle værdibaserede ambition og foreningernes konkrete betingelser og indsatser.

Konkrete forslag til taksonomi-elementer: I Københavns Kommune er tilskuddet differentieret ud fra kategorierne børn, unge, voksne og folk med funktionsnedsættelser, men mange idrætssociale indsatser er målrettet mod børn og unge fra udsatte boligområder. Hvorfor ikke indføre et øget tilskud til børn fra udsatte byområder, som foreningerne ved, statistisk set, giver større udfordringer og har større støttebehov? Man kunne også udvikle et tilskud svarende til, hvor mange forskellige faciliteter, man tilbyder idræt på, fordi man på den måde bidrager til at øge idrætsudbuddet i forskellige områder i overensstemmelse med viden om mobilitet og nærhed og derved sørger for at flere københavnere har idræt tæt på.

Der kunne også laves ordninger, hvor eksempelvis 20 % af pladserne på et hold blev reserveret til børn, der er i kontakt med systemet - fritidsguider, fritidsliv med mentor, skolepsykologer, sundhedsplejersker, osv. På den måde kunne man sikre, at de børn med utilstrækkelig forældre støtte i fritidslivet, og som har mindst modstandskraft over for komplikationer, bliver tilbudt et tilbud hurtigt, og at støtteordningerne vil få størst mulig virkning.

Der kunne udvikles særlige støtteordninger til aktører, som har faste samarbejder mellem fx en fritidsordning og en fodboldklub eller motivere til fælles ansættelser. Det er også oplagt at etablere et støttesystem, der kan bidrage til, at foreninger kan organisere faste, åbne aktiviteter.

Der kunne udvikles Børne- og ungdomspartnerskaber omkring at understøtte samspil og glidende overgange mellem kommunale institutioner og civile aktører, eller socialforvaltningspartnerskaber, hvor socialpædagogisk kompetence indgår i foreningstræningen, der kunne være teknik og miljø-partnerskaber, hvor foreninger faciliterer åbne forløb i offentlige rum, bemandede idrætsfaciliteter eller hvor foreninger drifter minibaner. Der kunne også udvikles partnerskaber med teknik- og miljøforvaltningen om bemandede idrætsfaciliteter, hvor foreninger faciliterer åben idrætsleg og -træning for alle, fx i byens parker eller på bemandede legepladser.

4.2.4 Infrastruktur for samspil omkring lokalsamfundsorienteret idrætsudvikling

Brobold fremskriver et foreningsperspektiv, der ser på, hvilke betingelser, der skal være til stede for, at folkeoplysende foreninger (med udgangspunkt i de tre deltagende foreninger) kan løfte de velfærdsmæssige og idrætssociale opgaver, politikerne ønsker, indenfor de rammer, forvaltningen udstikker, så borgerne deltager. Brobold synliggør betingelserne for de politiske målsætninger.

Brobold vil facilitere det samspil, der skal til, for at flest mulige børn og unge deltager i de aktiviteter, de folkeoplysende foreninger udfører, og understøtte en fælles og sammentænkt infrastruktur for idrætsudvikling i samarbejde mellem forvaltninger og foreninger. Her er behov for et øget samspil mellem forskellige aktørgrupper, og at tilgangen nogle gange flytter sig fra armslængde til skulder-ved-skulder. Et varigt og inkluderende idrætsforeningsliv er en fælles ressource, som stiller krav til både politikere, forvaltninger, foreninger og deltagere. På baggrund af praksiserfaringer og med det systematiske, vidensbaserede arbejde som baggrund, kan Brobold identificere, hvor der opstår huller i fritidslivets infrastruktur, hvor børn med støttebehov falder igennem.

For at kunne skabe et stærkt lokalsamfundsforankret og -udviklende idrætsliv, som kan øge kapaciteten og bredden i foreningslivet skal opdelingen mellem samspillet mellem folkeoplysning, idrætsudvikling og facilitetsudvikling omtænkes. Brobold beskæftiger sig med folkeoplysning, fordi Brobold arbejder på at styrke foreningslivets rummelighed og evner til at arbejde i byen og på byens præmisser, og dermed tilgængeliggøre idrætten til flere borgers hverdag og ressourcer.

Brobold beskæftiger sig med byrumsudvikling, fordi Brobold arbejder med, hvordan nye facilitetstyper kan understøtte mere urbane foreningstilbud og dermed åbne op for arealoptimering, som sikrer mere idrætsaktivitet inden for byens ramme, og som samtidig muliggør mere idræt i udsatte byområder.

Brobold arbejder med idrætsudvikling, fordi det kræver noget særligt af folkeoplysende foreningerne at løfte komplicerede idrætssociale opgaver. Derfor arbejder Brobold med at kapacitetsopbygge foreningerne til at indgå i forpligtende partnerskaber med lokale, sociale aktører, Brobold videndeler ift. at optimere anvendelsen af ukurante arealer og udvikling af aktiviteter til ukurante brugergrupper. Broboldprojektet dokumenterer, hvor betingelserne for foreningernes arbejde gør det svært at sikre udførelsen af politikernes vision på en tilfredsstillende og bæredygtig måde. Brobold vil sikre regelmæssig dialog og videndeling mellem forvaltninger og flere lokale foreninger og institutioner.

Det kan være gennem samarbejder med almene boligforeninger, børneinstitutioner, bemandede legepladser, boligsociale helhedsplaner, socialforvaltningsaktører, mv.

4.2.5 Brobold som et sted for brobygning

Brobold har ambition at agere et forum, der kan følge komplekse sager og bygge bro mellem forvaltninger, institutioner, forskere, foreninger og almene aktører. Brobolds dedikerede forpligtelse på at udvikle en bæredygtig tilgang til lokalsamfundsfodbold, der giver plads til, at børn og unge (og andre personer med støttebehov) med flere forskellige forudsætninger er foreningsaktive på flere forskellige slags faciliteter på byens betingelser i samspil med flere forskellige lokalsamfundsaktører i tilpassede støttesystemer med forankring på tværs af forvaltninger. Dette fokus forbinder Brobold til et praktisk problem, som går på tværs af institutionelle skel. Brobolds konstruktion kan fungere som et civilsamfunds-offentligt-samspilsforum, der gør det muligt at samle tråde, etablere genveje og kommunikere på tværs af institutionelle grænsedragninger. Brobold kan vise, hvordan nogle betingelser i praksis besværliggør udførelsen af politiske visioner, og Brobold kan som forum understøtte dialogiske processer, hvor fx en skolefritidsordnings bekymringer, målsætninger og ressourcer tænkes ind i en lokal facilitet og det lokale foreningsarbejde i området. Brobold har potentiale til at facilitere et forum, som fastholder et overblik over de tværinstitutionelle rammer, og kan eksperimentere og erfaringsindsamle ift. nye, fælles måder at strukturere samspil på tværs af aktører. Et sådant sted kan forbinde aktører, som ikke tidligere har haft forpligtende samarbejder, og Brobold kan arbejde politisk og strukturelt på at styrke mulighederne for sådanne samarbejder.

Brobold har udviklingsevnen til at kunne agere brohoved og koordinere viden og dialog på tværs af idrættens organisationer, de almene boligforeninger, lokale institutioner og bydækkende forvaltninger. Brobold har potentiale til at understøtte den funktion, der i organisationsstudier kaldes "Boundary spanning", som handler om at få information til at bevæge sig hen over grænsedragning.

Konklusion

Der tegner sig en overset indlejret sammenhæng mellem byens faciliteter, samspillet mellem lokalsamfundets aktører og foreningernes rummelighed. Denne sammenhæng kan blive usynlig, når aktører med forskellige perspektiver anskuer den fra deres respektive placering i forskellige institutioner med forskellige problemforståelser, opgaver og indsatser. Lokalsamfundsfodbolden handler om at tydeliggøre denne interne sammenhæng og begynde at arbejde med samspillet på tværs, at skabe det rigtige sted på det rigtige tidspunkt og i sidste ende håbe på et socialt og politisk skæbnefællesskab omkring lokalsamfundets fritidsliv.

Bymæssige faciliteter

Brobolds tilgang til bymæssige faciliteter åbner op for en ny spilleplade ift. at aktivere byens rum og byens borgere. Brobold skitserer en af de mest ambitiøse og potentielt mest virkningsfulde nytænkninger i Københavns foreningsidræt, som både åbner op for at øge den generelle kapacitet for børnefodbold markant og samtidig tegner potentialerne for en øget tilgængeliggørelse af foreningsidrætten for børn og unge med støttebehov, som traditionelt ender med at stå uden for de organiserede fællesskaber. Ved at udbyde foreningsliv distribueret rundt i bydelene, kan Brobold være med til at begrænse effekten af manglende mobilitet, som skævvridende og ekskluderende faktor for deltagelse.

Brobold fremskriver nogle generelle udfordringer ift. at kunne udvikle en lokalsamfundsfodbold, som benytter små, alternative faciliteter, til alternative målgrupper inden for den almindelige folkeoplysende ramme. Brobold forholder sig i den sammenhæng også til byens "software" - den bløde, organisatoriske infrastruktur.

Aktørmæssigt samspil

Gennem Brobold er det blevet tydeligt, hvor mange aktører, der på forskellige måder arbejder på at sørge for fritidsliv og fællesskab for børn med støttebehov. Der er særlige foretagender, som målrettet arbejder på at guide børn hen i foreningslivet, og der er andre som har stor kontakt med børnene i hverdagslivet, som har en ad hoc tilgang til brobygning. Ofte får de målrettede guides ikke understøttet foreningerne i at tage imod børnene, og institutionerne med kontakten lykkes sjældent med at guide i stort eller systematisk omfang. Der prioriteres altså ikke kræfter på at koordinere indsatserne eller på at skabe meningsfuld dialog på tværs af aktører.

Noget lignende gør sig gældende forvaltningsområdet, hvor Brobold har mødt stor institutionel træghed, og at fordi Brobold arbejder på tværs af sektorskel og etablerede strukturer, bliver hvert nyt forsøg betragtet som besværligt og i udgangspunktet imod procedure. På grund af den hierarkiske og vandrørsorganiserede opdeling i resortområder, som forvaltningerne arbejder med, vil forvaltere på lave niveauer ikke have kompetencen til lave løsninger på tværs. Derfor har Brobold fremkaldt sager, som aktører på tværs har kunnet se var en god løsning, men som går i stå i de institutionelle pipelines. Dette har også været tydeligt i samarbejdet med den almene boligsektor. Brobold har altså ofte kunnet udvikle gode, praktiske løsninger, men ofte har en stor del af arbejdet handlet om at få indsatserne godkendt igennem systemet.

Det har også vist sig at være en særligt krævende disciplin at skabe frivillige, forpligtende partnerskaber med offentlige aktører som institutioner og bemandede legepladser. Det er uforholdsvist arbejdskrævende, fordi aktørerne i udgangspunktet mener, at de selv har gang i nogle gode indsatser, som gerne skal videreføres. Der opleves ikke et forpligtende skæbnefællesskab, og de fleste institutioner er gearede til at fokusere på deres interne anliggender.

Det er arbejdskrævende at arbejde på tværs, særligt når der ikke findes formater for det. Ved at opbygge støttesystemer og incitamentstrukturer og nye forbindelser, som fx fællesstillinger kan store dele af den interinstitutionelle træghed overkommes.

Personer med støttebehovs deltagelse i frivillige fællesskaber bør defineres som et fælles ansvar, og der bør opbygges institutionelle rammer, der understøtter at aktørerne i fællesskab arbejder imod at løfte det. Her kan Ostroms designprincipper for fælleder være gode pejlemærker.

Den rummelige forening

Foreninger, der mestrer samspillet med hverdagslivet og lokalsamfundet, er rummelige foreninger, men for at opnå den kapacitet, er det nødvendigt at have et godt samspil med de omkringliggende betingelser, byens rum, andre aktører og systemer.

Brobold kan artikulere kompleksiteten, de mange forudsætninger og vise den snørklede vej til en foreningstilknytning. Der er ingen nem løsning, og Brobold arbejder med at

systematisere og oversættelsesprocessen, som starter længe før børn melder sig ind og som slutter længe efter barnets første tre træninger, så det bliver et samarbejde med andre aktører omkring god foreningsbrobygning.

Brobold arbejder på at udvikle en struktureret taksonomi for lokalsamfundsfodbold, som både broboldforeninger og alle andre aktører kan arbejde indenfor og dygtiggøre sig indenfor. Broboldprojektet har til formål at understøtte, at foreningerne opbygger kapacitet til at udvikle sig i overensstemmelse med en sådan taksonomi. Denne taksonomi vil også kunne bruges af forvaltningen til at sikre sig, at foreninger er kvalificerede til at indgå i forpligtende partnerskaber om at løfte velfærdsopgaver, som både vil kunne bidrage positivt til velfærden og vil kunne give foreningerne endnu bedre incitamerter og mere bæredygtige forudsætninger for at spille en endnu mere central rolle i deres lokalsamfund.

Tilgængeliggørelse af foreningsidræt

Kapitel 5 Videnskabeligt modelarbejde omkring deltagelsens samspil og støttebetingelsers økologi

At fremskrive en fælles sag

Kapitel 4 fokuserer på samspil mellem lokalsamfundets faktorer. Her i kapitel 5 fokuseres på, hvilket støttesystem, der skal til for, at personer med støttebehov kan knytte sig til foreningslivet. Som konklusionen af kapitel 4 viser, er der et behov for at opbygge fælles forståelser af det, som Brobold viser er et sammenhængende, komplekst problemmatrix. Forskellige grænsedragninger har etableret overskuelige, mindre problemer, men ansvaret for de komplekse sammenhænge falder ned mellem stolene, fordi ingen enkelt aktør kan løse problemet, og derfor har ingen ansvaret. Filosofen Donna Haraway taler om "response-ability", hvilket på dansk oversættes til *respons-habilitet*, at være i stand til at svare (Haraway 2021, 69). Ingen enkeltstående aktør har evnen til at svare tilfredsstillende på problemerne omkring lokalsamfundsfodbolden. Denne erkendelse er gennemgående i Brobold, og derfor er en af kæphestene i Brobold, at Brobold ikke må fremstilles som en let løsning på problemet. Brobold er et forum, der kan bruges til at synliggøre problemet og en platform, der kan bruges til at udbrede en problemforståelse, så det kan blive fleres problem, og en organisering, der kan bruges til at prøve forskellige tilgange af. I dette kapitel kortlægger jeg, gennem forskellige modelskitser, hvordan problemet kan tage sig ud fra flere forskellige perspektiver, og jeg håber, at modellerne kan bruges konstruktivt til at opdyrke en kapacitet og et samspil, der kan tilgængeliggøre foreningsidrætten i lokalsamfundene. Disse forskellige modeller er forsøg på at synliggøre nogle sammenhænge på kryds og tværs, og mit håb er, at de kan sætte gang i et samspil og aktørkreds, der på sigt kan nærme sig en *respons-habilitet* ift. lokalsamfundsfodboldens betingelser.

5.0 Mangelfuld fælles forståelse af og samspil om grupper med støttebehovs tilknytning til foreningsliv

Foreningsidræt har meget veldokumenterede effekter som indsats for borgere med støttebehov, men der løftes for få idrætssociale opgaver hos foreningerne, og de gode initiativer og indsatser mister nogle gange momentum i mødet med hverdagspraksis (HENVIS). Idrætsforeninger har tendens til at fokusere for snævert på, hvad der foregår på banen, men en central del af deltagelse i foreningslivet handler om overskud og støtte i hverdagslivet omkring deltagelsen. Der er i stigende grad opstået en professionel idrætssocial sektor (Game, Idrætsprojektet, PLAY, etc.), som i afgrænsede projekter arbejder med dem, der ikke kommer med i foreningslivet. Men en del af grundene til, at foreningerne ikke giver plads til borgere med støttebehov, er infrastrukturelle og handler om forskellige perspektiver på en sammenhængende kompleksitet. Brobold arbejder på at skabe varige samspil mellem eksisterende aktører og omgivelser. Brobold vil klæde foreninger og samarbejdspartnere på til at navigere i den kompleksitet, som omgiver grupper med støttebehovs deltagelse i foreningslivet og lære foreningerne at bruge og lade sig bruge af det omkringliggende institutionsliv, mv. Fokus skal flyttes fra at sikre foreningslivets uafhængighed til at fokusere på og tage hånd om brugernes afhængighed af omgivelserne. Som Tove Ditlevsen udtrykker det: "Det er aldrig helt nemt at være barn, for at være barn er

at være afhængig" (Ditlevsen¹⁵). Denne erkendelse er essentiel, og Brobold vil gerne skabe et overblik over, hvordan denne afhængighed og deraf følgende støttebehov udfolder sig. En central del af Broboldarbejdet har derfor været at udvikle modeller, som ekspliciterer de mange forudsætninger, der skal til, for at et barn får et varigt forhold til et foreningsfællesskab. Modellerne udvikles i samarbejde med idrætsvidenskabelige samarbejdspartnere og lokalsamfundsaktører.

Hvor en del aktører ser fodbold som et spil med en afgrænset og overskuelig, formel ramme og som et konkret middel til at opnå sociale eller sundhedsmæssige løft, så ser Brobold på fodbolden som et komplekst økosystem, hvor lokalsamfundet og byen også er centrale betingelser, og hvor der er mange forskellige sammenhænge og betingelser, som ligger før, under og efter spillet. For at kunne nytænke organiseringen, er det nødvendigt, at Brobold systematisk fremdrager de eksisterende sammenhænge; både dem, der bidrager med stort engagement, og dem, der tilsyneladende ikke bidrager konstruktivt.

For Brobold har det været vigtigt at skabe et kvalificeret handlegrundlag ved at forbinde konkret historisk og social viden om lokalsamfund med en forskningsbaseret idrætsviden, der er relativt generel konsensus omkring. Brobold har fra starten haft som ambition at udvikle modeller for inklusion af børn og unge med støttebehov, og derfor har evalueringen af Broboldarbejdet igennem hele forløbet haft en fremtrædende rolle og sammenhængen til ph.d.projektet har været central. For Brobold er det vigtigt, at der er synergi mellem rammer og indsatser, og derfor har det været vigtigt at tage forskningsbaseret viden og oversætte det til en form for viden, som i videst muligt omfang kan konverteres til praktisk viden og knowhow.

I mine undersøgelser af betingelserne for tilgængeliggørelse af foreningsidrætten og børns støttebehov, har jeg gentagne gange savnet nogle værktøjer, som kan gøre den tilsyneladende uendelige kompleksitet mere tilgængelig og brugbar. Jeg er ikke selv helt tilfreds med den tilbageværende kompleksitet, men de har trods alt vist sig anvendelige i forskellige sammenhænge, og der er stor interesse fra forskellige aktører i disse modeller, der netop giver sig i kast med at kortlægge disse komplekse forhold.

Modellerne skal ikke læses som løsninger eller manualer - de skal ikke gøre tingene mere simple, men formålet er, at de skal være gode at tænke med, og skal kunne bruges til understøtte en forståelse, der kan tage højde for den store kompleksitet.

Modellerne har til formål at kortlægge, tydeliggøre og forbinde den individuelle, lokale og strukturelle kompleksitet, som tilknytning til foreningslivet også udspiller sig indenfor. Modellerne skal synliggøre, hvor mange aktører, der kan have en finger med i spillet og samtidig også tydeliggøre, at aktørerne er afhængige af hinandens indsatser, og hvordan de er henvist til hinanden for at kunne løse problemer.

Deltagelsens støttesystem er et overordnet værktøj, som er baseret på state-of-the-art idrætsvidenskabelige konsensus om, hvilke faktorer i omverdenen, der betyder noget for personer med støttebehovs deltagelse i aktiviteter. Den kortlægger de mangfoldige forudsætninger for børns og unges idrætsdeltagelse i fire forskellige sfærer: 1) baggrund og personlige ressourcer, 2) hverdagsliv, nabolag og institutioner, 3) institutionelt forenings- og fritidsliv og 4) forvaltnings- og bymæssige forhold. Her kortlægges, hvilke betingelser på

---

¹⁵ (Tove Ditlevsen i Genstart 13/12/21)

tværs af de forskellige sfærer som (u)muliggør deltagelse i et foreningsfællesskab. Denne model kan bruges til at vise, hvor mange forskellige rammer på forskellige niveauer, der er afgørende for, om børn trives i fritidsliv, og her ses vigtigheden af de forskellige aktørers indsatser og tværgående samarbejde. Modellen kan bruges fx i kortlægningen og vurderingen af nye områder, men også til at anskueliggøre, hvor der er behov for ekstra støtte i et område, hvor foreningsidrætten står svagt. Deltagelsens støttesystem kan altså bruges til at understøtte strategisk planlægning, som kan understøtte et godt samspil mellem familieinvolvering, lokalsamfundsudvikling, foreningsrammer og politiske rammer.

Foreningsrejsen handler derimod mere om det enkelte barns tilknytningsforløb og zoomer ind på det enkelte barns rejse fra kendskab til aktiviteten mod tilknytning i foreningslivet¹⁶. Her åbnes op for den *black box*, som foreningsdeltagelse kan være, og denne rejse brydes ned i forskellige skridt og her identificeres, hvor børn er afhængige af voksenstøtte. Denne model kan bruges til at give forskellige aktører en klar forståelse af, hvordan de bedst understøtter og koordinerer konkrete børns vej ind i foreningslivet. Praktikere kan bruge foreningsrejsen til at have en dialog om, hvor det særligt er og på hvilke tidspunkter, der er brug for støtte, og modellen kan bruges til at koordinere og sikre et godt samspil mellem aktører. Foreningsrejsen beskæftiger sig med den del af tilknytningen, som hører til i hverdagslivet og civilsamfundet, og det er i dette samspil at Kultur- og Fritidsforvaltningens indsatser primært indgår.

Sideløbende med Foreningsrejsen har nogle børn med særlige støttebehov en rejse gennem det sociale system, som skal understøtte Foreningsrejsen. Systemrejsen viser, hvordan børn med særlige støttebehov tilbydes foreningsidræt igennem det sociale system. Den viser, hvor mange forskellige led og institutioner, som arbejder med armslængde til hinanden, et barn skal igennem, før det bliver visiteret til foreningsidræt. Systemrejsen dokumenterer samspillet og trægheden mellem de forvaltningsmæssige praksisser og det organiserede foreningsliv. Her bliver det tydeligt, at særlige aktører, som tager højde for samspillet helhed kan gøre rejsen meget kortere og tryggere - eksempelvis medarbejdere i boligsociale helhedsplaner eller specialiserede foreningsbrobyggere, som hos Nørrebro United.

Modellerne er ved midtvejsevalueringen ufærdige. De er stadig under kvalificering, og de præsenteres derfor som works-in-progress. Først er state-of-the-art udvundet fra eksisterende litteratur. Denne er siden præsenteret for en forskerfølgegruppe, der arbejder med konsensusviden omkring inkluderende foreningsliv og børn- og unge i udsatte positioner. På baggrund af arbejdet udvikles en socio-økologisk konsensusmodel i dialog med **idrætsforskere xxx** omkring, hvilke støttefaktorer, som har påvirkning på børn og unges idrætsdeltagelse. Gennem praktikerkvalificering omsættes den model til den mere håndgribelige Foreningsrejsen, der med baggrund i Brugerrejse-tilgangen udvikler og artikulerer vejen fra at stå uden for foreningslivet og hvilke tilknytningsbarrierer, der kan opstå.

---

¹⁶ Deltagelsens støttesystem og Foreningsrejsen forholder sig nogenlunde til hinanden som et kort forholder sig til en rute - territoriet og rejsen gennem det. Deltagelsens støttesystem model kan bruges til at danne sig strategisk overblik over et område, mens Foreningsrejsen har en større taktisk og koordinerende anvendelse (de Certeau 1986).

5.1 State of the art - En fælles forståelsesramme

For at skabe grundlag for en fælles forståelsesramme, som stemmer overens med idrætsforskningen tog jeg kontakt til adjunkt ved Institut Folkesundhed på Aarhus Universitet Knud Ryom. Med sparring fra Knud igangsattes som en del af evalueringen og ph.d.-projektet en proces, hvor den forskningsmæssige konsensus skulle afsøges. I første omgang har Brobold sammen med Knud og studentermedhjælper Iben Heuck fra Institut for Folkesundhed ved Aarhus Universitet samlet 23 state of the art-rapporter og evalueringer omkring idræts- og fritidsliv blandt børn og unge med udsat, minoriseret eller marginaliseret baggrund. Jeg identificerede overlap, mønstre og samlede i første omgang konklusionerne til en state-of-the-art på ti sider i dialog med Ryom og Heuck og fik kogt det yderligere ned til følgende 10 statements¹⁷:

Barrierer

•Udsatte er mindre aktive i fritidslivet – både organiseret og uorganiseret. Økonomi, kulturel baggrund, utrygge kvarterer, huslige/familiære pligter og forældreopbakning er centrale faktorer for deltagelse eller udeblivelse.

•Børn og unge med minoritetsbaggrund har ringere social trivsel. Oplever sociale mangler i kontekster, hvor de føler sig minoriserede. Oplevelse af at høre til styrker trivsel, andengørelse svækker trivsel. Voksne spiller rolle som rammesættere.

•Foreningslivet tilpasser sjældent praksis til minoriteter. Frivillighed er svært begribeligt for minoriteter. Uudtalte sociale kodekser. Fremmedgørelse er en stor barriere. Dårligt kendskab til minoriteters liv - definerer minoriteter som nogen, der mangler noget.

•Bureaukrati og løs projekt-tilgang besværliggør opbygning af stærke strategiske institutioner. Idræt falder på tværs af forvaltninger, og nedprioriteres i byplanlægningen, i skoler og der laves for få indsatser for folk med særlige behov.

Potentialer

•Socialt udsatte skal tilbydes idræt, hvor de føler sig på hjemmebane. I lokalområdet og tæt på hverdagsrammer, med familie og venner – fokus på hele familien. Voksenstøtte betyder meget – vigtig sociale arena for udvikling og selvværd.

•Åbne og tilgængelige rammer virker. Hjemlighed, anerkendelse, støtte og tilhør giver gåpåmod. Spænding, dygtiggørelse, tryghed og socialt fællesskab giver følelse af empowerment.

•Veltilrettelagte og fleksible idrætstilbud målrettet udsattes livsvilkår og behov modtages positivt i udsatte grupper. Giver indflydelse og ejerskab – opretholdes af stærke relationer og sociale kompetencer

---

¹⁷ indsæt litteraturlisten

•Fritiden muliggør forhandling af identitet, nye venner, at blive dygtigere og at føle sig ansvarlig for eget liv.

•Frivilligt arbejde har stor integrationsmæssig betydning, også minoritetsforeninger danner ift. det danske samfund og samfundsforståelse. Kontinuerlig kontakt giver varigt engagement.

•Foreningslivets værdier om dialog, gensidighed, forpligtelse og engagement på et demokratisk, frivilligt grundlag kan være en stærk platform for møder mellem majoritets- og minoritetsdanskere, skabe stærke netværk og styrke integration

Der er altså mange barrierer, som gør, at marginaliserede har et støttebehov i forhold til det traditionelle foreningsliv: Udsatte er altså mindre aktive pga. forskellige begrænsninger i hverdagslivet. At opleve sig selv som andengjort svækker trivslen, det er voksnes ansvar at sikre gode rammer. Foreningslivet har tendens til at fremmedgøre minoriteter, kende dem dårligt, definere minoriteter negativt og at være dårlig til at eksplicite de udtalte normer og er dårlig til at imødekomme forskelle. Støtteinfrastrukturens besværlighed og midlertidighed gør det svært at skabe kapable institutioner. Sektoropdeling og relativ nedprioritering svækker idrætten i forhold til andre indsatser.

Der er til gengæld også store potentialer, hvis tilbuddet formår at tilgængeliggøre sig og være fleksibelt i forhold til målgruppen og sørger for, at de føler sig hjemme. Så kan tilbuddet åbne op for empowerment, relationer på tværs, identitetsforhandling og ansvarsfølelse for eget liv. Foreningslivet er derfor en velegnet arena for integration og for møder mellem majoriteter og minoriteter.

På baggrund af denne state of the art inviterede vi nogle af Danmarks fremmeste idrætssociale forskere til en DELPHI-proces, som handler om at få kortlagt, hvad der er konsensus om i forhold til børn og unges Deltagelsens støttesystem betingelser for at trives i idrætsfællesskaber. Forskerne identificerede ingen mangler og gjorde ingen indsigelser over for ovenstående state-of-the-art-fremlæggelse, som blev det fælles grundlag for konsensusprocessen.

DELPHI-Proces

DELPHI-workshoppen havde til ambition at lave en model baseret på videnskabelig konsensus, i samarbejde med ledende forskere inden for samfundsvidenskabelig idræts, udsathed og idrætsmiljøer, der i sidste ende kan repræsentere et fælles videnskabeligt understøttet ståsted. Mødet foregik i maj 2021. Der er masser af specialiseret viden, men ambitionen med DELPHI-processen var at finde frem til en uomgængelig, sammenhængende kerneforståelse, som ville kunne danne grundlag for en robust sammenhængende praksis.

Forskerne roste initiativet, og professor ved Aalborg Universitet, Sine Agergaard bakkede op om, at en af grundene til, at projekter "fiser ud i sandet, er at man ikke stiller sig på vidensgrundlaget". Agergaard efterspurgte mere systematik i at vidensbasere

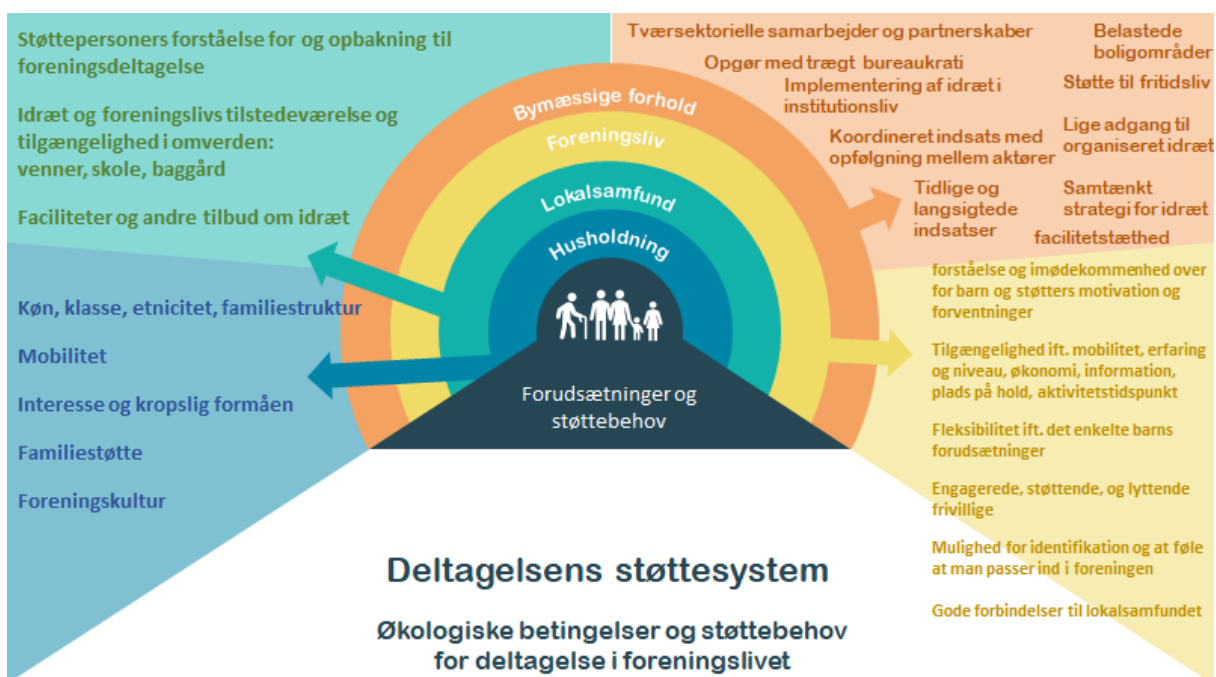
indsatser, men påpeger også, at det i sig selv ikke ændrer på vilkårene, som er politisk bestemte. Samtidig udtrykker forskerne over en bred kam skepsis over ønsket om at skabe én konsensus-videnskabelig model, der kan rumme og forklare alle faktorer ift. inklusion. Blandt forskerne var der betænkelighed ved ambitionen om at lave en absolut liste over objektive faktorer, som afgør foreningslivsdeltagelse, for social inklusion er et socialt relationelt fænomen. Men der var stor opbakning til modellen, som et ikke-normativt brugs-værktøj, som kan bruges til at synliggøre og opliste faktorer og steder, hvor man kan sætte ind på mikro, meso og makroniveau.

I workshoppen bakkede forskerne meget op omkring ambitionen om en systematisk men åben vidensindsamling, som tager højde for flere niveauer og forskellige slags viden. De savnede vidensbaserede indsatser, som forsøgte at anvende det "kæmpe arsenal af viden". Samtidig fokuserede de på, at social inklusion ikke er en instrumentel proces, men relationel - mellem dem, der ønskes inkluderet, og de institutioner, det ønskes det skal ske i.¹⁸ Der var fokus på kollektive forhold frem for individuelle, og forskerne fremhævede, at der, selvom man taler om idrætsforeningsliv, er mange forskellige forståelser af, hvad det er, og mange forskellige interesser i området. Trods besværet i at etablere en konsensus mellem humanistisk-samfundsvidenskabelige forskere, så "hylde" ambitionen om en model, der kan rumme kompleksiteten af Lektor Louise Kamuk Storm fra Syddansk Universitet. På baggrund af forskningsseminaret og opfølgende samtaler med nogle af forskerne har modellen taget form af nedenstående oplistning af faktorer. Mo dellen er endnu ikke verificeret af forskerne.

5.2 Deltagelsens støttesystem

I Broboldsamarbejdet er det centralt at fremskrive en robust forståelse for den hverdagslige og bymæssige situation, fritidslivet udspiller sig i. For at fritidslivet kan være et frirum til forhandling af identitet, mv, som det beskrives i state of the art, er der en masse faktorer som skal være til stede, for det første før, det bliver muligt at komme afsted, og for det andet for løbende at modtage den støtte, der gør, at du føler dig hjemme, og at tilbuddet gerne vil dig. Modellen Deltagelsens støttesystem bruges til at synliggøre sammenhængene på tværs af niveauer, og kan bruges til at vurdere sandsynligheden for, at en gruppe børn med støttebehov får gode oplevelser i foreningslivet, og også hvor dette kan understøttes og styrkes. Modellen viser kompleksiteten, men også oversete sammenhænge, som kan bruges til at mobilisere bedre støtte for børnene.

¹⁸ Den australske filosof og inklusionsteoretiker Sara Ahmed skriver: [...] an institution acquires the shape of those who have shaped it. An institution is easier to wear if you have the same shape as those who came before (Ahmed 2019 Uses of Use 165)

Vi havde et første-udkast struktureret over nedenstående Deltagelsens støttesystem model, hvor der sondres mellem betingelser knyttet til 1) Husholdning 2) lokalsamfund, 3) foreningsliv og 4) bymæssige forhold.

Som det kan ses i modellen, er der faktorer på flere forskellige niveauer, som samtidig påvirker børns muligheder og chancer for at indgå varigt i foreningslivet. Har familien ressourcer, er der mange søskende, har forældre forståelse for foreningskultur, er der faciliteter i nabolaget, går venner til foreningsliv, kender og støtter pædagoger og lærer op, er foreningslivet tæt på, let tilgængeligt og indstillet på at tage imod grupper med forskellige forudsætninger og hvilke systemiske rammer er der, der kan understøtte opdyrkningen disse kapaciteter og samspillet imellem dem. Disse faktorer varierer i forhold til de enkelte lag i "løget", altså fra barn til barn og familie til familie, fra nabolag til nabolag, institution til institution, fra forening til forening og fra forvaltning til forvaltning og byområde til byområde. Den kan tydeliggøre, hvordan spillepladen fx er forskellig eller ens på indre Nørrebro og ydre Østerbro, Indre By, Amager og Valby.

Modellen skal understøtte udviklingen af en fælles, men kontekstsensitiv, rammeforståelse og fælles sprog, der kan bruges til tværprofessionel dialog og koordinering af arbejdet med at involvere flere børn og unge i fritidslivet. Den viser, at idrætsdeltagelse skal understøttes på flere forskellige niveauer og påvirkes af samspillet mellem mange forskellige aktører, familie, venner, skole, institutionsliv, foreninger, forvaltninger mv. Hvis et barn har støttebehov, vil de være relevant at se på, hvilke af forudsætningerne, der er til stede i Deltagelsens støttesystem barnet, befinder sig i, og hvor støtten skal sættes ind.

Modellen er ikke tænkt som et praktisk dag-til-dag-arbejdsværktøj, men skal illustrere, hvor komplekse forholdene er omkring deltagelse i fritidslivet, og modellen kan være relevant ift. screening af nye områder, ift. fordele, ulemper, affordances og klare begrænsninger.

Modellen er et forsøg på at fremskrive et sprog og en grammatik for fritidslivsdeltagelse i byen, og modellen vil kunne bruges til at kortlægge oplagte steder at sætte ind - både geografisk og institutionelt og ift. foreninger.

5.3 Foreningsrejsen

Den næste model hedder Foreningsrejsen, og den handler om den konkrete "rejse", et barn skal på fra det først hører om fx fodbold til det er en fast og tilknyttet del af foreningslivet.

Foreningsrejsen handler om at forsøge at se en Deltagelsens støttesystem fra personen med støttebehovs perspektiv. Dette perspektiv er fremskrevet, fordi enhver persons tilknytningsproces til foreningslivet udfolder sig i denne persons hverdag. Foreningsrejsen er modelleret over brugerrejsemønstre, for at åbne op for den "black box", som foreningsdeltagelsesprocessen er og dermed anskueliggøre, hvor lange og forskellige processer, der ligger bag nogle af de medlemsstatistikker, som ligger til grund for idrætsindsatser.

Modellen tilbyder et konkret og praksisorienteret blik på de væsentligste skridt og stopklodser på personers rejse ind i foreningslivet. Rejsen har fokus på de spændingspunkter, hvor støtteafhængige personer bremses, falder igennem sprækkerne og må starte forfra. Modellen er udviklet for at synliggøre, at foreningsmedlemskab ikke blot er noget man har eller ikke har, men at det er en længere (for nogle kontinuerlig), og mere kompliceret kamp og navigationsproces, som påvirkes både positivt og negativt af udefrakommende faktorer. Modellen kan bruges til, at forældre, foreninger og professionelle aktører kan gå ind i processen med åbne øjne, følge med i og understøtte udviklingen.

Foreningsrejsen beskæftiger sig med samspillet mellem de tre inderste lag af Deltagelsens støttesystem model (familie, nabolag og foreningsliv). Hvor Deltagelsens

støttesystem model fremskriver komplekse strukturer omkring fritidslivsdeltagelse, skal Foreningsrejsen som model vise, hvordan det konkrete møde med foreningslivet forløber for det enkelte barn.

Rejsen brydes ned i nogle trædesten, som har en relativt generel karakter, og som for langt de fleste vil forløbe nogenlunde i den rækkefølge, som modellen illustrerer. Hvor hurtigt rejsen går, eller hvor langt på den det enkelte barn kommer er meget forskellig, og derfor vil rejsen også opleves meget forskelligt - ligesom en 5 kilometers løbetur for nogen er hverdagskost, mens det for andre kan virke helt uoverskueligt, selvom ruten er den samme. Dette vil blive illustreret i Astrid Bertelsens fire cases, som præsenteres om lidt.

Jeg har udviklet modellen på baggrund af feltarbejde og samtaler med praktikere i de tre foreninger og fået den yderligere kvalificeret i dialogworkshop med lokale praktikere på Indre Nørrebro. Modellen har til formål synliggøre kompleksiteten i at "begynde til fodbold" og at understøtte en kollektiv operationalisering og arbejdsdeling af støtte mellem lokale aktører ift. støtte af det enkelte barn. Hvor Deltagelsens støttesystem skitserer det helt store billede og fremskriver et sprog eller landkort, så er Foreningsrejsen tænkt som det den enkelte sætningskonstruktion eller den konkrete rute, hvor de Deltagelsens støttesystem faktorer betinger succesen.

Foreningsrejsen er blevet taget godt imod på mange forskellige områder og niveauer. Særligt fordi den lukker op for den black box, som foreningsdeltagelse er for mange. Den viser de små faktorer, som kan være afgørende for, at et forløb ikke lykkes, den tydeliggør det usynlige arbejde, der ligger bag hver foreningsdeltagelse, og den gør det lettere at tale på tværs mellem foreninger og forvaltninger. I dag er et af fritidslivets store udfordringer, at der ikke er enighed om rammeforståelsen, og at der ikke koordineres mellem de lokale aktører. Dette har ledt til, det jeg i kapitel 3 omtalte som aktørmæssigt klumpspil omkring børnene, hvor rigtig mange gerne vil facilitere konkret boldspil eller stå for indskrivningen i foreningen, men at børnene ofte falder igennem trinene på Foreningsrejsen, fordi få følger op eller understøtter børn med støttebehov i foreningslivet.

I en workshop med aktører fra Indre Nørrebro efterprøvedes modellen med en øvelse omkring Relationel koordinering. Workshopen viste, at mange af aktørerne understøtter de samme faser i Foreningsrejsen, og at andre faser ikke er omfattet af støtte. Mange aktører hjælper børn til aktiviteter, men der er ingen koordinering eller samlende infrastruktur omkring brobygning og fastholdelse blandt lokale aktører. Derfor kunne en interessant næste fase være at samle de lokale aktører omkring børn og unges fritidsliv og forsøge at koordinere og instituere en arbejdsdeling. Under hvert trin kan indføres en linje, hvor aktører kan aftale ansvarsfordelingen. Hvad står forældre for, hvad står skole/fritidsordning for, hvad står legeplads for, hvad står forening for, hvad står forvaltningsaktører for. Dette vil være

Siden er der blevet lavet grundigt etnografisk felt- og interviewarbejde af Astrid Bertelsen fra Nørrebro United og siden er der udviklet en analyse på baggrund af arbejdet. Analysen fremskriver en ikke-lineær kompleksitet i udsatte børn og unges rejse ind i foreningslivet og viser, hvor vigtigt det er, at de møder støtte, hvis det skal lykkes. Analysen stiller også spørgsmålstejn ved, om alle børn skal igennem hele Foreningsrejsen og ende som disciplinerede fodboldspillere, hvilket for flere børn ikke ses som et realistisk/ønsket

endemål. En lokalsamfundsfodbold skal kunne tilbyde fodbold til dem, der har brug for noget andet.

En central erfaring fra Astrid Bertelsen fra Nørrebro Uniteds caseinterviews er, at foreningsrejsen for alle børn går igennem ovenstående punkter, men at den mængde arbejde, der skal til for at gennemføre den, er radikalt forskellig, og at mangelfuld støtte sætter børn i en prekær situation, hvor nogle selv efter fem år kæmper for at deltage med hjælp fra holdkammerater, og for andre er det ikke en realistisk mulighed at deltage på foreningslivets vilkår, og derfor lægger de afstand til det.

FIRE CASES skrevet af Astrid Bertelsen

Den svære fortsættelse

Younes havde i en årrække spillet fodbold med vennerne på en lille bane ved blågårdsplads, men det var først da han nævnte, at han gerne ville begynde i klub, overfor en boligsocial medarbejder fra Gadepulsen, at han kom tættere på foreningen. Hun skrev ham op på ventelisten, hvor han stod i et par måneder før han fik plads. Her hjalp hun også Younes' mor med at søge kontingentstøtte til hans foreningsdeltagelse. Younes mor, som er uden job, fortæller, at det var afgørende, at Gadepulsen hjalp hende med at søge økonomisk støtte, fordi hun ikke selv vidste hvordan, og fordi kontingentbeløbet (selvom det er Københavns laveste) er uoverskueligt for familiens økonomi.

Selvom Younes er glad for at spille fodbold og er glad for sit hold, er der flere vanskeliggørende faktorer ved 'fortsættelses-trinnet' for ham i dag. De første år, mens Younes var yngre, fulgte hans mor ham til og fra træningen i Nørrebroparken, men efter at holdet er rykket fra Nørrebroparken til Mimersparksen har Younes mor ikke mulighed for at følge ham, og hun er ligesom Amiins mor, bekymret for, at han skal tage alene frem og tilbage gennem Nørrebro og særligt området omkring Mimersparksen, er hun urolig for. Nogle gange er hun for nervøs, og Younes får ikke lov til at tage til træning. Younes misser som regel den ene af de to ugentlige træninger, fordi han også er nødt til at passe sit fritidsjob.

Younes mor ville ønske, at hun havde bedre styr på, hvor og hvornår Younes træner og spiller kamp, for det ville gøre hende mindre bekymret. Hun oplever ikke, at Younes typisk ved det. Hverken mor eller Younes er nemlig aktive på DBU-appen, som træneren bruger til at videregive information til spillerne. Younes' hold består af 49 spillere, og derfor har træneren svært ved at give ekstra hjælp og opmærksomhed til nogle. Heldigvis er Younes' venner på holdet gode til hjælpe ham, og de skriver f.eks til ham, hvornår de skal mødes til kamp, og hvis der er ændringer i træningstiderne.

Holdet tog på tur til Holland i foråret, men Younes var ikke med. Tidspunktet for turen faldt sammen med Ramadan, og så var det svært for Younes forældre, hvor kun faren arbejder, at finde penge til turen. Younes fortæller, at han var ærgerlig over at gå glip af den, fordi kammeraterne fra holdet kom hjem med sjove historier om fælles oplevelser, som han ikke var med til. Med økonomisk hjælp fra forældrenes sociale netværk lykkedes

det dem at sende ham på tur til Vildbjerg Cup i sommers. Det var vigtigt for Younes følelse af, at være en del af holdets sociale fællesskab.

Denne historie er fremhævet for at vise, at selv når et barn med støttebehov, er kommet ind på hold og har deltaget i længere tid, er det svært altid at være med på lige fod med holdkammeraterne. Kontingentbetaling kan være en udfordring, såvel som udgifter til ture. Younes fortælling viser, hvordan disse udfordringer ofte imødekommes ved, at familien får hjælp fra nogle, der griber ind, enten fra deres personlige netværk eller fra det offentlige støttesystem som f.eks. Gadepulsen. Det er ikke lykkedes Younes eller forældrene at downloade DBU's app og dermed kontinuerligt få information om holdet, træning og kamp. Det viser, hvordan en lille praktisk forudsætning kan afføde bekymring og forvirring derhjemme og have negative konsekvenser for hans foreningsdeltagelse. Igen er der nogle andre end forældre, der griber og støtter barnet – i dette tilfælde hans jævnaldrende kammerater.

Modstand: indmeldelse, betaling, få information, afstand ml. hjem og træning (mor)
Hjælpere: Gadepulsen, familiens sociale netværk, kommunen (kontingentstøtte), Younes holdkammerater

Ovenstående case tydeliggør, hvor meget vanskeligere det er for Younes at deltage end det er for mange af hans holdkammerater. Astrid dokumenterer også, hvordan forskellige aktører omkring børnene har forskellige målsætninger for børnene (ift. Younes kan det dreje sig om moderens utryghed ved at han færdes i Mjølnerparken, fritidsjobbets vagtplan og trænerens ambitioner sætter Younes i en anspændt situation), og hvordan deltagelsesprocessen kan betegnes som det psykolog Erik Axel har kaldt konfliktfyldt samarbejde (2020), hvor aktørerne trods et fælles ønske trækker i forskellige retninger og skaber spændinger omkring børnenes deltagelse.

På baggrund af de indledende undersøgelser med foreningsrejsen blev det tydeligt, at der var behov for stærkere støtte i de overgangen mellem forskellige sfærer og omkring institutionsgrænser. En stor del af de succes historier, som fremhæves af Indre Nørrebros aktører kan beskrives som det, psykolog Maja Røn Larsen beskriver som *Corridor Casework* (Larsen 2018). Larsen beskriver den uformelle sagsbehandling, som foregår mellem psykologer, forskellige socialfaglige aktører og forældre, og som viser sig at have afgørende betydning for at sager løses hensigtsmæssigt og for at konflikter ikke bliver uproduktive. På baggrund af denne erfaring ansøgte Brobold Novo Nordisk Fonden om en bevilling til at fokusere på styrke den organisatoriske kapacitet, som i organisationsteori kaldes for Boundary Spanning - altså relationer, som sørger for at viden og handling bevæger sig på tværs af grænsedragninger.

“Brobolds løsninger er, at de professionelle aktører - eller forpligtede frivillige - kan ansættes til at varetage boundary spanning ved at agere varige broer for både børn, unge og kommunikation mellem professionelle. Med små deltidsansættelser - det kan være 2, 4 eller 8 timer om ugen - kan pædagoger, lærere eller frivillige frikøbes fra deres øvrige

opgaver til at facilitere den gode overgang mellem institutionslivet og foreningslivet. Ved at frikøbe aktører, som også får mulighed for at deltage i personale- eller koordineringsmøder hos begge aktører, forventer vi at kunne bygge en videnskæssig bro og en aktør, som har ansvaret for, at begge parter føler sig forpligtet på projektet. Enten en fodboldtræner, som kommer ned i SFO'en og henter børnene med over på idrætsfaciliteten sidst på eftermiddagen eller en pædagog som frikøbes til at tage børnegruppen med over i foreningen og lave åben indslusningstræning indtil børnene placeres på etablerede, frivilligt drevne hold. Det kan fx dreje sig om samarbejde med bemændende legepladser, institutioner i udsatte boligområder, skoledistrikter med udsatte boligområder eller institutioner med røde smileys ift. de seks pædagogiske principper." (Brobald 2022).

Astrid Bertelsens interviews tager udgangspunkt i hendes arbejde som Broboldtovholder hos Nørrebro United og brobygger til Klub Guldbergs Ungeværker. De trækker også på de sociale indsatser, hun har været inde over i foreningen, hvor hun arbejder med, hvordan fodbold kan tilgængeliggøres for eksempelvis hjemløse, marginaliserede minoritetsmænd, psykisk sårbare og støtteafhængige unge og senstartere (børn, der starter i et foreningsfællesskab efter 10-års alderen).

På baggrund af erfaringerne fra Foreningsrejsen har broboldforeninger ændret deres tilgang til koordinering og brobygning. Broboldforeningerne arbejder med boundary spanning, hvor de fokuserer på, vigtigheden af og hvordan man sikrer, at informationer bevæger sig hen over institutionelle grænsedragninger. Eksempelvis er Nørrebro Uniteds broboldtovholder, Astrid, nu også blevet deltidstilknyttet Klub Guldbergs Ungeværk for at sikre synergier. Her kan Nørrebro Uniteds unge, gennem deres Ungeråd indstille aktiviteter i Klub Guldberg, og de organiserede unge, kan derfor bidrage til at understøtte en mere aktivitetsbetonet kultur, som Ungeværkerne er stiftet for at understøtte frem for en mere stillesiddende og passiv brug. Omvendt er Ungerådet også til for at sikre, at de unge bliver inddraget i og får indflydelse på, hvordan Nørrebro United bliver et bedre og omfavnende fællesskab for unge at være en del af. Samtidig kan hele Nørrebro United stilles til rådighed for de unge, både medlemmer og ikke-medlemmer, og der kan udbydes fodbold og bevægelsesaktiviteter af høj kvalitet af personale med høj faglighed. Nørrebro United får derigennem også kendskab til og viden om ungegrupper, som måske er interesserede i at være aktive, men ikke bliver traditionelle foreningsmedlemmer, og Nørrebro United får også et reelt fællesskab med dygtige klubpædagoger og gadeplansarbejdere, som foreninger traditionelt set ikke har kollegiale samtaler med.

5.4 Systemrejsen - støttesystemet for socialt udsattes foreningsrejse

Ved at præsentere Foreningsrejsen for ledelsen i Socialforvaltningen på Nørrebro-Bispebjerg opstod en åbning, ift. en samfinansieret fuldtidsstilling mellem Nørrebro United, Nørrebrobyggerne og Socialforvaltningens BBU Nørrebro Bispebjerg. Illustrationen af de mange huller, der findes på foreningsrejsen tydeliggjorde behovet for en gennemgående og sammenbindende figur. Blandt de tre aktører var der en delt erfaring af,

at der blandt professionelle aktører foregår en masse koordinering med klar arbejdsfordeling, men hvor der er relativt lidt håndholdt arbejde, hvilket ellers empirisk set synes at være det, som støtter børnene videre på Foreningsrejsen. Med udgangspunkt i Foreningsrejsen, og fokus på Boundary spanning og Corridor Casework, gik de tre Nørrebro-aktører sammen og skabte fælles fuldtidsstilling som Foreningsbrobygger med forankring i alle tre steder:

Stine Wadskær Munch arbejder som boligsocial foreningsbrobygger i en partnerskabsstilling mellem den boligsociale helhedsplan på Nørrebro, BBU Nørrebro-Bispebjerg og Nørrebro United. Hendes arbejde går primært ud på at styrke forbindelsen mellem familier i udsatte positioner og foreningslivet, hvilket bl.a. involverer opsøgende arbejde i boligområderne, løbende dialog med lokale foreninger, koordinering af børnehold i NBU regi samt konkret understøttelse af familiens første skridt ind i en foreningsaktivitet.

På et mere overordnet plan, involverer Stines arbejde også en kortlægning af sammenspillet med idrætsaktører, civilsamfund og kommunale aktører (fx skoler, daginstitutioner, sagsbehandlere, familiebehandlere, socialrådgivere) i bydelen med fokus på at styrke det tværgående samarbejde og gøre brobygningen til fritids-fællesskaber til et mere metodisk spor i BBU's arbejde.

Foreningsbrobyggeren er altså en partnerskabsstilling, der er som skabt til at få børn igennem klumpspillet og vise, hvor samspillet besværes. Nedenstående model, Systemrejsen¹⁹, er lavet på baggrund af dialog med Foreningsbrobyggeren Stine Wadskær

---

¹⁹ Jeg har tænkt længe over, hvordan jeg skulle tydeliggøre det komplekse persongalleri og den økologi, der opstår mellem dem, og som omgiver foreningerne. Jeg er dog kommet frem til, at med Brobold, som går på tværs af forskellige systemiske arbejdsgange og blander ressortområder, vil være svær at visualisere i én model. Rejsen på socialområdet for et barn med en bekymring er meget forskellig fra rejsen med at forsøge at omdanne et forladt boldbur til et Idrætstov. Begge rejser er komplicerede, men der er ingen aktøroverlap.

Det er nogle helt andre aktører og myndigheder, der fx er involverede, når Nørrebro United sammen med AKB Titanparken skal igang med at samarbejde om at anlægge en idrætsfacilitet på midler bevilliget på budgetforhandlingerne 2023 (henvisning til aftaleteksten). Først skal processen godkendes af beboerne, af Realdania, Lokale- og Anlægsfonden, Kultur- og Fritidsforvaltningens Planlægningsafdeling og KAB. I området skal der indgås dialog med Københavns Professionshøjskole, som ejer det tilstødende areal, og gerne vil indgå i dialog om at lægge en facilitet på tværs af matrikelgrænser. Dertil kommer Områdefornyelsen ved Skjolds Plads, som også dækker området, Copenhagen Science City vil gerne bidrage og Nørrebro Lokaludvalg har fået blik for området. Projektet skal sammentænkes med TMF og HOFORs LAR-planer.

Når Nørrebro United med midler fra Novo Nordisk (kilde) laver åben træning for Titanparkens børn, skal der koordineres med ejendomskontoret, den boligsociale helhedsplan, Red Barnets Børneklub og den lokale KKFO. Hvis Nørrebro United ikke selv har ressourcer til at forestå en følgeordning, kan foreningen række ud til Fritidsguiderne i KFF Idrætsudvikling (kilde) og for nogle børns vedkommende Fritidsliv med Mentor hos Socialforvaltningen (kilde). Hertil kommer alle de uformelle og familiære netværk.

Strukturelt er rejsen mellem disse aktører virkelig lang, og det kræver indsigt og et godt netværk at få løftet sagen ind på det rigtige niveau i de enkelte hierarkier, særligt når sagerne går på tværs af forvaltninger og institutioner. Dog vil disse forbindelser måske være endnu sværere at etablere fra en

Munch og den fremskudte familiebehandler Peter Hjuler Tamsmark i et forsøg på at afdække, hvor mange forskellige aktører et barn, som systemet udviser bekymring for, er i kontakt med, før det ender på et fodboldhold. Hvor Foreningsrejsen i højere grad beskæftiger sig med de inderste ringe i Deltagelsens støttesystem, fokuserer Systemrejsen på samspillet mellem de overordnede systemer og de lokale institutioner og foreninger, altså løjets ydre lag.

Stine og jeg har forsøgt at skitsere to forskellige cases, én hvor civilsamfundet er stærkt og samler mange grupper, hvor der er tværgående støtteperson og hvor foreningen er tæt på, toneangivende og inkluderende (med baggrund i Indre Nørrebro), og så et andet eksempel (løst inspireret af Ydre Østerbro), hvor der er et mindre stærkt defineret lokalsamfund, hvor der ikke er professionelle, som går på tværs og hvor foreningen ikke har opbygget stærkt netværk og uformelle relationer. Forskellene er meget markante for alle parter, men særligt for børnene.

Nedenfor er en illustration af et barn i en familie, som har væsentlige sociale udfordringer, og som derfor ikke har overskud til at agere støttepersoner for deres barns deltagelse i foreningslivet. I det bureaukratiske system er armslængden nødvendig, men det tilfører en væsentlig træghed til processen. I tilfælde, hvor foreningsliv kan ses som en del af løsningen, har Socialforvaltningen, Nørrebrobyggerne og Nørrebro United erfaret, hvor meget genvej, der kan skydes ved at have en gennemgående foreningsbrobygger på, som har ressourcerne til at være støtteperson i foreningsdeltagelsen sideløbende med at barnets øvrige forhold udredes, frem for at foreningsdeltagelse først beslutes sent i processen. Ved at have professionelle, som er kendt af alle aktørerne, vil børn og familier hurtigt kunne få den nødvendige støtte og brobyggeren har både mulighed for at tale med børn, forældre, holdledere og de støtteressourcer, der ellers bevilliges. Stærke tværgående relationer kan modarbejde den systemiske træghed, der opstår, når mange forskellige aktører, uden overlap, skal ordne forskellige opgaver. Modellen er i høj grad stadig en skitse.

---

myndigheds- eller forvaltningsposition, fordi der tænkes på tværs af så mange grænsedragninger og procedurer.

For hver eneste facilitet tegner sig nye rammesættelser, og frivillige fodboldtrænere eller bestyrelser har ingen chance for at sætte sig ind i den kompleksitet, det er nødvendigt at forstå, for at kunne navigere gennem institutionerne for at skabe en ny konstellation. Samtidig er kendskab til kompleksiteten en fordel, fordi der, fx i BUF kan være satsninger som Åbent Fritidsliv (henvis) eller Aktive Børn i Forening (henvis), som kan understøtte indsatserne. Kendskab til de eksisterende institutioner er også afgørende for at forankre indsatserne.

Billedtekst: Systemrejsen - Et barn med utilstrækkelig støtte i hjemmets rejse til et fodboldhold. Der opbygges et finmasket offentligt socialt støttesystem omkring de børn, der udtrykkes sociale bekymringer om. Det er dog en bureaukratisk kæde med mange led, hvor nogle har lange behandlingstider, og hvor den tværgående kommunikation er svag. De grønne cirkler repræsenterer områdebaserede, helheds-familieorienterede eller foreningsorienterede aktører, som sikrer relationer, kommunikation og opfølgning. Den børnefaglige undersøgelse osv. tager den tid, den tager, men i mellemtiden kan barnet måske begynde i et åbent, gratis fodboldforløb. De stiplede linjer repræsenterer gennemgående relationer, mens faste linjer kun forbinder to aktører.

Hvis Systemrejsen går sin slagne gang, kan der gå halve og hele år, før barnet finder sin vej til en venteliste eller et hold. Det er derfor vigtigt, at alle de gode indsatser ikke er spildt ved, at foreningen ikke er forberedte eller gearede til at tage imod barnet. Hvis der ikke er kapacitet og gode, gennemgående relationer, kan børnene være alene på et langsomt og bumpy ride, som ender i skuffelse for alle parter. Der er altså en stor ulighed forbundet med ikke at have stærke forældreressourcer, fordi børnene er prekære - de er afhængige af, at ting falder ud til deres fordel, men dette er ikke garanteret. Hvis man fx vokser op i et udsat boligområde på Ydre Østerbro, hvor der ingen boligsocial helhedsplan er, og hvor der ikke er et stærkt og sammentømret civilt og professionelt lokalsamfund, som har tætte forbindelser til en lokal forening, som måske heller ikke er lokalt og socialt orienteret, så er dine chancer for tilknytning meget svagere end fx på Nørrebro. Brobold vil gerne styrke disse støttesystemer

I dialogen med Stine begyndte vi at tale om Systemrejsen som et spil (à la Ludo), hvor nogle støtterelationer kan få dig til at rykke frem på rejsen, og andre kan få dig til at vente nogle postgange:

Systemrejsen.

Grøn (ryk frem)

- Søskende i foreningsliv
- Tidlig indsats i samarbejde med foreningsliv (fx Træning for Tigerhelte, Nørrebro Uniteds tilbud for 2-5 årige, i samarbejde familiebehandlere)
- Forbindelse mellem lærer/pædagog og forening/foreningsbrobygger
- Formaliserede og praktiske samarbejder mellem institutioner og foreninger
- PPR+ skole-socialrådgiver har forbindelse har forbindelse til forening/foreningsbrobygger
- Socialrådgiver, der laver børnefaglig undersøgelse igangsætter foreningsforløb tidligt i undersøgelsesprocessen, før handleplanen er endeligt konkluderet
- Foreningen har forståelse for barnets situation og en model for indslusning og opfølgning.
- Trænere og frivillige skal være klædt på til at fastholde børn uden forældre støtte
- Kommunale støtteordninger der understøtter foreningernes indsatser
- Kommunale indsatser passer ind i den lokale kontekst (et vellykket ABIF-forløb)
- Lokale ressourcepersoner og/eller puljer, som forbinder familier, foreninger og økonomi (fx præsten i Hellig Kors Kirken og Hellig Kors Kirke støtteordning)
- Bydelsmødre/Baba/Diversity Works og foreningsbrobygger.
- partnerskabsstillinger
- Overlappende ansættelser fx mellem foreningsinstruktører og børnehaver (fx en fodboldinstruktør, som har 2 timer om ugen i tre daginstitution og x timer i foreningen)
- Synkroniserede årshjul mellem lokale institutioner og foreninger
- Foreningen har låneudstyr
- Åbne tilbud

Rød (tabt tur):

- Ingen helhedsplan/lokalsamfunds-/områdebaserede indsats/ Fremskudte familiebehandlere
- Kontingentet er over 1000 kroner
- Dyrt udstyr
- Manglende institutionelt aktøverblik og etablerede samarbejdsrelationer mellem kommunale og sociale aktører lokalt
- Manglende dialog og opfølgning mellem aktører
- Forløbet trækker ud /lang behandlingstid
- Kæsteboldforløb
- Forening, der opgiver, hvis der ikke opnås kontakt
- Manglende kapacitet i foreningen til opsøgende arbejde

Ligesom Foreningsrejsen tegner et billede af en kompliceret rejse i hverdagslivet og civilsamfundet, så tegner Systemrejsen en tilsvarende rejse, men for familier, hvor systemet bekymrer sig og understøtter deres trivsel. Dette giver en øget opmærksomhed og øgede ressourcer omkring familien og nogle aktører med klare roller. Her er en bureaukratisk pipeline, hvor man sikrer sig, at der bliver taget hånd om familierne, at deres behov bliver kortlagt og understøttet. Imidlertid tegner der sig et billede af, at denne systematiske grundighed kan blive til træghed, hvor man ift. fx foreningsidræt vil kunne skyde nogle genveje og sikre sig, at relativt ukomplicerede ønsker, som fx støttet til foreningsdeltagelse kan ske relativt hurtigt.

Aktører som foreningsbrobyggere eller boligsociale helhedsplaner kan understøtte, at samspillet bliver hurtigere, at børnene og forældrene understøttes og forstår den situation, der udspiller sig omkring dem, og at foreningerne også får blik for den komplekse forproces, der ligger før foreningen kontaktes. Ved at fokusere på hele processen frem for at betragte de sektoropdelte dele, og ved at fokusere på grænsedragningerne, som nogle der tager momentum ud af tingene og gør relationsarbejdet mere besværligt, bliver boundary spanning mere oplagt.

BK Skjold er også i dialog med BBU Indre By/Østerbro om muligheden for at etablere en stilling, som foreningsbrobyggerne, dog uden en helhedsplansaktør, da der ingen helhedsplaner er på Østerbro. Boundary spanners og brobyggere kan understøtte, at børn og familier er mindre afhængige af stærke lokalsamfund, hvilket gør stillingen endnu mere nødvendig, men mere omkostningstung for de eksisterende aktører.

5.5 Lokalsamfundsstjernen

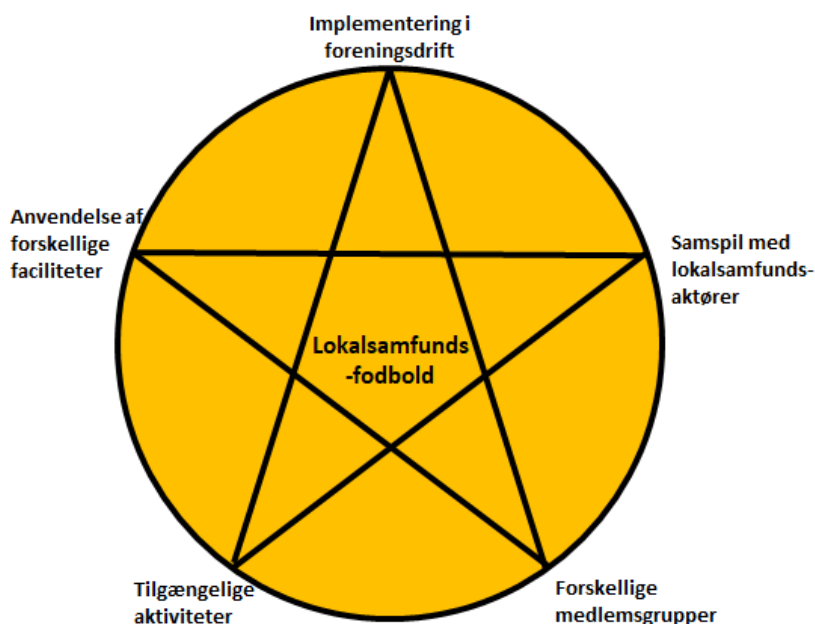
I evalueringen af Brobold spiller foreningernes praksis, aktiviteter og kapaciteter den centrale rolle. Som tidligere beskrevet har Broboldforeningerne haft en stor efterspørgsel på taksonomier og målestokke for godt arbejde. På en workshop, jeg faciliterede blev det helt centrale spørgsmål blandt Broboldforeningerne "hvad er penge værd?". Foreningerne havde ingen problemer med at definere indsats, som var gavnlige for foreningernes medlemmers

trivsel, indsatser som kunne øge deres generelle kapacitet eller indsatser som kunne gøre foreningerne tilgængelige for flere udsatte. Hovedudfordringen var, at de fleste ambitiøse indsatser kræver arbejde og ressourcer. De fleste støtteordninger vokser ikke med at indsatsernes omfang vokser, som fx det sociale partnerskab, der udgør omkring 5 % af NBUs årsbudget. Hvis en forening bliver et sted for flere personer med støttebehov, så er der ikke en støtteordning, der understøtter foreningens arbejde. Samtidig oplever foreningernes, at en ekstra indsats betyder meget for, hvor mange forskellige børn og unge med særlige støttebehov de kan inkludere, men også at folkeoplysningstilskuddet på 290 kr./barn/år ikke åbner op for store muligheder for at indfri de store potentialer en særligt støttende foreningsfodbold kan have over for børn og unge. Dette skaber et de facto incitamentssystem, hvor foreningerne, for at få økonomien til at hænge sammen, ofte prioriterer de selvkørende familier og ikke engagerer sig i lokalsamfundet. Der findes altså ingen målestok, der kan bruges til at dokumentere en ekstra indsats, og der er ingen måde at opnå en støtte til at lave særligt inkluderende arbejde.

Selvom det er muligt at finde projektmidler til flere af ideerne, så var der i foreningerne en tydelig frustration over, at hvis det lykkedes at få en god indsats op at køre og integreret centralt i klubbens kernerdrift, så skal den enten genopfindes eller lukkes efter projektperioden. Der er altså en masse udenomsarbejde forbundet med at have udviklet et tiltag som ligger ud over det sædvanlige. Over en bred kam ønskede foreningerne, at der blev tilført flere midler til foreningsområdet, men der var derudover også et klart ønske om, at "dem med pengene" også deltog i en mere struktureret dialog om udviklingen af støttesystemer, som ikke afhænger af at have forudsætninger for at skrive overbevisende ansøgninger og at afsætte tid til det løbende. Samtidig var der også et ønske om, at der kunne opbygges en slags stillads, som kunne være retningsgivende for en langsigtet kapacitetsopbygning af den enkelte forening. På baggrund af denne workshop har jeg defineret Lokalsamfundsstjernen.

Lokalsamfundsstjernen er et konkret evalueringsværktøj udviklet til projektet og til foreningerne. Hvor *Foreningsrejsen* beskæftiger sig med samspillet og bevægelserne mellem de første tre lag med udgangspunkt i det enkelte barn, beskæftiger Lokalsamfundsstjernen sig med samspillet mellem de midterste to lag *Hverdagsliv, nabolag og institutioner* og *Forenings- og fritidsliv fra foreningens perspektiv*. Da Brobold som projekt arbejder målrettet på at ændre betingelserne for foreningers ambitioner for at være noget for flere og flere forskellige børn og unge, har det derfor også været et spørgsmål om bæredygtighed. Måltallene i Broboldbevillingerne har ikke været set som den store udfordring at indfri, den store udfordring har været at finde ud af, hvordan man kan dokumentere det ekstra arbejde, foreningerne laver, og de resultater, som følger heraf, og om der kan skabe rammer for at udbrede disse. Denne ambition har handlet om, at Broboldforeningerne ser et stort behov for, at indsatser kan værdiansættes i forhold til den samfundsmæssige værdi, de bidrager med.

I forbindelse med Brobolds fokus på lokalsamfundsfodbold har det været relevant at holde øje med fem overordnede kategorier: facilitet, aktivitet, medlemmer, samarbejde og implementering. Det er der kommet denne Lokalsamfundsstjerne udaf:

Alle fem kategorier kan underinddeles og operationaliseres i forskellige parametre. Fx kan facilitetsanvendelse vurderes på: **Antal baner x antal brugstimer x Areal pr bane x medlemmer pr m2 i timen / udgifter til drift og lønnede ressourcer**. Hertil kommer vurdering af tilgængelighed, som omhandler banens underlag, belysning, materialeopbevaring, adgang til toilet og drikkevand, mulighed for samling, synligt logo, hyppighed af besøg af foreningsansat, kendskab til lokale resourcepersoner, rene linjer for brug og samarbejde og synlig skiltning af rammer. Derudover kommer facilitetens placering og facilitetens institutionelle sammenhænge. På den baggrund kan en bane screenes efter, hvor stort et potentiale den har, og foreningen kan vurderes på, hvor godt den forløser dette potentiale.

Lokalsamfundsstjernen er et forsøg på at tage nogle af fælledens designprincipper (Ostrom 1990) og overføre til Brobold.

1. Der er klart definerede grænser, roller og rammer for brugen af ressourcer,

Foreningerne oplever ikke, at der er klart definerede roller og rammer for, hvordan de skal tilbyde ekstrainsatser for børn med støtteforhold.

2. reglerne, der forvalter ressourcerne, passer godt til lokale forhold,

Foreningerne oplever ikke, at reglerne passer til deres situationer.

3. de aktører, der er påvirket af reglerne, kan deltage i at ændre dem,

Foreningerne oplever ikke, at de, trods indgående indsigt, kan påvirke reglerne og betingelserne.

4. deltagerne i samarbejdet skal aktivt holde styr på ressourcens tilstand og brugernes adfærd,

Foreningerne oplever hverken at de selv eller embedsfolk forventes at holde alvorligt øje med, hvordan det rent faktisk går med inklusion af personer med støttebehov.

5. der er et differentieret sanktionssystem, som håndhæves ved regelbrud,

Foreningerne oplever hverken, at der er sanktioner ved regelbrud, men heller ikke at der er incitamenter for at gøre mere end aftalt.

6. brugerne har hurtig adgang til billige konfliktløsningsmekanismer,

Foreningerne oplever, at Brobold i nogle sammenhænge har kunnet gå ind og mediere konflikter, men nogle gange har processerne stadig været træge.

7. brugerne kan definere deres egne regler, som respekteres af eksterne autoriteter,

Foreningerne i Brobold har oplevet, at når det er lykkedes at blive enige om regler med fx legepladser, institutioner mv, så går samarbejdet meget bedre. Når dette ikke har kunnet lade sig gøre, har det været besværligt.

8. ansvar for foretagendets aktiviteter er organiseret i en indlejret struktur med flere aktivitetslag fra de mest lokale niveauer og op til det overordnede, forbundne system.

Foreningerne i Brobold har fået en god fornemmelse af, på hvilke niveauer forskellige beslutninger træffes, dog har der været en oplevelse af, at når arbejdet går på tværs af forvaltninger, så skal selv tilsyneladende små og simple sager op på et relativt højt niveau, hvor de ofte samtidig betragtes som uvæsentlige. Dette har vist sig at komplicere foreningsrejsen, systemrejsen og generelt foreningernes forsøg på at imødekomme forhåbenværende udfordringer.

Med baggrund i disse udfordringer har jeg forsøgt at illustrere, hvordan et kriterium for fx facilitetsudvikling kan se ud. Jeg har prøvet at systematisere hvilke faktorer, der øger kapaciteten ift. hvor arbejdskrævende de er. Jeg har altså prøvet at artikulere produktionsforholdene omkring lokalsamfundsfodbold. Nedenstående er en illustration, men i praksis ville det være hensigtsmæssigt at udvikle en kvalificeret og detaljeret beskrivelse af hver af stjernens fem ben i samarbejde mellem foreninger, samarbejdsaktører og forvaltere.

Ved et elaboreret og systematisk skema, vil det være muligt at sammenligne indsatser og vurdere, om arbejdsmængden, det kræver at opretholde indsatsen, hænger sammen med den støtte, det bør udløse. Derved vil alle foreninger i princippet kunne indstille sin drift på, hvor stort et lokalt engagement, de er interesserede i at påtage sig, og samtidig være sikret, at dette ikke går ud over deres eksisterende drift. Det vil også være et grundlag for, at forvaltere vil kunne prioritere de relativt begrænsede støttemidler på måder, det vil være muligt at forankre.

Det er altså oplagt, hvis indsatser som Brobold, som kræver ekstra arbejde for at øge foreningskapaciteten og at sørge for personer med støttebehovs tilknytning, skal have en mulighed for at forankres bæredygtigt, må der udvikles et systematisk støttesystem, som prioriterer, hvilket arbejde, der er værdiskabende og hvilket der ikke er. Dette vil give foreningerne mulighed for at arbejde målrettet mod at kapacitetsopbygge sig til at løfte de opgaver folkeoplysende og idrætssociale opgaver, som kræver en ekstra indsats.

Eksempel: Anvendelse af forskellige faciliteter

EKSEMPEL 5.5.1. FACILITETSKRITERIER

1)Kapacitetsformel. Areal pr bane x antal baner x brugstimer x medlemmer pr m2 i timen / udgifter til drift og lønnede ressourcer

1.1 banestørrelse. Areal pr bane. Banestørrelsen afgørende for at vurdere, hvor stor en ressource en facilitet er for foreningen. Alle foreninger vil helst have store, sammenhængende faciliteter. Små faciliteter begrænser målgruppen, men der er stadig behov for lokal knowhow, relationsopbygning, mv. Jo mindre facilitet, jo sværere er det for en traditionel forening at opbygge en bæredygtig brug af den.

1.2 Antal baner. Antallet af faciliteter betyder meget for foreningernes hverdag. Hvis antallet stiger, stiger kapaciteten. Til de yngste medlemsgrupper er hverdage (mandag-torsdag) fra 16.30-17.30 det optimale træningstidspunkt. Ved flere faciliteter stiger andelen af hold, der kan have gode træningstidspunkter og generelt kan der tilbydes idræt til flere målgrupper.

1.3 Antal brugstimer

Antallet af timer en bane står til rådighed til holdtræning betyder meget for, hvor stor en kapacitetsforøgelse banen udgør for foreningen.

I Brobold tegner der sig seks brugsformer:

- Traditionel holdtræning
- indslusende partnerskabsforløb
- åbne forløb
- events
- selvorganiseret brug
- ikke-brug

Disse forskellige brugsformer har forskellige fordele og vægtes af forskellige grunde.

Ikke-brug er hyppig. Den koster ingen ressourcer at facilitere, der er ingen driftsomkostninger, men den gavner hverken lokale brugere eller foreninger.

Særligt åbne, faciliterede tilbud skaber gode relationer mellem foreninger og lokalsamfundet. Disse skaber brobygning, men hjælper ikke foreningerne med at servicere deres medlemmer eller nå deres måltal ift. folkeoplysningens krav om medlemskab, mv.

Disse timer kan derfor med fordel betragtes som indgående i et andet regnskab end holdtræningerne.

1.4 Anvendelsesgrad spiller pr m2 pr time er et intensivt parameter. Det handler om, at yngre målgrupper skal bruge mindre plads end seniormedlemmer. Nogle træningsstilarter kan rumme mange spillere på mindre arealer, dygtige trænere kan aktivere flere spillere på mindre arealer. Dette er umiddelbart det eneste parameter, som træneren og bedre træning kan påvirke.

1.5 Drift: Arbejds mængde og udgifter handler om, hvor meget arbejdstid og økonomi, der skal bruges for at holde faciliteten i gang. Arbejds mængden stiger: hvis det er svært at komme til materialer, hvis der skal holdes mange møder med lokale aktører, hvis faciliteten tiltrækker eller stiller krav om særlige målgrupper stiger arbejds mængden, hvis der er få hold på faciliteten stiger arbejds mængden og udgifterne pr hold ift. materialer, instruktørbesøg, mv. Hvis foreningen har driftsansvar for faciliteten stiger udgifterne også. Det kræver større administrativ arbejds mængde at aktivere otte børnehold på otte minibaner end tilsvarende antal børn på én 11:11-bane.

2) tilgængelighed

Facilitetens tilgængelighed er vigtig. Hvornår råder foreningen over banen? Har foreningen adgang til de nødvendige rekvisitter? Betingelser for facilitering af god foreningstræning:

Underlaget skal være græs eller kunstgræs. Når børn gerne vil gå til fodbold, så følger der en forestilling med om, hvad det vil sige. Ofte møder børn op til træning i fodboldstøvler, men fodboldstøvler og hårdt eller glat underlag er en farlig kombination. Når børn spiller i deres støvler på asfalt eller faldgummi, så falder de meget ofte, grundet støvlens dårlige greb på hårdt underlag. Ved opstart af hold på hårdt underlag, har vi oplevet, at de ressourcestærke familier begynder at kontakte andre hold i foreningen, der træner på faciliteter med bedre underlag for at skifte hold. Dette efterlader dem med størst støttebehov sammen på hold, som ofte må lukkes. Derfor er underlaget vigtigt.

Belysning fodbold er overvejende en udendørssport, og selv på de tidligste træningstidspunkter mellem 16-18 vil der i dele af sæsonen være for mørkt til, at der kan spilles fodbold, hvilket resulterer i en masse besvær og problemer for deltagere, frivillige og foreninger. Umiddelbart er LED-belysning en stor succes, men meget tyder også på, at noget, der minder om almindelig, jævn gadebelysning også kan gøre meget for at optimere brugen.

Derudover er tilgængelig **materialeopbevaring** vigtig. Når man spiller på arealer, som måske benyttes af andre i dagtimerne, er det vigtigt, at det er bekvemt at hente materialer. Derfor har Brobold fået bygget nogle robuste materialekasser, som kan stå ude i al slags vejr, hvor overtræksveste og bolde ikke står under vand. Samtidig er det også en fordel, hvis der er steder, hvor deltagere kan placere tasker, jakker, mv. gerne tørt.

Toilet og vand: det er en klar fordel, at der er eller kan forhandles adgang til toilet og drikkevand i forbindelse med træning. Det behøver ikke at være klods op ad banen, men gerne så tæt på som muligt, og gerne så små børn selv tør opsøge det, så træningen kan fortsætte.

Mulighed for samling. Det er en fordel, hvis der i forbindelse med banen er gode muligheder for at samles før og efter træning. Det er også en fordel, hvis forældre har gode opholdsmuligheder ved banen, så de kan assistere, konfliktløse og trøste.

Synligt logo. Et synligt logo er med til at understrege for børnene, at de er en del af et fællesskab. Logoet giver anledning til at tale om det større fællesskab, som ikke er så synligt på små arealer, som på store. Logoet giver en fornemmelse af hjemmebane og tilhør.

Regelmæssige besøg og støtte fra foreningsansatte. Når uerfarne forældre sættes igang med at træne en gruppe børn, er det ikke en forudsætning, at de mestrer rammen på forhånd, men vi har erfaret, at trænere, som ikke oplever støtte og sparring fra foreningsrepræsentanter ikke trives i samme grad. Det stiller store krav til forældregruppen, som desværre ikke altid indfries. Derfor er det på de decentrale minibaner vigtigt, at der er øremærket ressourcer til, at disse hold også får den sparring, som andre hold får med hinanden. Dette er dog ofte en lønnet opgave.

Rene linjer for brug og tydelig skiltning af rammer. Når træningen foregår på arealer, der også bruges i andre sammenhænge, er det meget vigtigt, at foreningen har klare aftaler om brug med omverdenen. De frivillige trænere skal ikke føle, at deres legitimitet pludselig bliver udfordret, og samtidig skal de heller ikke rage uklar med omgivelserne ved ikke at holde deres del af aftalen. Det har også vist sig effektivt at tage dialog med andre brugergrupper ved de officielle baneplaner, så man kan henvise til, hvilke tidsrum, man har ret til rummet.

3) placering

Hvis en facilitet er placeret tæt på eksisterende faciliteter, vil den være lettere at indsluse i den eksisterende organisering. Hvis den ligger klods op af klubhuset, kan den bruge samme materialerum og toilet, hvis den ligger lidt længere fra kan den bruge klubhuset som mødested, hvis den igen ligger lidt længere væk, har den måske stadig de samme samarbejdspartnere, som klubben centralt.

Hvis faciliteten ligger i et andet lokalområde begynder der at tegne sig andre forudsætninger. Som opridset i tidligere er foreningsidræt relativt en lokal affære. Ved at flytte aktiviteten bare en smule, skifter deltagerne. De potentielle deltagere i et nyt område indgår i andre hverdagsliv. De bor i andre boligområder, går i andre skoler, fritidsordninger, børnehaver, bruger andre bemandede legepladser, supermarkeder mv. Dette kan både være en fordel og en ulempe. Det er mere arbejdskrævende, men åbner op for nye

målgrupper. Facilitets placering ift. hverdagens strømme er også vigtig. Ligger banen på vej hjem fra skole, tæt på institutionerne, tæt på deltagernes hjem, ved en legeplads, hvor søskende også har noget at give sig til? Er de i samme bydel vil de dog ofte være underlagt samme lokaludvalg, samme lokalforvaltning i KFF, samme socialforvaltnings område, mv.

Lokal forankring og institutionelle samspil. Det er en fordel, hvis lokale aktører omkring banen er involveret i en eller anden grad i arbejdet. Bemandede legepladser som bakker op træningen kan løse mange problemer, kan formidle god forældrekontakt og skabe god brobygning, det samme kan SFO'er, gode relationer til gadeplansmedarbejdere eller særlige fællesskaber i almene boligområder.

Åbne tilbud en central erfaring er, at for at kunne sikre lokal forankring, er det vigtigt, at der er afsat ressourcer til at foreningen kan tilbyde faciliteteret fodboldtræning til lokalsamfundet og ikke kun til medlemmer. En god åben træning om onsdagen er ofte en god erstatning for de unge, der gerne vil (og måske er vant til) at bruge banerne hele eftermiddagen alle hverdage. De åbne tilbud bryder med fodboldens disciplin og forventede respekt for træneren, hvilket ofte kan være nogle af de ting, som udsatte senstartere har brug for en blød indflyvning på. Disse tiltag er vigtige, for at understøtte, at foreningen ikke kommer til at udelukke lokale, selvorganiserede brugere. De åbne aktiviteter er vigtige, fordi de sætter overvejelser i gang ift. om den unge vil starte og hvis facilitatoren på den åbne træning aktivt motiverer og understøtter, så stiger sandsynligheden for, at de unge kan få en tilknytning i foreningslivet. Lokale faciliteter, åbne træninger og relationer på tværs understøtter en god start på unges foreningsrejse.

Kapitel 6 DISKUSSION OG KONKLUSION

Udover et klart fokus på personer med støttebehov, har Brobold, som det gerne skulle fremstå tydeligt nu, fokus på samspillet mellem tre væsentlige akser. Den rummelige forening, det tværsektorielle samarbejde og nye faciliteter og rammer. I denne tredje del af evalueringen vil mine analyser ikke fylde så meget, men jeg vil i stedet give plads til forskellige aktørers oplevelser af Brobold, for på den måde at tegne et bredere billede af, hvordan aktører fra forskellige positioner ser potentialer og udfordringer omkring Brobold.

Jeg vil først præsentere forskellige udklip fra interviews og mødenoter, jeg har lavet, og siden vil jeg præsentere interessante udsagn fra Broboldkonferencen 7.2.23.

Hvad siger forskellige aktører, som er direkte involveret

Til en workshop om Brobold udtaler Jan Sørensen, formand for Brobold og BK Skjold: *“jeg har drømt om, at det bliver opskaleret. Ikke nødvendigvis, at Skjold skulle være tyve steder, men at hele tanken, at banerne bare var over hele byen, og at der var fodbold på alle banerne.*

Ulrik, som er daglig leder i Nørrebro United: *Vi har lært, at det kan jo godt realiseres. Så dvs. at hvis du tager en cykeltur gennem København fra Svanemøllen hele vejen gennem Indre By og ud på Amager og Frederiksberg og Vesterbro - hver gang du ser et boldbur, så er det en mulighed for at organisere organiseret fodbold i et boldbur. Det kan realiseres, og der er rigtig mange.*

Men der er selvfølgelig noget med organisation og tilhørsforhold for de enkelte klubber, men der er sådan set også noget ift. den ekstra byrde, der er på den ansatte ift. at være alle de steder. Fx bare i dag skulle vi have nye nøglebrikker til vores bane ovre i Lundtoftegade, der har vi vores ting ovre i et kælderrum, jeg kunne ikke lige gøre det, fordi nu var jeg her - så var det Thomas, og så kommer han til at køre det forkerte sted hen, fordi han ikke er klar over, hvor det er henne. Så vil de ikke lukke ham ind på ejendomskontoret, og når han så kommer ind, så skal han lige lægge 1000 kroner, fordi de ikke kan sende faktura til os for de nye nøglebrikker ikke. Det var så én dag. Så hvis det er Stengade, så ligger vores ting nede i pedellernes lokaler, hvor de også har alt deres værktøj, der kan vi ikke få nøglebrikker til, så der er kun én nøglebrik, der hænger i en nøgleboks bag det ene mål, som der en kode til, som man skal huske. Så Wesselsgade - det er så et nyt samarbejde og så er der så samarbejde med KFF og TMF på de andre baner. Så kan man ellers bare lægge til. Så hvis der kommer en bane i Titanparken, så er det så et nyt administrationsselskab, ik. Og man kan selvfølgelig godt sætte sig ned og lave en drejebog for alle de her forskellige steder, men udfordringen er, at de også skifter måder at gøre det. Så hvis man ikke har nogle folk, der hele tiden ved, hvem den person, man skal snakke med, er, så kan det være utroligt svært at få noget igennem, og for hver bane, der kommer, så stiger det kompleksitetsforhold bare. Det er lidt ligesom, at den bedste person på en skole at være venner med er pedellen, og sådan er det også på de små baner, ikke? Så der er et lag i det, der gør det besværligt og omkostningstungt.

Foreningerne er altså interesserede i at få tilgangen til at vokse, men er også meget bevidste om, at det er anderledes arbejdskrævende at opretholde en organisering i samarbejde med mange forskellige parter, hvor man må underlægge sig mange forskellige systemer. De vil altså gerne træde ind i rollen som lokalsamfundsfodboldklubber, men der er behov for ressourcer og systemer, der understøtter tilgangen.

Da jeg under et interview spørger Esben Danielsen, daværende fagdirektør i Kultur- og Fritidsforvaltningen til principperne bag ressourcefordelingen til idrætsforeninger, forklarer han:

Støttemodeller på idrætsområdet er fastsat politisk og ikke ud fra nogle faglige vurderinger. Der er altså ingen ækvivalent mellem resultater og den udløste støtte. Politisk definerer man ikke kriterierne for, hvordan man skal bevilge støtte. Derfor er der ingen kriterier. Hvis foreningslivet selv formulerede kriterierne for, hvordan man skulle bevilge støtte, så ville man politisk sige "super".

Samtidig påpeger Esben dog, at der ikke umiddelbart er efterspørgsel efter en systematisk tilgang:

Den enhed opnår du ikke i København. Der blev sat lige så mange penge af til idrætssociale indsatser omkring én skole som i resten af hele byen. Set udefra er det usagligt, men politisk set er det en anden dynamik. De bliver ikke målt på saglige kriterier – de er målt for, hvad de vil kæmpe for.

Samtidig mener påpeger Esben dog et område med enighed:

Der, hvor der er et holdepunkt, hvor der er fælles enighed i borgerreppen – det er det idrætssociale områder – der, hvor man gør noget for de målgrupper, som man har svært ved at gøre noget ved ellers. Prioriteten skal være på, at de fleste ressourcer skal bruges på dem, der ikke kan selv. Dvs. at hvis man fokuserer alene på foreningsudvikling og at gøre flere børn aktive – der er det afhængigt af, om der er enkeltindsatser, der matcher.

Dog er kriterierne for det idrætssociale ikke åbenlyse, og det er svært at finde sammenhængende kriterier:

Det er svært at sige, hvilken data der skal være, for der er ingen grundefterspørgsel. Det er svært at finde fælles forståelser. Rigtig mange kulturaktører vil gerne have det dræbt med det samme, for de er ikke interesserede i at blive kigget i kortene. Definitionen af nogle fælles kriterier bliver det faglige spændingsfelt – iift. projektevalueringer og forskningsmæssigt. Men det er fuldstændigt rigtigt, at der ikke er en grundig evaluering på det idrætssociale område – det er man ved at varme op til. Det er velkendt på socialområdet.

Esben bakkede tydeligt op om Brobolds ambitioner om at arbejde på tværs og etablere samspil på kryds og tværs i en opdelt sektor. Men længere nede i hans forvaltning sidder forskellige embedsfolk, som sidder i hver deres underafdeling. Men Brobold går på tværs af siloerne, og embedsfolkene skal passe deres eget felt. Her opstår ikke forudsætningerne for et *skæbnefællesskab*. I en samtale med tre forskellige forvaltere fra KFF, bliver det tydeligt,

at tre forskellige afdelinger har interesse i Brobold, men at der ikke er en oplagt struktur at vende det i.

Idrætsudvikler: Vi taler ikke meget sammen om Brobold – jeg taler ikke om Brobold med nogen som helst i Idrætsudvikling – det er kun her – med de herrer her. Der er et gigantpotentiale i den viden, I udvikler. I er jo et spejl på, hvordan vi arbejder. Jeg har kolleger, der ikke er meget for, at I kommer som et spejl.

Folkeoplysningskonsulent: Det er meget betegnende – fra et folkeoplysningens side – det handler om flere faciliteter – det er der, brobold også kan noget - benyttelse af faciliteter så optimalt som muligt, målgrupper, aktivitet. Det er det både folkeoplysningen og udviklingspuljen gerne vil støtte.

Facilitetsudvikler: Vi sidder her, fordi vi hver især har et ben inde i projektet – fordi politikere har bevilliget penge – vi er tilskudsgivere og skal sikre at projektet kommer i hus – helt koldt. Jeg har ikke fået noget at vide, men jeg sikrer, at de faciliteter, vi har anlagt fungerer ift anlægget, og hvis der kommer flere, så bygge dem. Det er min forvaltningsmæssige opgave. Der er et byudviklingsmæssigt potentiale, som optager vores kontor. Det her er en god pilot på, hvordan den bedste og største idræt i KBH bevæger sig ud i byen. Men min chef spørger ikke til Brobold og dets udviklingspotentiale.

Adspurgt om Esbens vilje til at arbejde på tværs, svarer de:

“Hvor stor en forskel gør det, at Esben er kommet ind? Det er laget nedenunder Esben, der har brug for noget.” “Esben går ind og sagsbehandler – men fedt med sådan type. Ikke bare sidder der som embedsmand, men udfordrer grænserne.”

De har ikke beføjelser til at følge Brobold, og føler, at det kan være svært at hjælpe:

“Hvis midtvejsevaleringen skal give mening, så skal der stå noget om, at forvaltningen ikke har mulighed for at arbejde med.”

De er frustrerede over, at der ikke er afsat ressourcer til, at de kan arbejde sammen på tværs, når Brobold går på tværs:

“Heldigt at vi har kommunale ansatte, der brænder for området. Men en anden gang kunne det være fedt, hvis der også var midler til at have kommunale samarbejdspartnere ind.”

Forvalterne mener altså alle tre, at Brobold bidrager som noget af det mest interessante indenfor deres område, men fordi det går på tværs af forskellige områder (i samme forvaltning), bliver det svært for dem at arbejde sammen uden, at der sættes eksplicit fokus på det fra deres respektive ledelser.

I de praktiske samarbejder omkring faciliteterne bliver projektet taget forskelligt imod, hvilket også afhænger af, om praktikerne har haft indflydelse på, hvordan det hele udfolder sig. Anne, som er leder på den bemandede legeplads i Kildevældsparken, er ikke entydigt tilfreds med, hvordan projektet er introduceret.

Anne: *Vi fik det introduceret af vores chef. Han havde indstillet os til brofodbold. Vi har altid lavet meget fodbold – social fodbold – deltaget i turneringer. Det var hans bevæggrund. Det var en orientering.*

At Anne bare blev orienteret om deres deltagelse i Brobold gjorde, at hun ikke havde mulighed for at udtrykke sine bekymringer eller for at blive overtalt af projektet:

Vi har ikke prøvet det før, at nogen har krav på et bestemt sted på et bestemt tidspunkt -det har ikke noget med Skjold at gøre – men vi synes det er synd - hvis alle kan booke sig ind. Så flytter folk sig herfra. Vi får at vide, at sådan er det. Men for det her område vil det være forfærdeligt synd og ærgerligt og måske skabe uro. Vi bruger jo tid på at forklare de unge, at det er sådan det er.

Vi ved ikke en bevæggrund for, hvorfor man lige vil være her: Hvad er det Skjold vil? Vi skal forstå brofobolden. Hvad er bevæggrunden for, at det skal være her? Er det fordi der er plads eller skulle det have været på fodboldbanen lige ved siden af, som aldrig bliver brugt?

Kildevældsparken har haft en selvforståelse af at lave en masse gode fodboldtilbud, men ikke at være blevet anerkendt for det eller inddraget i, hvordan deres legeplads skulle involveres i Brobold. I Wesselsgade er samarbejdet godt og bliver tiltagende bedre. Sami som leder Den Bemandede Legeplads fortæller:

Sami: Det jeg har lagt allermest vægt på har været den gode dialog i hele projektet. Forståelse for hinandens projekter og arbejdspladser. Det er en af grundene til, at det er kommet op at køre så hurtigt, uden at gå ud over legepladsens brugere.

Sami var også bekymret for, hvad Brobold ville betyde for legepladsens principielle åbenhed:

En legeplads har altid været et 100 % gratis tilbud. Derfor havde vi en betænknings omkring om det blev et negativt tilbud. Som jeg sagde til Casper: jeres forældre skal ikke smide ungerne ud fra banen. Det giver en kontrovers; børnene finder sig ikke i en tilfældig mor, der smider dem ud. Det skal være en, der kommer i uniform. Det blev jeg provokeret af. Det fik vi rimelig hurtigt afklaret.

For Sami er det vigtigt, at der findes en model, hvor bydelens børn får glæde af de nye tilbud:

En af de største gevinster ved det her - for mig havde det ikke været særligt brugbart at komme med en 15-20 stykker fra hele bydelen - men vi har inkluderet nogle af børnene fra området. Dem, der ikke har ressourcer eller tid til at komme til Nørrebro United. Man får det lige i sin baggård. Vi skal blive ved med at have de pladser.

Samtidig er Sami også glad for faciliteten og de åbne tilbud, som bidrager til hele lokalområdet:

“ Vi har fået en sindssygt lækker bane. I dag til teater, så kunne ungerne sidde der. Vi har fået onsdagsholdet – sindssygt godt for de unge, der er med på det hold. Er det en fodboldklub? Det ved jeg ikke. Er det fodboldtræning – ja det er det. For der er træner på. De

er gode til børnene og de unge – midt imellem. Det har betydet, at hver onsdag er der fodboldtræning på legepladsen – og man er et en del af et fællesskab.”

Legepladsen anfægter dog brobygningspotentialer, for pga. Nørrebro Uniteds venteliste, foregår brobygningen fra åben træning i Wesselsgade til åben træning i Nørrebroparken - selvom lokale børn får en forlomme på ventelisten, så skal de stadig vente på, at der kommer en ledig plads:

SAMI: Men Nørrebro United har jo ikke plads... vi vil gerne have dem ind. Men så brobygges de til en prøvetræning. Man skal kunne tilbyde dem et rigtigt hold, hvor der bliver spillet kampe og så videre i en turnering. Vi skal ikke stikke dem blå i øjnene. Så giver det ikke mening. Jeg synes, det er fint, at man kan springe køen over- det er rigtig, rigtig fint. Ift. diversitet. Så det rent kulørmæssigt bliver lidt mere blandet.”

For Sami er vigtigt, at der er gode tilbud for den anden ende af brobygningen - at brugerne tilbydes pladser på regulære, etablerede hold, og det kan der ikke, så længe der er venteliste.

Til Broboldseminaret d. 7.2.23 blev det analysen i denne rapport fremlagt, og Brobold havde inviteret paneler af eksperter og beslutningstagere til at forholde sig til Brobolds potentialer og udfordringer.

6.2 Broboldkonferencen

Til Broboldkonferencen åbner Jens Kristian Lytken, Beskæftigelses- og integrationsborgmester i København for Venstre, med at slå fast, at idrætsforeningsliv har en betydning, som rækker langt ud over det sportslige, og har et stort potentiale på hans ressortområde:

Jeg ser først og fremmest det her med Brobold som en mulighed for at gøre mig selv arbejdsløs, fordi hvis der er noget, der virker, så er det det forpligtende fællesskab, som idrætslivet det byder på. Og det tror jeg er nøglen til at løse mange af de udfordringer, vi sidder på inden for mit område, som både beskæftigelses- og integrationsområdet. Det er det her med at stå uden for fællesskabet. Det er det idrætslivet det kan, og det er det, der er så godt ved det her projekt. Også at det ligger forskellige steder i byen, hvor dækningen af idrætsforeninger og antallet af dem, der er engagerede i det frivillige liv, måske er lidt lavere end andre steder. Det er nøglen til at få flere ind på arbejdsmarkedet og få flere til at føle sig integrerede i det danske samfund. Det er igennem vores foreningsliv og idrætslivet. Og så er der også det forhold, at mange af dem, som jeg møder igennem mit arbejde som beskæftigelses- og integrationsborgmester, de har også andre udfordringer, som også kan løses vha. idrætslivet. det er også helbredsmæssige udfordringer, så jeg synes, at der er enormt mange gode argumenter for det her projekt og det her arbejde, i har sat igang. [...] Jeg kan i hvert fald ikke løse de opgaver, der ligger på mit område, uden der er sådan nogle som jer, der bidrager med noget meget, meget væsentlig forskel. Tak for det.

6.2.1 Rummelige foreninger

I en panelsamtale omkring Brobolds behov for rummelige foreninger, taler Christoffer Hansen, tidligere leder for Idrætsprojektet og i dag leder og grundlægger af PLAY, om vigtigheden af at kunne føle, at man er noget for nogen i foreningslivet, men også at han har med mange børn og unge at gøre, hvor det kræver meget fra foreningerne at understøtte denne følelse. Christoffer taler ind, at det er vigtigt, at foreningerne anerkender, hvor stor en opgave; hvor meget arbejde og opmærksomhed det kræver at være rummelige:

Hvis man skal tage imod det som foreningsliv, så skal man forstå, at man skal have tid til at tage imod et barn, der måske ikke lige helt ved, hvordan man skal begå sig. Hvor mange af de foreningsliv, jeg møder, der er mange trænere der, fx som jeg selv er - jeg er far til Ella og jeg er sgu optaget af Ella, jeg er ikke så optaget af de andre og i øvrigt er jeg også utrolig optaget af mig selv, så det er jo et stort problem i vores samfund generelt, at vi er utrolig optaget af os selv og tit har fokus på sig selv. Det, at skulle række ud til nogle af dem, som fx ikke har fået en støtte eller en hjælp til dem, det kræver noget mere af mig og det kræver faktisk et større fællesskab som forening, at det ikke bare er en enkelt træner, det er op til, men det er op til en organisation og nogle samarbejdspartnere omkring foreningen. Så det kræver faktisk en stor indsats at løfte børn ind i de fællesskaber, og det kræver et tæt, tæt koordineret samarbejde mellem mange instanser, så jeg synes, vi har fået nogle modeller på i dag. Det er et rigtig godt eksempel på noget, som virkelig har et potentiale for, hvordan vi kan få langt flere børn og unge ind i de fællesskaber, og det er det, det handler om - om det er musik eller fodbold eller hvad det er. Mulighed for at få en ven og mulighed for at føle sig værdifuld, det er det betyder noget

Jakob Juel Jensen, direktør i DGI Storkøbenhavn, bliver spurgt til foreningernes rammer, for at løfte sådan en opgave. Gør foreningerne nok for de børn, og har de betingelserne for at gøre det?

Er det godt nok, det vi gør i idrætten? Det er det jo ikke. Er det godt nok, det de sociale organisationer gør? Det er det jo ikke. Er det godt nok, det Københavns Kommune gør? Det er det jo ikke. Samlet set, så skal vi jo gøre mere. Der er behov for, at flere foreninger får mulighed for at være lokale. Det er simpelthen helt afgørende i forhold til at kunne række ud, at foreningerne kommer tættere på de børn, som har mest brug for, at man er tæt på. [...] En anden ting, som man kan kigge på, som også er en stor historie; det er, at Folkeoplysningsloven; er den god nok? Det er den ikke. Altså DGI Storkøbenhavn, vi mener, at folkeoplysningsloven den trænger til at blive kigget efter i sømmene i forhold til at kunne noget som det her, vi har snakket om; kunne det som Aske, han fortælle om. Den trænger til at blive revideret.

Ulrik fra Nørrebro United stiller spørgsmålet:

Der var den her historie med Abdi, der havde været til åben ventelistetræning. Det var noget, vi kørte sidste år. Der var åben træning på de store faciliteter, og ud over

Abdi, så var der 249 andre børn, der deltog. 250 børn deltog til åben ventelistetræning i sidste år. Jeg tror stadigvæk, at der er nogen, der skal prøve at forklare mig, hvorfor vi som forening kan få 100.000 kr. om året til at lave Feriecamp-aktiviteter men cirka 0 kr. til at lave faste, åbne, kontinuerlige aktiviteter.

Aktørerne var altså enige om, hvor det kunne være godt at komme hen, men de problematiserede de folkeoplysende rammebetingelser, som gør det ubæredygtigt for den enkelte forening at engagere sig systematisk i at hjælpe dem, som har støttebehov.

6.2.2 Samspil på tværs af aktører

I en videre dialog omkring samspil på tværs og klumpspil siger Eline Feldman, som er leder af den boligsociale helhedsplan Nørrebrobyggerne, at helhedsplaner også har deltaget i klumpspil:

I den grad, og vi var hovedaktører i klumpspil i en længere periode. Det vil jeg tilslutte mig, at det er et meget godt billede, og jeg ved ikke, om samspillet er ideelt, men det fungerer i hvert fald langt bedre end det gjorde tidligere. Og man kan sige, at i den ideelle verden, bevæger man sig også frem gennem erfaringer. Når man bliver bedre til noget og snakker sammen, og det var det, vi faktisk også gjorde. Så på et eller andet tidspunkt - jeg ved ikke helt, hvem der ringede og i hvilket sammenhæng det foregik, og måske var det faktisk Aske, der også var en instigator på noget af det, men der var en, der ligesom sagde, vi har for mange dårlige erfaringer med, at det ikke fungerer. "Vi er nødt til at gøre noget, og nu har I jo den der stilling, som måske bliver ledig lige om et øjeblik, og var der ikke noget med, at Jesper og Mark også havde nogle penge oppe i kommunen og kunne vi så ikke gøre det nu, det vi har snakket om?" Så nogle gange er det det der med, at der gerne må være nogen udefra, der prikker, så dem, der klumper sammen ind på midten, de rent faktisk kigger på hinanden og gør noget.

Jesper Kruchov fra Børne- og Ungdomsforvaltningen, med en fortid i socialforvaltningen svarer:

Der sker ting i København, som den ene forvaltning ikke aner, den anden gør, eller at der sker noget i foreningen som helhedsplanen ikke ved, at foreningen gør og tilbage til pointen; det her med at dele medarbejdere, faciliteter - Det er der så mange potentialer for i København, og Brobold er et vanvittigt godt eksempel på det. På tværs af forvaltninger, civilsamfund, frivillige og nu har vi hørt nogle eksempler. Om 10 år vil jeg også søge eksempler på - lige i forhold til det der med klumpspil... fordi da jeg så hørte det... der er mange metaforer. noget af det vi har lavet her, det er også improvisation og vi har haft tillid til og respekten for sine faggrupper. Vi har

improviseret på tværs for at gøre det lidt bedre - vi hæver bundniveauet for nogle af de her udsatte københavnere. Det er helt perfekt.

Marc Johannesen som er leder i Socialforvaltningen Børne- og ungeafdeling på Nørrebro supplerer:

Jeg er blevet meget optaget af det der med, at der er brug for nogen, der står i mellemrummene; om det er forvaltning eller en helhedsplan og kommune. Nogle gange har man selv tid til det, og andre gange må man ansætte nogen til at være i mellemrummet og kan oversætte. Og så har vi alligevel en tradition for at arbejde sammen med helhedsplaner på forskellige måder, har stor tillid til hinanden og derfor var det oplagt for mig at prøve at se om det, at vi var fælles om en ansættelse kunne bidrage til, at vi kom endnu tættere på hinanden og løse nogle af de problemer og for os er det især det her med forældrenes manglende foreningsidentiteter og foreningserfaringer. Hvordan kunne vi løse det problem?

Der er bred opbakning blandt samarbejdspartnere uden for foreningslivet til, at det er en øjenåbner, at blive præsenteret for både klumpspil, men også for store huller i organiseringen omkring personer med støttebehovs idrætsdeltagelse og den systematiske indsats for at skabe samspil. Imellem parterne er der blevet ansat foreningsbrobygning, som håndholdt kan brobygge familierne gennem systemerne, og det er de alle meget tilfredse med og ønsker mere af.

6.2.3 Bymæssige faciliteter og betingelser

I den videre samtale om de bymæssige faciliteter, indleder Ola Matsson fra Lokale- og Anlægsfonden med at kontekstualisere idrætsfaciliteter ift til samfundsbehov:

De tre standardfaciliteter, som vi kender i Danmark, altså atletikbanen, håndboldhallen og fodboldbanen, ved I, hvornår de er udviklet? Atletikbanen er udviklet 200 år før Kristus. Fodboldbanen er udviklet ca. 1880 og standardhåndboldhallen er udviklet ca. 1910; altså før Første Verdenskrig. De blev udviklet til de udfordringer og problemstillinger og de idrætsvaner, man havde på det tidspunkt. I dag har vi nogle helt andre idrætsvaner. Vi er aktive på helt andre måder, vi organiserer os på helt andre måder, og vi har nogle helt andre problemstillinger. I København er en af de store problemstillinger det, at vi mangler plads, og der er enormt stor forskel på den måde befolkningen er sammensat på. At nogle er rigtig aktive og nogle er mindre aktive, og det er en af de ting som vi synes var rigtig spændende at være med i et projekt I søgte om midler til os. [...] I havde allerede fundet ud af at organisere jer på en måde, som er interessant, og det er helt oppe fra det helt overordnede, at få en boligforening til samarbejde med en idrætsforening og til at organisere aktiviteterne så brugerne får en brugerflade. Det de møder, når de kommer til træning og at det faktisk er relevant for dem, at få organiseret aktiviteterne på en måde, som er relevant i forhold til de brugere, som I gerne vil have. Så kommer I til os og siger, at I gerne vil have hjælp til at få udviklet et facilitetssvar på

det. Hvordan skal den facilitet, der arbejder med de problemstillinger, se ud. Det er det, vi synes var interessant og som vi synes, I har været rigtig gode til at arbejde videre med. Sådan set så havde vi allerede en succes, fordi I havde gang i aktiviteterne, og I fik fat i de brugere, som var. Hvordan skal den facilitet se ud og der synes jeg den, som du viste os, Aske, som forhåbentlig bliver realiseret her nu i løbet af 2023, den kommer til at være et bud på en facilitet anno år 2000- og der bliver det 24 måske.

Mikkel Warming, som er udviklingschef i det almene boligselskab 3B og næstformand i AKB København diskuterer, hvordan faciliteter og facilitetering i almene boligområder kan spille en rolle i fremtidens boligsociale arbejde. Mikkel fortæller, hvordan Brobolds organiseringsform kan:

skabe noget af det liv, nogle af de aktiviteter, som det boligsociale arbejde også går ud på at lave, fordi det er med til at skabe rammer for fællesskaber og lave netværk, er med til, at der foregår noget i et område, så alle kan se hinanden. Det skaber i øvrigt også tryghed i meget høj grad, at der foregår noget, hvor man kan se hinanden, og en anden ting er jo også, at det boligsociale handler om at få de mennesker, de børn og unge i et område, i kontakt med andre, og derfor handler det nogle gange om at få dem ud af området og ud i foreninger. Men det kan også handle om at få foreningerne ind, og der er det jo så især en ting, at fysiske rammer, aktiviteter, at få folk ind og besøge et område, de ikke kendte i forvejen; få nedbrudt fordomme, få lavet nogle aktiviteter men, - og her kommer det rigtig svære - også fordi jeg lige kunne høre omkring de umiddelbare evalueringer, det er at få folk til at mødes. Det vil sige, så det ikke bare bliver et besøg fra Indre Nørrebro i Lundtoftegade og så ud igen, men at man faktisk spiller fodbold sammen med nogle af dem, der bor i Lundtoftegade. Lykkes det at få lavet de forløb til, at de der bor i Lundtoftegade og andre steder også kommer ind i foreningen og er sammen med de andre i foreningen - alle de rige fra Indre Nørrebro... eller hvad man nu skulle sige - så er det for alvor noget, der er understøttet. Så det er ikke så nemt, som det lyder, men det kan være med til at understøtte nogle af de ting, som vi arbejder med i forvejen, når vi prøver at løfte nogle områder, nemlig ved at give nogle mennesker nogle muligheder for at løfte sig.

Flere har været inde på det, det her behov for at have nogen i mellemrummet; behov for at have nogen, der kan binde de forskellige ting sammen. Det er jo noget af det boligsociales varemærke at kunne gøre det lokalt og at være med til at trække på forskellige, langt dygtigere i virkeligheden, indsatser. Få dem de rigtige steder hen og få dem til at arbejde i samme retning. Det er anerkendelsen af, at der mangler nogle i de mellemrum mellem også almindelige foreninger og boligområder, mellem kommunen og så har vi altså en fælles interesse i, at der er nogen, der kan fylde de mellemrum ud. Det er den erkendelse, som selvom det måske falder udenfor en klassisk forvaltningsstruktur og de klassiske strukturer i den almene boligsektor, fordi vi har også nogle penge, vi skal holde på og nogle kerneopgaver, hvor det her ligger

sådan lige på kanten. Den fælles erkendelse af, at der er nogle mellemrum, hvor der er nogen, der har behov for at få noget til at hænge sammen. Jeg oplever det, når jeg i forskellige sammenhænge snakker med folk fra mange steder - også i København. Men vi skal måske blive bedre til at konkretisere det og bruge de cases, som vi har her på, hvor vigtigt det er. Så behøver det ikke altid at være det klassiske boligsociale, der binder det sammen, selvom man har rigtig meget viden om at gøre det. Det kan også være i andre sammenhænge; men erkendelsen af, at hvis ikke, at mellemrummene er fyldt ud og hænger sammen, så opnår man ikke alt det, man kan med de indsatser og ressourcer, man putter i.

Bent Madsen, administrerende direktør for BL, de almene boligers sammenslutning og præsident for Housing Europe bliver spurgt til potentialerne for Brobold også uden for København:

Det er jo fuldstændig fantastisk, og også essentielt i virkeligheden, fordi når vi ser både i Danmark og også når vi ser uden for landets grænser, er vi en lillebitte smule foran. Men når man ser på, hvordan velfærdssamfundet udvikler sig, så er hele det, som man laver i forhold til Brobold og i forhold til de boligsociale indsatser, hele det der mellemrum mellem det, man kan kalde det officielle kommunevelfærdssamfundssystem og så civilsamfundssystemet, det er en fuldstændig fantastisk vigtig ting, og vi hørte nu også indledningsvist, hvor borgmesteren sagde, at der er en sammenhæng mellem beskæftigelse, der er en sammenhæng i sundhed. Når der er sammenhæng til sundhed, så er der en sammenhæng til beskæftigelse, når børnene har tilknyttet nogle fritidsinteresser, ja så klarer de sig også bedre i skolen og klarer vi os bedre i skolen, kan vi også klare os bedre på arbejdsmarked, og man ser, nogle gange så kan det jo næsten virke som sådan en eller anden trivielt no-brainer, men det er det jo bare ikke, fordi når vi ser det i praksis, så er vi ofte ret opdelt, når vi gør det her og hele det der tankesæt med, at vi skal tænke de her ting sammen, det er fuldstændig afgørende. Det er jo meget af det, vi laver i det boligsociale arbejde rundt omkring men også alle mulige andre steder med idrætsforeninger og frivilligt arbejde, der bliver lavet rundt omkring i samfundet og når man så ser på det - jeg tror, du også kom lidt ind på det Ola - det her med stedet og det stedesspecifikke; at når vi nu skal dyrke forskellige ting fx noget idræt sammen, så behøver det altså ikke at være den der klassiske bane fra før Kristi fødsel. Vi er nødt til at gøre det på andre måder. Det er jo ret logisk, at vi ser det i en storby, fordi der er ikke så meget plads til det, men det er jo også noget, der foregår udenfor de større byer. [...]

De der to tankegange med sådan en fundamental fornyelse af den måde, vi tænker, at det må være - altså den grundlæggende tanke med samspil mellem civilsamfund, og det vi kalder den traditionelle velfærdsstat kombineret med at udnytte det rumlige på en helt ny måde - og når det fungerer, så har det virkelig meget power.

Esben Danielsen nyafgået fagdirektør i Kultur- og Fritidsforvaltningen og nytiltrådt som direktør for Kulturens Analyseinstitut afslutter efter en kritik af, at konferencen ikke har fokuseret på, at Brobold er et dyrt projekt, og at fodbold har mere indflydelse end andre idrætter, diskussionen med en bredside til foreningslivet:

Nu har jeg jo skiftet job, så nu kan jeg også tillade mig at være foreningskritisk, fordi at nogle af politikerne bag i salen ikke er så glade for det, når vi i forvaltningen tillod os at sige, at der er også nogle begrænsninger ved foreningslivet. Derfor læs Askes rapport, for den er faktisk virkelig, virkelig god, men den rummer også en dyb, dyb foreningskritik, for den siger jo faktisk, at det I kalder ventelistetræning er den rigtige træning. Den siger, at det skal være okay at spille på asfalt med almindelige sko i stedet for at have fodboldbaner og have mærkelige knopper, og det skal hedde Brobold og ikke Brofodbold; for det skal være sjovt bare at lege med en bold og mødes og ikke passer de konventioner, der findes. Så det er et grundopgør med den gammeldags fodboldtankegang. Det er svært, og jeg ved godt, det er svært - for fodboldklubberne i København er den stærkeste, enkelstående, dyreste foreningsaktør, der overhovedet er, og det I har udfordret med det stedspecifikke er noget af det mest interessante. I har taget de små baner og I har udfordret, hvordan man kan bruge dem, så man bare kan mødes på dem, og I udfordrer en konvention her i København, der handler om, at hvis det er ufaciliteret og ubooket, så er det for alle - i virkeligheden så er det for de færreste. Der er masser af undersøgelser på, at det byrum, som ikke er faciliteret, bliver brugt af de få, stærke brugere. Så skal man have flere til at bruge vores byrum, så skal der være nogen på banen til at invitere ind, så det er så godt og det er så godt at I har turde udfordre om man må booke en bane. Det er en fed anekdote, jeg oplevede på en legeplads, vi var på sammen, hvor der stod åbent træning om onsdagen, og der havde i fået at vide. "jamen det er jo booket, det må I ikke. I må ikke booke til åben træning". Det er jo sindssygt skægt, det er jo farligt, at booke til nogen, der kunne komme der allesammen. Det siger noget om konventionen i vores tænkning af de åbne byrum. Hvor er det flot, I har turde udfordret det hele vejen, og så lov mig at udfordre jer selv også.

6.2.4 Politisk debat

Herefter overgår seminaret til en mere politisk diskussion implikationerne ved Broboldprojektet mellem Frederik Kronborg, formand for folkeoplysningsudvalget i København fra Enhedslisten, Klaus Mygind fra SF, Jonas Bjørn fra Socialdemokratiet, Jakob Næsager, Børne- og ungdomsborgmester fra Venstre og Jens Elmelund, administrerende direktør i KAB

Jonas Bjørn kontekstualiserer Brobold i en realpolitisk sammenhæng som en feberredning af et generelt politisk problem:

Jeg tænker, altså Brobold blev jo født, som en feberredning forstået på den måde, at Aske og de andre gode folk i Nørrebro United gik med de her problemer om, at folk

krydser ikke veje på Nørrebro - og det gør jeg, det gør andre der har samme baggrund som mig - men dem som ikke har ressourcer på Nørrebro, de krydser ikke veje. Folk, der bor i Blågårdskvarteret, hvor jeg bor, de krydser ikke Jagtvej, de krydser ikke Nørrebrogade, de krydser i hvert fald slet ikke Søerne og dem på Frederiksberg er rigtig glade for, at de heller ikke krydser Åboulevarden. Samtidig med det, så havde jeg nogle snakke med Søren Vesterbæk fra Vestia, som jo synes, at den der 11-mandsbane, som nu blev to 11-mandsbaner i Jernbanen-byen, havde frygteligt lange udsigter, og vi troede egentlig heller ikke på, at den der anden 11-mands kunstgræsbane i Bavnehøj kunne blive til noget efter, der var kommet kravene om VVM - det gjorde den så alligevel. Jan i Skjold altså gik jo med medlemslister, der var vokset og vokset, og vi var også nogle, der ikke rigtig troede på, at vi kunne lave flere kunstgræsbaner i Fælledparken, hvis vi ville genvælges. Så det kom jo ud af sådan en konstatering af, at vi har behov for at komme tættere på og vi får ikke flere 11-mandsbaner i brokvartererne fra den ene dag til den anden. Det er områder, hvor folk bor meget tæt, som nærmest er udbygget, og hvor jo, at græs bliver set som en ressource på højde med guld, og derfor så måtte vi jo være kreative og jeg tror bare, altså nu har Esben udfordret os rigtig meget på prisen. Jeg vil gerne udfordre den anden vej. Det er rigtigt, at noget af det indhold, der bliver skabt på broboldbanerne er omkostningstunge ligesom Feriecamp i øvrigt, og ligesom Foreningsguiderne og ligesom alle de andre tilbud, vi har til den her målgruppe, koster selvfølgelig meget mere, end hvis det er folk som mig og Frederik og Jakob, men så er banerne jo meget meget billige. Altså mange af de her baner koster jo en fjerdedel af en 11-mandsbane og koster en million, så kan I prøve at regne på, hvad koster det, når vi laver en 11-mandsbane. Dem, vi laver i Hekla i øjeblikket, koster næsten 15 millioner kroner stykket, så det er jo en billig måde at lave fodbold på. Derfor er der stadigvæk sindssygt meget perspektiv i at lave de her baner, og vi har brug for jer, fordi I skal være med til at pege på, hvor I kan være. Det var det der egentlig, tror jeg, også var en af succeserne ved Brobold. Vi startede ikke i Teknik- og Miljøforvaltning og spurgte hvor der kunne være baner, for så var der nok ikke kommet så mange. Vi startede ikke i Kultur- og Fritidsforvaltningen. Vi startede ikke i Kommunen og i Økonomiforvaltningen og planafdelingen. Vi startede hos fodboldklubberne, så hvor kunne I egentlig godt tænke jer, at der var nogle baner? Hvor ser I asfalt, der kan blive til kunstgræs, og det tror jeg, vi måske er klar til at tage næste runde og ikke kun i brokvartererne. Det vil jeg sige, det tror jeg er det næste potentiale. Det er at prøve at tage det næste ryk, og det er så mine lektier til alle jer: Det er at prøve at tænke jer godt om, hvor er der et sted, hvor der kunne være fodbold, fordi jeg oplever på Nørrebro, hvor jeg bor, at det er et sted, hvor der også er konflikter omkring de der baner. Selvom der kommer mange flere nu, og jeg har været nede og skillet folk ad, når min datter ringer og siger, at nu bliver vi banket af de andre, der gerne spiller fodbold, selv vi kom først til banen. Jeg tror, at hvis ikke vi skaber nok faciliteter, så vil der være konflikter omkring de her faciliteter, der kommer på den ene side og på den anden side, så skal man være opmærksom på, at det er nok ikke helt så udtalt på Østerbro, som det er på Nørrebro. Men der er jo én aktivitet, som man altid kan gå til, og som der ikke er venteliste til og som faktisk

er bredspektret, fordi det kan både være hashhandel og knivstikkeri og alle mulige andre ting. Der er et åbent fællesskab med en motorvej lige ind for unge mennesker, hvis ikke vi kan stille noget andet til rådighed for dem, så vil det være et fællesskab, som de unge træder ind i, helt uden venteliste, så vi har behov for at få fundet ryk nummer to på Broboldfaciliteterne.

Frederik fra Enhedslisten supplerer med at foreningsidræt ikke kun må blive for middelklassen:

Det lyder super godt, at vi fortsætter, og vi skynder os at stille det som et budgetnotat til budget 24, og det er også en del af sandheden, men jeg tager det lidt højere op til at starte med - for mig og for Enhedslisten er det at have foreningsidræt ikke kun noget vi har til middelklassens hvide unger. For de skal nok komme og virkeligheden er også, at når vi ser på statistikkerne, så er de rigtig gode til at flytte sig, og de er rigtig gode til at komme rundt. De skal nok klare sig, og det gjorde de, før vi havde projekter, det gjorde de, da vi bare havde standardbaner, og det kommer de også til at gøre på den anden side af de her projekter. Det skal nok gå, men for mig og for Enhedslisten er det her sådan set også et ideologisk projekt for, hvordan København skal indrettes. For hvis vi mener noget med, at København skal være for alle, hvis vi mener noget med, at foreningslivet skal være for de mange, og måske endda for alle, så skal vi jo finde de der veje hen til, at der kommer nogle indgange til det med at dyrke idræt, som ikke er den klassiske. Jeg synes, at Askes model for, hvordan man kommer ind, er et ret godt eksempel på de rigtig mange barrierer, der er, hvis man ikke er vant til foreningslivet. [...] det er jo et eksempel på, hvordan vi skal tænke ud af den boks, der er for, hvordan vores foreningsliv skal fungere i dag. Det er det eksempel, vi skal have sat frem, det er den måde, vi kan indrette det på. Jeg håber vildt meget, at Lundtoftegade bliver en ny standard for, hvordan vi laver faciliteter. For den der gamle tankegang både i fodbold og håndbold, der hedder det en stor bane, og det hedder, at man skal have 40 x 20 meter, for at man kan spille en håndboldkamp. Det skal vi nok ikke gå med - selv Dansk Håndbold Forbund blev for tre år siden enige med sig selv om, at u9'ere måske ikke skulle løbe alle 40 meter, for at kaste bolden ud over sidelinjen. Det er jo ikke det, der giver energi. Det er jo ikke det, der giver glæde til unge. Det er ikke det, der får dem fastholdt. Vi skal jo have lavet de baner, vi skal have lavet de anlæg, som giver mening til det niveau, man er på, og jeg håber rigtig meget, at Lundtoftegade bliver standarden for, hvordan vi gør det, for vi ved jo også allesammen, hvad naboresponsen er, når vi kommer og siger "ved I hvad, nede i Nørrebroparken, der bygger vi altså lige fodboldbanen, fordi det mangler vi" så kommer der jo et oprør fra dem, der er rigtig utilfredse med det og dem, der gerne vil bruge det til noget andet, så vi skal bruge alle jeres lokale inputs til, hvordan vi kommer videre med deres opgaver for at få lavet de baner, som vi mangler.

Jakob Næsager stiller også skarpt på institutionsområdets potentialer ift. Brobold:

Jeg synes, noget af det, som Brobold har været rigtig dygtig til, har været at se muligheder i stedet for begrænsninger. I stedet for at se en asfaltbane eller en legeplads, så tænker man okay, hvad kunne vi bruge det her til? Hvad kunne der være af muligheder her? Og det er jeg meget optaget af. Som konservativ har jeg længe været optaget af, hvordan vi kunne skabe noget fysisk plads til, at endnu flere kunne engagere sig i idræt og bevægelse. Som børne- og ungdomsborgmester er jeg meget optaget af, at de faciliteter, vi så har i forvejen f.eks. skolegårde, hvordan kunne vi få indrettet de skolegårde, så de lettere kan bruges til f.eks. Brobold eller noget, der appellerer til bevægelse, så nede i den plads, vi har i forvejen, i stedet for at se det som en begrænsning her, der ligger en skolegård, så ser vi det som en mulighed. Hvordan sikrer vi, at når vi har en skolegård, at den kan bruges til andet end blot til frikvarterer. Så derfor er jeg meget optaget af i budgetkredsen, at få set på de eksisterende skolegårde og også i de eksisterende byområder, hvordan kan vi få det åbnet og brugt til noget andet og noget mere?

Jens Elmelund, adm. direktør i KAB, bliver spurgt til de politiske potentialer fra den almene sektors perspektiv:

Jeg elsker potentialer, og jeg synes, der er voldsomt mange af dem her. Så jeg synes der er noget rigtig, rigtig interessant her. Jeg synes også, at det virker til at være vanskeligt. Hvis ikke det var vanskeligt, så var det jo sikkert løst for lang tid siden. Så det her med, og det er jeg også glad for, at det bliver sagt det her med, jeg tror, at man er nødt til at investere i de ting, der er svært. Og det her er bare lidt vanskeligere, når det drejer sig om udsatte børn og unges adkomst til at være en naturlig del af foreningslivet. Og at der er så mange mennesker her, der er interesserede i den dagsorden og tilkendegiver, at det vil de gerne være med til at investere i på den ene måde, det synes jeg er utroligt positivt. Jeg tror - nu er jeg jo gammel embedsmand også, og jeg tror rigtig meget på det her med at lave politiske målsætninger, og jeg synes det vil være så oplagt, at der her i huset bliver lavet en politisk målsætning om foreningsdeltagelse og øge foreningsdeltagelsen for udsatte børn og unge og at der bliver lavet en handleplan for at sikre, at det bliver eksekveret. Og jeg synes, det er så oplagt, at med Askes handleplan eller evaluering, og de aktører, der har sagt, at vi gerne vil være med og nogle ovenikøbet strategiske partner i at hjælpe kommunen med at nå en ambitiøs politisk målsætning om foreningsdeltagelse for udsatte børn og unge, så tror jeg, at vi sammen kan løfte noget. Fra den almene sektor er der masser af besværligheder og barriere, men der er også virkelig nogle ressourcer, og der er nogle mennesker både på den beboerdemokratiske, som du selv også er, Søren-Emil, og på den mere professionelle side, som kan gøre en kæmpe stor forskel og en gang imellem kan Bent også være med til at ryste nogle småpenge ud af Landsbyggefondens midler til at understøtte et eller andet, så jeg tror virkelig, at vi har nogle muligheder. Jeg tænker, at det er en god idé at lave en ambitiøs målsætning. Vi vil i hvert fald gerne give et bidrag til at hjælpe med at indfri den.

Klaus Mygind fra SF svarer på Jens' opfordring:

Jamen det er jo oplagt. jeg synes altså, så kan man sige, tit har vi en diskussion om målsætninger - det bliver bare ord, og så sker der ikke så meget - den skal jo føre handling med sig. Men det er der jo også opbakning til politisk, og det er hele spektret, der siger det. Jeg synes egentlig, der er lidt et spørgsmål, jeg har undret mig lidt over: det er skolens rolle i det her, som faktisk ikke har været nævnt og hvad hedder det, der blev også nævnt en række projekter, der har været [...], men jeg synes virkelig, at folkeskoleområdet skal være også en aktiv del af det her, og de har jo om nogen jo selvfølgelig klart overblik på også, hvilke børn og unge og hvilke forældre der er, de der skal arbejde sammen, så de skal inddrages også det i målsætningen.

Jonas Bjørn modsætter sig kommunale målsætninger, men ønsker at understøtte civile initiativer:

Jeg tror der er en fare ved at lave de der målsætninger fordi jeg tror man risikerer at dræbe noget af det der initiativ. Her var der tre klubber som ville noget, jeg tror det er meget meget vigtigt at gå ud og understøtte frem for at sætte en eller anden målsætning eller nu at holde det her koncept ud over hele byen og bare lave en målsætning i Valby, fordi nu så vi hvordan det gik på Nørrebro- jeg tror vi skal ud og finde dem, der gerne vil arbejde med det her og bygge på den energi og den ild, der er. Jeg tror det er det, der kommer mest ud af. Meget mere end at vende det om. Den her målsætning er jo sådan lidt top down. Det her er det modsatte. Det skal vi være mere af og så vil jeg måske flage en lille ting, for nu kan jeg mærke, at vi bevæger os ned i sådan et spor, hvor det er sådan et opgør med den firkantede fodboldbane og reglerne og alt det her. Altså Brobold skaber et problem, som vi indtil videre skubber foran os, fordi det er så nyt et projekt, men hvis brobold virker, så kommer vi altså til at mangle nogle fodboldbaner. Det skal man bare lige... Jeg flager bare lige nu, at det bliver et problem. Fordi hvis de her 450 nye er oven i de eksisterende 7000 medlemmer som Skjold, Vestia og Nørrebro United har, så kommer vi til at mangle et sted, hvor de kan spille rigtig fodbold. Og jeg vil sige, at det er fedt at tumle med en bold - jeg har Wesselsgade fodboldbanen i min baggård, jeg kan godt se, at der er mange, der synes, det er fedt og sjovt at tumle med en bold. Jeg vil bare sige, at der hvor det virkelig begynder at have den der integrerende effekt, som Jens Christian har snakket om, det er jo, når man begynder at stille nogle krav til folk og der er nogle rammer og regler og fællesskab, man kommer i hver gang, det er ikke bare en åben ventelistetræning. Det er nogen, der faktisk forventer, at du kommer hver gang. Jeg ved jo, at vejen derovre er svær, og der får vi ikke alle med over, selvfølgelig skal vi have et tilbud til, at du ikke kommer med derovre, men det er fandme også vigtigt, at vi har noget rigtigt fodbold på en firkantet bane med en

dommer og en fløjte og nogle regler, og det tror jeg, der er rigtig mange i de der drenge især, der har enormt godt af at komme ned og opleve. Så det bliver jo udover screeningen den næste store udfordring, som vi jo skal løse i fællesskab. Det er, at vi nødt til at finde nogle flere fodboldbaner til de her Broboldbørn, som kommer ind den her vej ellers så taber vi dem bare om et år, to, tre, fire år.

Frederik supplerer:

Jeg vil egentlig hellere have en målsætning om, at vi skal kunne udvide Broboldkonceptet til at have flest mulige med. Jeg vil rigtig rigtig gerne have en målsætning, der hedder, at vi skal kunne udvide de tilbud, der ligger i Brobold, at man skal kigge på om det er basket eller hvad som helst; alle der kunne ligge ind under. Hvis der er det lokale initiativ til det, for der var jeg meget enig med Jonas, der handler det om, at det må ikke være sådan en tanke om, at nu fungerer det i tre steder, så fungerer det jo også bare alle andre steder. Vi skal jo som politikere være indstillet på, at det kun kan fungere, hvis der er foreninger til at løfte det, og hvis foreningen kan se idéer i at komme med ind og gøre en forskel på det her. Så kan vi gøre det, så kan vi rulle det ud, så kan vi køre det videre, men det kræver, at de foreninger der i dag har gjort, at det her er en succes også er klar til at løfte det videre og at flere foreningerne kan træde til. Det må ikke være sådan en rådhusmission om X, Y, Z så tror jeg også, vi skal, hvis man mener det her, skal turde tage det seriøst, når vi snakker om vores byrumsindretning. For vi har nogle udfordringer med, at der er rigtig meget kamp om den plads, der er i vores by og bare en gang imellem der bliver idrætten altså nødt til at vinde.

Jakob Næsager er enig med de andre:

Vi skal undgå at kommunalisere den slags men hold et stort pres på at vi får skabt faciliteter, at vi nytænker faciliteter, når vi bygger nyt. Det skal være funktionelt til flere forskellige formål og at vi sikrer, at pladsen bliver brugt så store dele af dagen som muligt. Det med hensyn til om man kunne se potentiale i skolerne, som Claus var inde på, det er en super god idé. Skolerne har som udgangspunkt idrætsfaciliteterne i skolefritidsordningen i KKFO-tiden, og der er det naturligt, at vi udfordrer, at hvis det er skolefritidsordninger der har idrætsfaciliteterne, kunne foreningerne så ikke komme ind og lave aktiviteter for skolefritidsbørnene eller behøver skolefritidsordningen at have idrætsfaciliteterne fem dage om ugen? Det var noget af det, jeg talte med Frederik, som formand for Folkeoplysningsudvalget, om i går. Kunne man ikke se på om skolefritidsordningen ikke fem dage om ugen men måske bare færre dage om ugen kunne bruge idrætsfaciliteter. Det ville frigive noget kapacitet til foreningerne, men det at foreningerne kan komme ind og lave aktiviteter i KKFO-tiden, gør også, at nogle af de børn, som hjemmefra har en

barriere over at komme ind i en forening, de vil opleve det som helt naturligt, hvis det er en del af deres skoledag eller deres skolefritidsordning, så jeg tror, at der er et potentiale der.

OPSUMMER

Diskussionen tager som sagt udgangspunkt i et seminar, hvor analysen præsenteres. Disse disse perspektiver er altså ikke grundlag for analysen, men som det fremgår, understøtter de i høj grad analysen. Der er både bred faglig og politisk opbakning til Brobold.

Der er bred opbakning fra mange faggrupper til, at Brobold har udviklet nogle relevante analyser og eksperimenter, som det er værd at forfølge yderligere. Om det drejer sig om analyser af betingelserne for at være rummelige foreninger, om det drejer sig om nye måder at gå til det tværgående samarbejde på eller om det drejer sig om nye tilgange til faciliteter.

Fagfolkene italesætter en stor genklang i forhold til hvor krævende det er for foreninger at gøre sig rummelige og at udvikle nye organiseringsformer, som passer til grupper med støttebehov indenfor det eksisterende system, og at de eksisterende støttesystemer og folkeoplysningslovens rammebetingelser ikke understøtter tilstrækkeligt engagement fra frivillige foreninger. Der tales bekræftende om klumpspilsmetaforen, og der nikkes ligeledes genkendende til at der er store strukturelle mellemrum, som besværliggør at løse problemerne, fordi udsattes foreningsdeltagelse går på tværs af mange forskellige sektorielle skillelinjer.

Særligt aktørerne omkring socialområdet og det boligsociale område ser store potentialer for Brobold som et slags samlingssted mellem det almene, civile og velfærdsmæssige, hvor potentialerne er store, men med en del strukturelle begrænsninger.

Der tales også ind i, at Brobold ved at tænke faciliteterne pragmatisk i forhold til byens betingelser udfordrer nogle dogmer, som har begrænset at tænke samspil mellem foreningsidræt og storbyens lommer og institutionelle faciliteter.

Der er også stor politisk opbakning til Brobold, og stor velvilje til at finde på nye måder at udvikle Brobolds indsatser på. Politisk er der bevågenhed på, at Brobold har påpeget en relevant brændende platform. Brobold taler både ind i forskellige værdimæssige dagsordner og i realpolitiske problemstillinger.

Brobold taler ind i politiske agendaer på tværs af det politiske spektrum. Brobold taler ind i Lütken fra Venstres interesse i, at en større del af integration og dannelse varetages i forpligtende fællesskaber, Næsager fra Konservatives interesse i at byens eksisterende, offentlige arealer bruges af flere på mere fleksible og optimale måder. Brobold taler ind i Bjørn fra Socialdemokratiets fokus på at fodbold kan være et vigtigt fællesskab, som kan være et alternativ til mindre opbyggelige fællesskaber og på at opbygge en kapacitet til den store breddeidræt, så alle får mulighed for at være med. Mygind fra SF ser meget gerne, at Brobold kobles mere sammen med velfærdsinstitutioner og de ressourcer som findes på skoleområdet for at sikre gode overgange fra institutions- til fritidsliv. Kronborg fra Enhedslisten ser Brobold som et vigtigt virkemiddel i forhold til at undgå at fritidslivet udvikler sig til et middelklasseprivilegium. Jens Elmelund, som repræsenterer den almene boligsektor ser et meget stort potentiale i et politisk forpligtet partnerskab omkring Brobold mellem Københavns Kommune og den almene boligsektor.

Der er stor politisk opbakning til Broboldprojektet, men der er også tilbageholdenhed med at gå ind fra politisk hånd og pådutte Brobold en udbredelses- eller en skalleringsplan. For alle i panelet er der åbentlyse, store potentialer i Brobold, men der er en bekymring for at kommunalisere et stærkt græsrodsinitiativ, og der er skepsis overfor om en politisk målsætning vil fremme noget konstruktivt. Der er velvilje til at bestille et kommunalt budgetnotat.

Politikerne bakker altså op om Broboldanalyse og -projektet. Men politikerne ser det tilsyneladende ikke som deres rolle at lave målsætninger. Umiddelbart er der heller ikke noget i Broboldanalysen eller projektet, der kalder på kommunale måltal, men der er klare anvisninger af, at de eksisterende strukturer i høj grad skaber træghed og besvær, og her vil et politisk engagement kunne lette opgaven meget. Broboldanalysen kalder ikke på kommunalt tovholderi, men på et offentligt engagement, som kan forandre de rammebetingelser, som Brobold arbejder under. En politisk rammeaftale på tværs af den almene boligsektor og kommunen vil være et rygstød til Brobold, som oplever meget besvær i arbejdet på tværs af strukturer og på andres arealer. Dertil kommer, at en økonomisk støttemodel, som gør Broboldarbejdet mere rentabelt, vil gøre arbejdet mere attraktivt for flere foreninger. Som Broboldanalysen påpeger, så mangler der et støttesystem, som motiverer foreninger til at engagere sig i lokalsamfundet, i samarbejder på tværs og i at blive mere rummelige. En politisk forpligtelse på Broboldarbejdet synes altså at være i alles interesse.

Konklusion

Overordnet set, så synes alle aktører, at Brobold og ideen om Lokalsamfundsfodbold er god. Alle oplever, at tilgangen er innovativ og svarer på en masse relevante udfordring. Der er dog stadig en masse udfordringer, som jeg også har beskrevet tidligere i denne evaluering og Brobolds systematiske arbejde på tværs af grænsedragninger fremkalder en masse problematiske eller anspændte forhold, som kalder på nogle strukturelle eller politiske aflukning, ombrydninger og gen-bindinger.

Der er kamp om arealerne i København. På de boldbure, der ligger på bemandede legepladser, betragter legepladserne det som deres opgave at holde åbne og tilgængelige. Når foreningerne har mulighed for at lave åbne og tilgængelige træninger på arealerne kommer de legepladserne i møde, og legepladserne synes om tilbuddet. Dette åbner op for et samarbejde, som gør, at foreningerne lettere får lov til at holde almindelige holdtræninger i den sidste halve time af åbningstiden, som de ønsker. På den måde synes denne hurdle, hvis tilgået rigtigt, ikke at være uløselig. Men hvis det som i Kildevældsparken virker pålagt, bliver projektet mødt med fjendtlighed og usamarbejdsvillighed, hvilket har gjort det meget trægt at starte projektet op og undergraver den potentielle synergi mellem parterne og deres fælles interesse i børn og unge i områdets fritidsliv. Samtidig kan foreningerne også komme til at stå stejlt på at få lov at lave holdtræninger, som pt. er den eneste kontinuerligt tilskudsgivende aktivitet. Foreningerne er modvillige over for at bruge medlemmernes midler på at lønne en træner til de åbne forløb, hvis de ikke selv kan få lov at opstarte hold. En simpel kommunal støtte til åbne aktiviteter på offentlige byrumsbaner fx bare 2 timer om ugen i sommerhalvåret ville løsne op på denne spænding og samtidig tilbyde fodbold til en masse grupper, som ikke oplever foreningsidrætten som en mulighed, som vi så i interviewene omkring Wesselsgade.

Dette løber dog igen ind i en ny spænding, fordi dem, der anlægger banerne, ikke er dem, der definerer tilskuddene, det er nogle helt tredje, der har ansvaret for at udvikle idrætssociale indsatser og nogle fjerde, der drifter dem. Selvom der på baggrund af Brobold er blevet stillet et politisk forslag om "bemandede idrætsfaciliteter", så er det ikke tydeligt hvilken afdeling i Kultur- og Fritidsforvaltningen, der skal understøtte det eller om det er Teknik- og Miljøforvaltningen, når det er offentligt tilgængeligt.

En anden udfordring er den, som Esben Danielsen fremhæver, nemlig at Brobold er ekstremt arbejdskrævende, fordi der ikke er lavet nogle rammer, som understøtter praksisformatet. Esben oplever ikke politisk opbakning til at lave en systematisk støttemodel, som kan evalueres og vurderes ud fra fastsatte principper, hvilket taler ind i den udfordring Ulrik fra Nørrebro United også fremhæver, nemlig at det er meget krævende for den enkelte forening at rykke ud i lokalsamfundet og spille en rolle her.

Som jeg har påpeget i indledningen, så kræver Lokalsamfundsfodbold og tilgængeliggørelse af foreningsidrætten altså sammenspil mellem tre akser:

Tilgængeliggørelse af foreningsidræt

Brobold viser stor udviklingsevne indenfor hvert af disse områder, men også, at der tilsyneladende er langt igen, og at mange forskellige aktører og systemer skal støtte op, hvis det skal lykkes.

Den rummelige forening

Som vi ser det igennem evalueringen, er der en meget stor velvilje blandt foreningerne i at opdyrke en rummelighed.

Samarbejde på tværs

Bymæssige faciliteter

Samspilsunderstøttende rammebetingelser.

Selvom Brobold taler ind i snart sagt alle væsentlige udfordringer omkring ulighed i børn og unges trivsel, at Brobold har udviklet nye måder at bruge byens knappe plads til at lave

foreningsidræt, at Brobold har arbejdet på at facilitere samarbejde mellem aktører, som tilsyneladende har overlappende arbejdsbeskrivelser men som ikke kommunikerer og Brobold tager nogle af de mest ambitiøse nye skridt i retningen af en mere rummelig foreningsidræt på måder som tilsyneladende relativt let kan forankres bæredygtigt, og som kan skaleres, så er der altså behov for meget håndholdt arbejde, meget knowhow, mange tilpasninger og en væsentlig politisk og økonomisk opbakning, hvis Brobold i fremtiden skal blive attraktivt for foreninger, som ikke er villige til at sætte deres forenings økonomiske og organisatoriske bæredygtighed på spil for at udvikle nye tiltage og tage ny ansvar i deres lokalsamfund.

Brobold er et svar på et problem, som ikke følger sektoropdelinger og professionsgrænser, og hvis et rummeligt fritidsliv for alle skal løftes, er det vigtigt ikke at inddele problemet med en sektorformet kniv. Med små forandringer i rammebetingelserne og etableringen af et fælles ansvarsområde mellem aktørerne, vil Brobold have et kæmpe potentiale og kunne rulles ud i alle større ber og sikkert også inden for andre idræts- og kulturområder. På den måde håber jeg, at de skitser, som er blevet lavet i Brobold og som er dokumenteret i denne rapport kan være med til at bane vejen for fremtidens rummelige foreningsidræt i storbyen.